

₹ 15

ధక్కనీ

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

ల్యూండ్

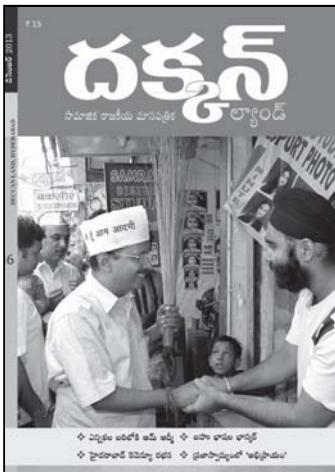
DECCAN LAND, HYDERABAD

- ❖ ఎన్నికల బరిలోకి ఆమ్ ఆద్యు
- ❖ బహు భాషల భాస్కర్
- ❖ హైదరాబాద్ రెవెన్యూ రభ్స
- ❖ ప్రజాస్వామ్యంలో 'అభిప్రాయం'

నగరంపై మంచుతెర
చైతన్యమే వదిలిస్తుంది పెను నిడ్డర

కేళ్ళివాల్...జప్పుడు ఎవరి నోటా విన్నా ఇదే మాట వినిపిస్తేంది. దేశానికి గుండెకాయ లాంటి ఫిలీలో కాంగ్రెస్, బీజేపీలను హడలెత్తిస్తున్న పూకీగా కేళ్ళివాల్ వార్తల్లోకి ఎక్కారు. లోకసభావాల్ చిల్ల, అవినీతి వ్యతిరేక ఉద్యమం అంటే గుర్తుకు వచ్చే కొణ్ణి మందిలో ఆయన కూడా ఒకరు. సగటు మనిషి రాజకీయ పార్టీ అంటూ ఆమ్ ఆంగ్ పార్టీని ఏర్పాటు చేసి ఎన్నికల బిరిలోకి దిగారు. గురువు అన్నా హజారేతో విభేదించి ప్రత్యుభ్ర రాజకీయాల్లోకి వచ్చిన కేళ్ళివాల్ నేటి కుళ్ళ రాజకీయాలను ఎంతవరకు ప్రకూపన చేయగలరో వేచి చూడాల్సిందే....

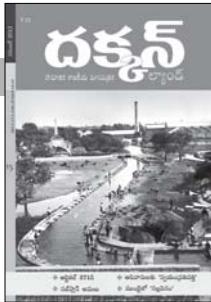

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మొయ్యె బాక్సు

చిన్న రాష్ట్రాలు - ప్రగతికి చిహ్నాలు

అంబెద్కర్ మొదలుకొని దేశాయకులెంతో మంది చిన్న రాష్ట్రాలే మంచివన్నారు. పాలనాపరమైన సాలభ్యాన్ని అందించడం మాత్రమే గాకుండా ప్రగతికి చిహ్నాలగా కూడా అని మారుతున్నాయి. నిజానికి చిన్న రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అనేది ఒక ప్రజాస్వామిక భావం. ఒక ప్రాంతపు ప్రజానీకపు ఉమ్మడి ఆకాంక్ష డాక్టర్ జి. లచ్చయ్య రచించిన 'చిన్న రాష్ట్రాలు - ప్రగతికి చిహ్నాలు' వ్యాసం ఎదుటి పక్కం వాడనలన్నింటినో తుత్తుయిలు చేసింది. ఇక్కడ గమనించాల్సిన అంశం మరొకటి కూడా ఉంది. ప్రగతి సాధించలేవన్న నెపంతో చిన్న రాష్ట్రాల ఏర్పాటును తోసిపుచ్చడం కూడా సరికాదు. అలాంటి పరిస్థితి వస్తే చిన్న రాష్ట్రాలు తమ అస్తిత్వాన్ని కాపాడుకుంటూనే ఇతర రాష్ట్రాలతో ఒప్పందాలతో విధి ప్రయోజనాలను పొందే అవకాశం ఉంది.

- కె.మనోహర్, హైదరాబాద్

ఆలకల్ 371డి...టి గడ్డిపరక

సీమాంధ్ర నాయకులు తమ అణ్ణప్రస్తంగా, బ్రహ్మప్రస్తంగా భావిస్తూ వచ్చిన ఆర్టికల్ 371డి ప్రశ్నేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు సందర్భంలో వివిధమైన అడ్డంకి కాదని, నిజానికి అది గడ్డిపరకతో సమానమని వివరిస్తూ ప్రాఫెన్సర్ మాడభాషి శ్రీధర్ రచించిన వ్యాసం బాగుంది. తెలంగాణవాదులకు అవసరమైన సమాచారాన్ని అందిస్తూ, వారి అందోళనలను దూరం చేసేదిగా ఉంది. సీమాంధ్ర నేతలు చేసే వాడనలను పూర్వ పక్కం చేసేలా మరిన్ని కథనాలను మీ నుంచి కోరుకుంటున్నాం.

- ఎన్. వెంకట్, కరీంనగర్

రంగవల్లక్క యాభిలో...

వివిధ సామాజిక ఉద్యమాల్లో క్రియాలీక పాత్ర పోషిస్తున్న వారి జీవిత అనుభూతాలు నాటి చరిత్రను, తెర వెనుక నిజాలను వెల్లడిస్తాయి. వివిధ సందర్భాల్లో అయి వర్ధాలు ఎలాంటి ధోరణులను ఎందుకు అనుసరించాయో కూడా వెల్లడవుతుంది. ఇలాంటివి ఉద్యమ కార్యకర్తలకు చక్కటి పారాలు అవుతాయి. జాపాక సుభద్ర రచన 'రంగవల్లక్క యాభిలో...' ఇలాంటిదే. ఇలాంటి కథనాలు మరిన్ని ప్రచురిస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

- ఎం. కృష్ణ, మహాబాబ్ నగర్

వ్యవసాయ సదస్సు ఎవరి కోసం...

ఎంతో ఆర్థాటంగా హైదరాబాదీలో జరిగిన వ్యవసాయ సదస్సు సాధారణ రైతాంగానికి ఎలాంటి ప్రయోజనం అందించకుండానే ముగిసిపోయింది. చివరకు సదస్సుకు హజర్యేందుకు సాధారణ రైతులకు ఎలాంటి అవకాశాన్ని కూడా ప్రభుత్వం కల్పించలిపోయింది. అది ప్రావేషు కార్యక్రమం అని ప్రభుత్వం చేతులు దులిపేసుకునేందుకు వీల్చేదు. కారణం... అధికారికంగా, అనధికారికంగా దానికి ప్రభుత్వ సహకారం బాగా లభించడమే. ఇలాంటి సదస్సుల లోగుట్టును రట్టు చేసిన రైతు స్వరాజ్య వేదిక ప్రతినిధి విస్మయించి కిరణ్ కు అభినందనలు. వ్యవసాయ రంగాన్ని పట్టి పేడిస్తున్న కార్పొరేట్ సంస్థల తీరుతెన్నుల గురించి మరిన్ని ప్రయోజనాత్మక కథనాలు అందించాలని కోరుకుంటున్నాం.

- డి. కిశోర్, ఆదిలాబాద్

పారుతున్న వాగు

వాగుపారుతున్నది నన్ను ఆగిసూడుమన్నది
పాటపాడుమన్నది తాను తాళమేస్తవున్నది
గలగలగల జలరాగం గళమేత్తమన్నది
జీవధారగ జీవకోటితోడు తాను వీడనన్నది
॥వాగు పారు॥

కొండకోసల్లో వయలు హెచ్చయలు
తడువంగ బీళ్ళాయె పచ్చిక బయక్కు
చెరువులు కుంటలు నిండు సులాలు
పుడమి ఒడిలో పెరిగె పచ్చిక పైర్లు
అలుపలేక వాగు దాటుతుంది మైళ్ళు
ఆపలేపంది అడ్డుకట్టుల జైత్తులు
॥వాగు పారు॥

చెలిమి నీల్లు దాపి
చెయ్యమంది తనత్తా చెలిమి
ఇసుక దోపిడిదార్ల కెదురు నిల్వి
రాజెయ్యమంది కొలిమి
వెన్నెల్లో ఇసుక తిన్నెల్లో
ఉండుమంటు జెసె బలిమి
కవుల కలానికి బలమై
రైతుల హలానికి తోడై
ఉప్పాంగె నూతన చైతన్యమై
అది గోరేటి పాటమై
అందరి నోటమై
విష్ణువించు జన నినాదమై
॥వాగు పారు॥

తానెండితె రైతుల కంటతడి
పారుతెనె కదా పండు వసిడి మడి
కనికరం లేనోల్లు తన కడుపు తోడంగ
కలిసిపోరు జెయ్యమంది
కుల్లునంత తేట తెల్లగ జేసి
మార్పుగోర్బొల్ల పోగుజెసి
ఎప్పుడు ముందుకు సాగమంది
కొత్తదానాన్ని కోరుతుంది
ఎప్పుడు ముందుకు సాగుతుంది
వెనకడుగు తానెయ్యనంది
- వెంగలి నాగరాజు, ఫోన్: 9550964085

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి: 2

సంఖిక : 4

డిసెంబర్ - 2013

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అసాసియేట్ ఎడిటర్

ఎన్. వంశి మోహన్

సెల్ : 9848902520

లే అవుట్ & కంపెంజింగ్
చరిత ఇంప్రైషన్స్కవర్ ఫిట్టర్
ఎన్.పి.

వాణిజ్య ప్రకటనలు

9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS

ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020.

కార్యాలయ దీరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 11, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Mobile: 9030626288

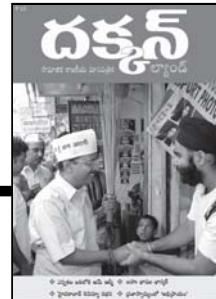
Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా
చేరచల్చుకున్న వారు బై చిరునామాకు రూ. 150
ఎం.బి. పంపించవచ్చు. తేడా దక్కన్ల్యాండ్ పేరట
డీసీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్
విచారాలు స్పష్టంగా తెలియజేయగలరు.

లోహలి వేజీల్లో...

ఎన్నికల బల లోకి ఆమ్ అభ్యో.....	దక్కన్ న్యూస్	8
హైదరాబాద్ రెవెన్యూ రభస	టి.పి.వెక్	11
దక్కన్ సంపూతి	ఈమని ఐపొగిరెడ్డి	14
జిక సాగనివ్వం	అయిల సదానందం గౌడ	16
ప్రజాస్సామ్యుంలో 'అభ్యోయం'	నీలం జానయ్	17
భాశి చేసేందుకు గడువు 24 గంటలే!	ఎ.కపిత	18
ముంబైలో తెలంగాణ బిలు సాధన సభ	దక్కన్ న్యూస్	19
"అంకమరాజు" కోలాటం	తుమ్మల దేవరావ్	20
తెలంగాణ తొలి విష్వవ వీరుడు దొడ్డి కొమరయ్	డి.నల్సింహరెడ్డి	22
సంక్షీభంలో గౌడకులస్తులు	సదానందం గౌడ	24
భద్రాదలం టు భాగ్వత్ వయా మునగాల!	కె.ప్రభాకర్	25
మాకొడ్రీ రాఫ్సన్ ప్రేమ	జి.వి.ఎన్.స్సామి	27
బహుజాపల భాస్కర్	అస్తువరం దేవందర్	29
మానవాళికి పెనుముప్ప	డి.ఎన్	34
ముడికారాలు - మమకారాలు	నలిమెల భాస్కర్	35
లసలు నిజాలు	డా. వి. శంకర్	40
బైన్ త్యాగి చాబిన సిద్ధప్ప వరకవి	వాసరవేశి పరశురాం	42
తెలంగాణము పునఃనిర్మిద్ధాం	కరపత్తం	44
నా మూలిసంది	జ.అంజనేయులు	45
కవిత్వం	46	
బహజన మహిళలకు తావులేని మహిళా కమిషన్	జాపోక సుబ్రత	49
కాలోజీ కవిత్వం - పాదసూచికలు	యం.రత్నమాల	51
పజ్జిక డిమాండ్	దక్కన్ న్యూస్	53
పుస్తకం	దక్కన్ న్యూస్	58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవుతన్న రచనలలో వ్యక్తమవుతన్న అభీప్రాయాలన్నించితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్సామిక అభీప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశ్లేషణావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభీప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. విధిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

సంపూర్ణ తెలంగాణే కావాలి

❖ ❖ ❖

బిల్లు ఆగితే సీఎంకు గుణపారం తప్పదు

❖ ❖ ❖

యూటీకి అంగీకరించం, హైదరాబాద్‌పై ఆంక్షలు వద్దు

- టీజీఎస్ శైర్పున్ కోదండరాం

❖ ❖ ❖

హైదరాబాద్‌పై ఆంక్షలు పెట్టే వారు ప్రజలకు శత్రువులే - మండక్షష్ట మాభిగ

❖ ❖ ❖

పాటీ తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించే సీమాంధ్ర నేతలను సస్పెండ్ చేస్తాం

- జిజీపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు కిఫం రెడ్డి

❖ ❖ ❖

విభజన అనంతరం శాంతిభద్రతలకు భంగం కలుగు, గాభరా పదాల్సిన అవసరం లేదు

- రాష్ట్ర డిఝీవీ ప్రసాదరావు

❖ ❖ ❖

భద్రాచలం, మునగాల ముమ్మాటికి తెలంగాణవే

- చుక్కారామయ్య

❖ ❖ ❖

వీపీ విడిపోవడం వేర్వాటువాదమైతే, తమిళనాడు నుంచి ఆంధ్రా విడిపోవడాన్ని ఏమనాలి ?

- జిజీపీ నేత వెంకయ్య నాయుడు

❖ ❖ ❖

పోలవరం డిజైన్ మార్పాల్సిందే

- టఫ్ కో షైర్పర్సన్ విమలక్ష

❖ ❖ ❖

సీఎంను దించే శక్తి టీ కాంగ్రెస్ నేతలకు లేదు

- టీఆర్ఎస్ పాలిట్ బ్యార్ట్ సభ్యుడు నాయిని సర్పింహసెడ్డి

❖ ❖ ❖

ఈ మాసం పదాలు

విభజన తుపాను.....

ప్రార్థగ్

హైటెక్....స్పీకర్

పోలెన్....లీక్లు

యూటీ... సర్దుకుపోదాం

యూటర్న్

వచ్చే సంచికలో....

టీఆర్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో వారం వారం జరుగుతున్న ‘చర్చ’ కార్యక్రమం త్వరలోనే 100వ చర్చను పూర్తి చేసుకోనుంది. ఈ నేపథ్యంలో ఇప్పటి వరకూ జరిగిన చర్చలపై, 100వ చర్చపై ప్రత్యేక కథనాలు...

రేవు చేరుతం...

వాకిట్లకచ్చినదాన్ని

వలసగద్ద తన్నుకపోతనంటంది

కుర్చీమిాదున్నోదు

కుట్టులు జేస్తున్నదు

అయిపోయిందనుకుంటే

ఆఖరిపోరు తప్పుతలేదు

మొన్నునే దసరకు

జమ్మిసుట్టు తిరిగి

అతారెలకు పూజలు జేసిన

మానుకోట రాల్లుతెచ్చి

కోడినికోసి కౌత్తుట్లుపెట్టిన

రహీముస్సీసా చెప్పులుతెచ్చి

సింహోసనమేసి సింగారిచ్చిన

టాంక్ బండ్ మిాద

బొమ్మల కూలిపు తాళ్ళకు

తంగేడుపూల దండలేసిన

పణికర మల్లయ్య

ప్రశ్నలబాణాలకు

పాటల పదను పెట్టిన

డ్రివర్ మల్లేశ్వన్

ముంజేతికి వీరకంకణం కట్టిన

వెయ్యిన్నొక్క అమరుల దలిసి

పోరుకు తుడుం కొట్టిన

తినే కంచంల మన్నుపోస్తే

తిరగబడుడే మార్గమైతది

నోటికాడి బుక్క

దక్కకుండ పోతే

ఎండినడొక్కులు దండోరా మోగిస్తయి

ఉంరూర మల్లేశ్వన్లు

బిగిసిన పిడికిల్లవుతరు

పణికర మల్లయ్యలు

ప్రశ్నల కొడవల్లత్తుతరు

రహీముస్సీసాలు

రగిలే రుద్రమలవుతరు

ఉంట్టీన్నీ మానుకోటలై

మిా చీకటి కోటలకు బీటలు పడుతయి

చావో రేవోఅంబే

చావునెదిరించి రేవు చేరుతం

- నగునూరి, 9494723743

అన్నదమ్ముల్లా విడిపోయి... ఆత్తియుల్లా ఉండేందుకు

జదే చివరి అవకాశం

తెలుగు జాతి, తెలుగు భాష, తొలి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రం... ఇలాంటివేవీ కూడా నేడు రాష్ట్ర విభజనను అడ్డుకోలేకపోతున్నాయి. అందుకు కారణం ఆ పదాలు చుట్టూ అల్లుకున్న కృతిము భావజాలం కన్నా కూడా తెలంగాణలో చోటు చేసుకున్న బలమైన ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్ష దాన్ని మన్నించడం రాష్ట్ర దేశ చట్టసభలకు గౌరవాన్ని చేకూరుస్తుంది. దేశంలో ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ ఇంకా అఱమాత్రమైనా బతికే ఉండన్న అంశాన్ని ప్రపంచానికి చాటి చెబుతుంది.

రాష్ట్రం విడిపోయినంత మాత్రాన తెలుగువారు ఒక్కటిగానే ఉండకూడదనేమీ లేదు. పరస్పరం సహకరించుకున్నంత కాలం కూడా రెండు రాష్ట్రాలూ స్నేహపూర్వక సంబంధాలను కొనసాగించుకోవచ్చు. సీమ, ఆంధ్ర, తెలంగాణ మాండలికాలతో తెలుగు భాషను మరింతగా పరిపుష్టం చేసుకోవచ్చు. ఇలా చేసుకునేందుకు ఓ చిట్టచివరి అవకాశం ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థకరణ విల్లు రూపంలో చట్టసభల ముందుకు రాశుంది.

తెలంగాణ వారు తమకు సోదరులేనని అంటున్న సీమాంధ్ర ప్రజాప్రతినిధులు ఈ విషయంలో తమ మాటలను రుజువు చేసుకోవాలంటే అందుకు మార్గం ఈ బిల్లుకు సంపూర్ణ మద్దతు పలకడమే. ఆ విధంగా చేయడం ద్వారా రాష్ట్రాలుగా విడిపోయినప్పటికీ తెలుగు వారంతా ఒక్కటే అనే భావనను చాటేందుకు వీలవుతుంది. అలాగాకుండా అడ్డుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తే, ఇప్పటికే చోటుచేసుకున్న ద్వేషభావాలు మరింత పెరిగి పెద్దవయ్యే శ్రుమాదం ఉంది. అలా కాకుండా చూడాల్సిన బాధ్యత సీమాంధ్ర ప్రజాప్రతినిధులమైనే ఉంది.

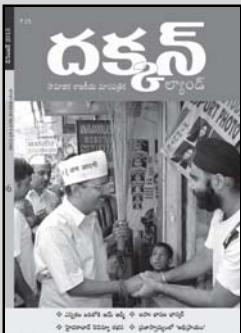
తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏనాటికైనా భాయమే. ఆరు దశాబ్దాలుగా సాగుతున్న పోరాటం ప్రత్యేక రాష్ట్రం వచ్చే వరకూ మరెన్ని దశాబ్దాలైనా కొనసాగుతుంది. ఈ నేపథ్యంలో రెండు ప్రాంతాల అభివృద్ధిని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎంత త్వరగా విభజనను పూర్తి చేసుకుంటే అది అంత మంచింది. నూతన రాజధాని, విద్యా ఉద్యోగావకాశాలు, జలవనరుల పంపిణి, అస్తులు, అప్పులు లాంటి అంశాలు 'తెలుగు భాష' అనుబంధంతో పోలిస్తే ఎంతే అల్పమైన అంశాలని చాటి చెప్పేందుకు సీమాంధ్ర ప్రజాప్రతినిధులు ముందుకు రావాలి.

రాష్ట్ర విభజన జరిగితే సీమాంధ్ర తరంలో సష్టుపోయేది ఒక్క తరమే. రాష్ట్ర విభజన జరగకపోతే తెలంగాణలో సష్టుపోయేది మరెన్నే తరాలు. ఆ విషయాన్ని కూడా దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. సమన్వయం అనే పదానికి అర్థం తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు మాత్రమేనని గుర్తించాలి. అలా చేసిన నాడు భవిష్యత్తులో రెండు రాష్ట్రాల మధ్య కూడా స్నేహపూర్వక సంబంధాలు నెలకొనేందుకు అవకాశం ఉంటుంది. ఒకరికొకరు సహకరించుకునేందుకు వీలవుతుంది.

వెదుకువగ్గి.ఎమ్.

(యం. వెదుకువగ్గి)

ఎడిటర్

ఎన్నికల బలిలోకి ఆమ్ ఆట్లు

ఆమ్ ఆద్య పార్టీ ... పేరుకు తగ్గట్టగా సగటు మనిషి రాజకీయ పవక్కం. 2012 నవంబర్ 26న ప్రారంభమైంది. దీని పుట్టుక వెనుక కూడా పెద్ద కథనే ఉంది.

ఇదీనేపడ్యుం....

సామాజిక ఉద్యమ కార్యకర్త అన్నాహజారే జనల్ లోక్ పాల్ చిల్లును పొర్లమెంట్ ఆమోదించాలని కోరుతూ 2011 నుంచి కూడా ఇండియా ఆగ్నేష్ కరప్పు పేరిట పెద్ద ఉద్యమాన్ని నిర్వహించారు. ఆఫ్స్లైన్లో, ఆన్స్లైన్లో యువత పెద్ద ఎత్తున ఈ ఉద్యమం పట్ల ఆక ర్షితమైంది. సాధారణ ప్రజాసీకం కూడా దీనికి భారీస్టాయిలో మద్దతు తెలిపారు. ఇదే సందర్భంగా ఈ ఉద్యమాన్ని రాజకీయ పార్టీగా మలిచే ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అన్నా హజారే దీన్ని వ్యతిరేకించారు. ఉ ద్యమ వైఫల్యం నేపడ్యుంలో ప్రత్యక్ష రాజకీయాల్లకీ దిగాల్సిన అవసరం ఉండని ఆయన సహచరులు కొండరు భావించారు. ఇండియా ఆగ్నేష్ కరప్పు సంస్ నిర్వహించిన సర్వోలో కూడా రాజకీయ పక్కంగా ఏర్పడేందుకు అనుకూలత వ్యక్తమైంది. దీంతో ఆ ఉద్యమంలోని ప్రముఖులు కొండరు కలసి ఆమ్ ఆద్య పార్టీని ఏర్పాటు చేశారు. కేజ్రీవాల్ దీనికి కన్సినర్గా వ్యవహరిస్తున్నారు. అవినీతి వ్యతిరేక ఉద్యమంలో చురుగ్గా వ్యవహరించిన ప్రశాంతి భూషణ్, శాంతిభూషణ్ లాంటి వారు కేజ్రీవాల్ కు మద్దతు పలికారు. కిరణ్ బెడి, సంతోష్ హాగ్గెం తదితరులు పార్టీ ఏర్పాటు ప్రయత్నాలను వ్యతిరేకించారు. ఈ నేపథ్యం లోనే తాను రాజకీయపార్టీని ఏర్పరసున్నట్టుగా అక్షోబ్రం 2న కేజ్రీవాల్ ప్రకటించారు. అధికారికంగా దీన్ని నవంబర్ 26న ప్రకటించారు. 1949లో అదే రోజున భారత దేశం తన రాజ్యాంగాన్ని అనువర్తింప జేసుకోవడం విశేషం. నవంబర్ 24న పార్టీ రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించారు. 320 మందితో నేపస్తును, 23 మందితో నేపస్తు దీన్ని ఎన్నికల సంఘుం పద్ధ నమోదు చేశారు.

ఇవీ సిద్ధాంతాలు

భారత రాజ్యాంగంలో భాగమైన సమానత్వం, న్యాయం అందించే వాగ్దానం, రాజ్యాంగ పీరిక నేటికీ అమలు కావడం లేదని ఆమ్మాద్య పార్టీ పేర్కొంటోంది. దేశస్వాతంత్యం విదేశీ శక్తుల గుప్పిల్లో చిక్కుకుంటోందని ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. సగటు మనిషి ఆవేదనను వట్టించుకోవడం లేదని వ్యాఖ్యానించింది. తమ అవసరాల కోసమే నాయకులు ప్రజలను వినియోగించుకుంటున్నారని విమర్శించింది. ప్రభుత్వంలో బాధ్యతాయుత ధోరణిని అధికం చేయాలని ఈ పార్టీ సంకల్పించింది.

భారత రాజ్యాంగంలో భాగమైన సమానత్వం, న్యాయం అందించే వాగ్దానం, రాజ్యాంగ పీరిక నేటికీ అమలు కావడం లేదని ఆమ్మాద్య పార్టీ పేర్కొంటోంది. దేశస్వాతంత్యం విదేశీ శక్తుల గుప్పిల్లో చిక్కుకుంటోందని ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది. సగటు మనిషి ఆవేదనను వట్టించుకోవడం లేదని వ్యాఖ్యానించింది. తమ అవసరాల కోసమే నాయకులు ప్రజలను వినియోగించుకుంటున్నారని విమర్శించింది. ప్రభుత్వంలో బాధ్యతాయుత ధోరణిని అధికం చేయాలని ఈ పార్టీ సంకల్పించింది.

స్థంభాలు. ప్రజలకు మంచి జరిగే భావన కమ్యూనిజింలో ఉన్నా, భృషిటిలిజింలో ఉన్నా తాము దాన్ని స్టీకరిస్టామని కేజ్రీవాల్ స్పష్టం చేశారు.

ఇదీ అజెండా

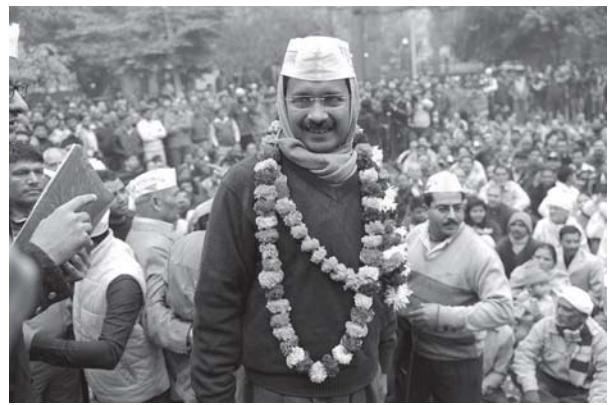
ఆమ్ ఆద్య పార్టీ ప్రధానంగా నాలుగు అంశాలమై దృష్టి సారించింది. జన్ లోకపాల్ చట్టం, (ప్రజా ప్రతినిధులను) తిరస్కరించే హక్కు, వెనక్కు పిలిచే హక్కు, రాజకీయ వికేంద్రికరణ పీటిలో ఉన్నాయి.

అవగాహన క్యాంపెయిన్లు

ఎన్నికల్లో ఆయు పార్టీలు నిలబెట్టిన ఆశ్చర్యలు తమకు నచ్చకపోతే, వారిని తిరస్కరించే లేదా వారి పట్ల తమ విముఖతను వ్యక్తం చేసేందుకు ఓట్లర్కు టైట్ టు రిజెక్ట్ హక్కు ఉండాలని ఈ పార్టీ ఎన్నికల కమిషన్సు కోరింది. అందుకు ఎన్నికల సంఘుం కూడా అంగీకరించింది. ప్రయోగా త్తకంగా ఐదు రాష్ట్రాల ఎన్నికల సంఘుంగా ఈ అవకాశాన్ని ఓట్లర్కు అందించేందుకు నిష్టయించింది.

దేశవిదేశాల్లో మద్దతు

ఆమ్ ఆవిర్ఘావించిన రోజే న్యాయశాఖ మాజీ మంత్రి శాంతి భూషణ్ రూ.కోల్టి విరాళం ప్రకటించారు. 2013 మే 18న అమెరికాలో 20 నగరాలకు చెందిన అమెరికన్ భారతీయులు షికాగోలో

ఈ సదస్య నిర్వహించి తపు మద్దతు ప్రకటించారు. ఆప్ నాయకులు కుమార్ విశ్వాన్, యోగేంద్ర యాదవ్ లు ఈ సదస్యకు హజరయ్యారు. సదస్యను ఉద్దేశించి కేస్టీవార్ వీడియో కాస్టరెన్స్ ద్వారా ప్రసంగించారు. విద్యుత్ బిల్లులకు నిరసనగా ధిల్లీలో కేస్టీవార్ చేపట్టిన 15 రోజుల నిరాహార దీక్ష అనంతరం, నిర్దిష్ట అంశాల్లో విబేధాలు ఉన్నప్పటికీ, అయించా రాయ్, మేధాపాట్యూర్ తదితరులు కేస్టీవార్కు తమ మద్దతు ప్రకటించారు.

ఎన్నో అందోళనలు...

ఆమ్ ఆధీ పార్టీ ఆవ్రహించిన నాటి నుంచి కూడా పలు నిరసన కార్యక్రమాలు చేపట్టింది. ధిల్లీలో విద్యుత్, నీటి రేట్లు, పెంచడంలో ప్రభత్వం, ప్రైవేటు కార్సీరేపస్టు మద్ద అక్రమ అనుబంధం చోటు చేసుకుండని ఆరోపిస్తూ ఈ పార్టీ తీప్పణిస్తాయిన ఆందోళన నిర్వహించింది. లైంగిక వేధింపులకు, అత్యాచారానికి గురైన బాధితులకు పరిహారం చెల్లించాలని, వారికి న్యాయం చేకూర్చాలని, అత్యాచార సంబంధిత చట్టాలను మరింత కలినం చేయాలని కూడా ఈ పార్టీ ఉద్యమించింది. ధిల్లీలో జరుగుతున్న అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఈ పార్టీ తన అభ్యర్థులను ప్రకటించింది.

ఎన్నో నిరసనలు...

ఈశాన్య ధిల్లీలో సుందర్ నాగ్రి అనేది దిగువ ఆదాయ వర్గాలు నివసించే కాలనీ. అక్కడ ఓ ఇంట్లో వారికి కళ్ళుతిరిగేలా విద్యుత్ బిల్లు పచ్చింది. ఇలాంటి ఉడంతాలు మరెన్నో చోటు చేసుకున్నాయి. మీదిని నిరసిస్తూ విద్యుత్, నీటి అధిక రేట్లు బిల్లులను చెల్లించ వద్దంటూ ఆప్ పిలుపునిచ్చింది. కంప్రొలర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండి యాచే ధిల్లీలో విద్యుత్ సరఫా తీరు తెన్నలపై ఆడిట్ చేయించాలని కూడా ఆప్ డిమాండ్ చేసింది. నేపసల్ అలయెన్స్ ఆఫ్ పీపుల్ మూవమెంట్ (ఎన్వీపీఎం) లాంటి సంస్థలు ఈ ఆందోళనకు మద్దతు తెలిపాయి. అన్నా హజారే సూచన మేరకు ఏటిల్ నెన కేస్టీవార్ తన దీక్షను విరమించా రు. జూన్ 10న ఆయన, ధిల్లీలో అటోవాలాలు చేపట్టిన అందోళనకు మద్దతు ప్రకటించారు. ఆటోర్ిక్షాలపై వాణిజ్య ప్రకటనలను నిపేధిస్తూ ధిల్లీ ప్రభత్వం తీసుకున్న నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా అటోవాలాలు ఉద్యమించారు. అటో ట్రైవర్లు తమపార్టీకి మద్దతు పలికి, ఆప్ ప్రకటనలను అటోలపై ప్రచారం చేశారని, అందుకే ధిల్లీ పాలకులు ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారని కేస్టీవార్ వ్యాఖ్యానించారు.

తొలిసారిగా ఎన్నికల బరిలోకి...

ఐదు రాష్ట్రాల ఎన్నికల సందర్భంగా ఆప్ తొలిసారిగా ఎన్నికల బరిలోకి దిగింది. ఆమ్ ఆధీ పార్టీకి ఎన్నికల కమిషన్ ‘బీపురుకట్ట’ గుర్తును కేటాయించింది. బీపురుతో కుట్టు రాజకీయాలను కడిగి పారేస్తామని కేస్టీవార్ ప్రకటించారు. నవంబర్ 20న ఆప్ తన వేసిఫెస్ట్ ప్రకటించింది. నేరచరిత లేని అభ్యర్థులను నిలచెడుతున్నట్లు తెలిపింది. అధికారంలోకి పచ్చిన 15 రోజుల్లోగా జన్ లోకపాల్ బిల్లు ప్రవేశపెడుతామని హమీ ఇచ్చింది. ఆమ్ ఆధీ అభ్యర్థుల్లో ఒకరైన పాజియా ఇల్చి రాజకీయ ప్రయోజనాలను అందిస్తామంటూ భారీ విరాళాలు వసూలు చేస్తున్నారంటూ అప్పట్లో వార్తలు వెలు వడ్డాయి. బరిలోసుంచి మైదానిల్గిందుకు ఆమె సిద్ధపడ్డ పార్టీ మాత్రం

ఐదు రాష్ట్రాల ఎన్నికల సందర్భంగా ఆప్ తొలిసారిగా ఎన్నికల బరిలోకి దిగింది. ఆమ్ ఆధీ పార్టీకి ఎన్నికల కమిషన్ ‘బీపురుకట్ట’ గుర్తును కేటాయించింది. బీపురుతో కుట్టు రాజకీయాలను కడిగి పారేస్తామని కేస్టీవార్ ప్రకటించారు. నవంబర్ 20న ఆప్ తన వేసిఫెస్ట్ ప్రకటించింది. నేరచరిత లేని అభ్యర్థులను నిలచెడుతున్నట్లు తెలిపింది. అధికారంలోకి పచ్చిన 15 రోజుల్లోగా జన్ లోకపాల్ బిల్లు ప్రవేశపెడుతామని హమీ ఇచ్చింది.

అందుకు అంగీకరించలేదు. ఆ ఆరోపణలు కుట్ట ప్రరేపితాలని పేర్కొంది. కాంగ్రెస్, బీపీఎలకు దీటుగా ఎన్నికల ప్రచారం చేపట్టింది.

ఎవరి కేస్టీవార్?

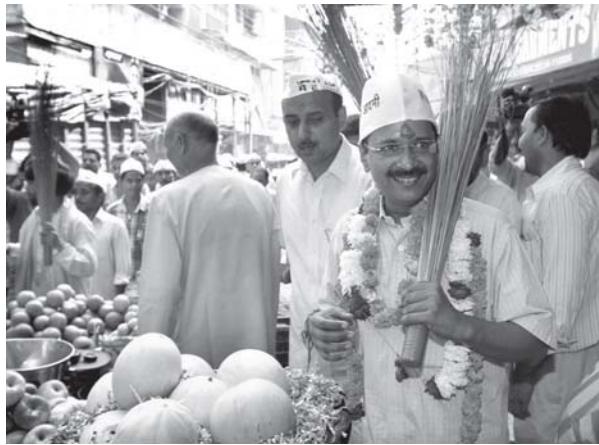
హర్యానాలోని సివాని గ్రామంలో 1968 ఆగస్టు 16న జన్మించిన కేస్టీవార్ లఱబీ (భరగ్పహార్) గ్రాడ్యూయేట్. గోవింద్ రామ్ కేస్టీవార్, గీతా దేవి ఆయన తల్లిదండ్రులు. ఉన్నతస్థాయి కటుంబం. ఒక సోదరుడు, సోరిర ఉన్నారు. తండ్రి ఎలక్ట్రిక్లర్ ఇంజినీర్. కేస్టీవార్ బాల్యమంతా కూడా ఉత్తర భారతదేశంలోనే గడించింది. హిసార్లోని క్యాప్సన్ సూక్ష్మలో చదివారు. ఆ తరువాత మొకానికల్ ఇంజనీరింగ్ విద్య అభ్యసించారు. మొదట టాటా స్టీల్లో పని చేశారు. ఆ తరువాత కొంతకాలం కోల్కతా లోని రామకృష్ణ మిషన్లో, నెహరూ యువ కేంద్రాలో తన సేవలు అందించారు. ఆ తరువాత సివిల్స్లో ఉత్తీర్ణుల య్యారు. ఇండియన్ రెపిబ్లిక్ సర్వీస్ (ఐఆర్ఎస్) అధికారిగా ఆయన ఆదాయపు పన్ను శాఖలో జాయింట్ కమిషనర్గా పని చేశారు. ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసే విషయంలోనూ వివాదం నెలకొంది. సెలవు కాలంలో చెల్లించిన జీతభత్యాలు తిరిగి ఇప్పు లంటూ ప్రభుత్వం ఆశేషించింది. మొదట్లో అందుకు నిరాకరించినప్పటికీ, ఎట్లకేలకు ఆయన ఆ మొత్తం తిరిగి చెల్లించివేశారు. ఆయన భార్య సునీత కూడా ఐఆర్ఎస్ అధికారి. ఒక కుమారు, కుమారుడు సంతానం. ఆయన శాకాహారి. ఏష్టుగా విపాసనను ఆయన ఆచరిస్తున్నారు.

ప్రతిపాదిత జన్ లోకపాల్ బిల్లు రూపకల్పనలో విశేషంగా కృషి చేశారు. సమాచారపుక్క అట్లడుగు స్థాయిలోనూ సమర్థంగా పని చేయడంలోనూ ఆయన కీలకపాత్ర వహించారు. ఇందుకు గాను 2006లో ఆయనకు రామన్ మెగససె అవార్డు కూడా లభించింది. అదే సంవత్సరం ఆయన ఐఆర్ఎస్కు రాజీనామా చేశారు. అవార్డు కింద తనకు అందిన మొత్తం తెలుగున్నాయి. ఆయనకు పాఠ్యాలు సంతానం. ఆయన అభరిస్తున్నారు.

ప్రతిపాదిత జన్ లోకపాల్ బిల్లు రూపకల్పనలో విశేషంగా కృషి చేశారు. సమాచారపుక్క అట్లడుగు స్థాయిలోనూ సమర్థంగా పని చేయడంలోనూ ఆయన తన సహాయాన్ని అందించారు. 2008లో ఇది నకిలీ రేపస్ కార్బుల బాగోతాన్ని వెలికితీసింది. మొత్తం మీద ఇది అంతగా విజయం సాధించలేకపోయింది.

సమాచార హక్కు సాధనలో...

మనీష్ సిసోదియా, అభినంద్ వైక్లిలతో కలసి కేస్టీవార్ 2006 డిసెంబర్లో పభ్లిక్ కాజ్ రీసెర్చ్ ఫోండెషన్సు ఏర్పాటు చేశారు. ఈ

సంస్థ సమాచార పాక్షికు ఆయధంగా చేసుకొని ఆదాయ పస్సు విభాగం, మునిసిపల్ కార్బోర్సేషన్ ఆఫ్ ధిల్లీ, ప్రజా పంపిణి వ్యవస్థ, ధిల్లీ ఎలక్టోనిక్ బోర్డ్లలో పలు అవినీతి బాగోతాలను వెలికి తీసినది.

కేస్ట్రోవాల్ 2012లో తన ‘స్వరాజీ’ పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు.

ఎన్నో అవార్డులు

పలు అవార్డులను కేస్ట్రోవాల్ పొందారు. - శౌరసమాజ నేపలకు గాను అశోక ఫెలో (2004),

♦ ప్రభుత్వంలో పొరదర్శకత ప్రచారానికి గాను ఐషటీ (కాన్సూర్) నుంచి ‘సత్యోంద్ర కె. దూబ్’ స్వార్థక అవార్డు (2005),

♦ రామ్ మెగనెసే అవార్డు (2006), - సీఎవ్ఎస్ -ఐఐఎవ్ నుంచి ఇండియన్ ఆఫ్ డి ఇయర్ (2006),

♦ ఎమినెంట్ లీడర్షిప్ప్స్కు గాను ఐషటీ (ఖరగీపూర్) నుంచి డిస్ట్రింగ్ అలుమ్సన్ అవార్డు (2009),

♦ అసోసియేషన్ ఫర్ ఇండియన్ డెవలప్ మెంట్ నుంచి గ్రాంట్, ఫెలోషిప్ (2009),

♦ ఎకనామిక్ బైమ్స్ నుంచి పాలనీ ఛేంజ్ ఏజెంట్ ఆఫ్ డి ఇయర్ (2010),

♦ ఎన్డి టీవీ నుంచి ఇండియన్ ఆఫ్ డి ఇయర్ (2011)

♦ సీఎవ్ఎస్ -ఐఐఎవ్ ఇండియన్ ఆఫ్ డి ఇయర్ (2013)

- దక్కన్ న్యూస్

సమస్యలు ...తిరుగుబాటు...నిర్ణయం

ప్రజలను వైతన్య వంతులను చేసేవారిని అంతమొందిస్తున్నారని, అందులో భాగంగానే శౌరహక్కుల సంఘం నేత పురుషోత్తం ను హత్య జిరిగిందని శాప్తవాహన విశ్వవిద్యాలయం ఆచార్య సుజాత ఆరోపించారు. మహాబూబ్ నగర్ జిల్లా కేంద్రంలోని టీఎన్జెస్ వో సమావేశ మందిరంలో శౌరహక్కుల సంఘం నాయకుడు పురుషోత్తం సంస్కరణ సభను నిర్వహించారు. కార్యక్రమానికి ఆమె ముఖ్య అతి ధిగా హజ్రత మాట్లాడుతూ ఎక్కడ ప్రజల సమస్యలు ఉంటాయో అక్కడ తిరుగుబాటు ఉంటుందని, వాటిని అణగదొక్కడానికి

నిర్వంధం కూడా ఉంటుందన్నారు. విశ్రాంత ఆచార్యులు హరగో పాల్, లక్ష్మీ మాట్లాడుతూ ప్రజల జీవితాల్లో ఎవరూ మార్పులు తేగలుగుతారో, ప్రజాఉద్యమంలో చురుగ్గు పూ ల్సోంటారో వారినే ప్రభుత్వాలు లక్ష్మింగా చేసుకుంటాయని అన్నారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొన్న అనేకమందికి పురుషోత్తం త్యాగాలే స్వార్థ నిచ్చాయన్నారు. ప్రజా సంఘాల్లో పనిచేస్తున్న ప్రతి కార్యకర్త పురుషోత్తం ఆశయాలతో ముందుకు సాగాలన్నారు. శౌరహక్కుల సంఘం జిల్లా అధ్యక్షుడు చంద్రశేఖర్ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించారు.

రచనలకు ఆప్రోఫ్సనం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నవల.... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనము, ఆలోచనలను మాతో పంచుకోండి, అక్షరాలుగా పొకులకు అందించండి.

దక్కన్ల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్మీలను, ధ్వేయాలను కలిగి ఉన్నపుటీకీ భిన్నాఫీప్రాయాలకూ వేదికగా నిలుస్తుంది. అదే సమయం లో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణార్థమైన వాటిని ఏలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

- ❖ పోట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ❖ ప్రచురించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.
- ❖ రచనలు పంపిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతీ మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్వేచ్ఛ, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే హక్కు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.
- ❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పేడిఎఫ్ చేస్తే మంచిది. సాక్ష్మాన్ చేసేటట్లుయితే పేజ్ మొత్తం చక్కగా సాక్ష్మాన్ అయ్యెలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాల్చిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar,

Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,

website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.com కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

పైదరాబాద్ రవెన్మయ్ రభను

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర విర్మాటు నిర్ణయాన్ని అమలు కాకుండా చేయడంలో భాగంగా పలు అనవసర వివాదాలను రేకెత్తిస్తున్నారు. అలాంటి వాటిలో ఒటి పైదరాబాద్ సుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని ఎలా పంచుకోవాలనే అంశం. ఈ రభను పూర్వాపరాలను, పరిపూర్వాలను వివరిస్తున్నారు తెలంగాణ హిస్టరీ స్టేటీ ప్రతినిధి తడకమళ్ళ వివేక్

రాష్ట్ర ప్రస్తుత సంక్లోభానికి తెర వేస్తూ కేంద్ర క్యాబినెట్ తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర విర్మాటు నిర్ణయాన్ని ప్రకటించింది. ఆ ప్రకటన వెలువడి నప్పటికీ, పైదరాబాద్ అంశం మాత్రం ఇంకా పరిష్కారం కాలేదు. దాని స్థాయి, అది అందించే ఆదాయం ప్రాధాన్యం బై ఊహిగానాలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. పైదరాబాద్ హోదాపై ఊహిగానాలు తెర వేస్తూ, రెండు లేక మూడు అప్పన్న తమ పరిశీలనలో ఉన్నట్టు కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి పిండె తెలిపారు. అందులో ఒకటి ఢిల్లీ నమూనా. పదేళ్ళ పాటు పైదరాబాద్ రెండు రాష్ట్రాలకూ రాజుధానిగా ఉంటుందని నీడబ్బుస్తే చెబుతున్నందున, ఆదాయం పంచుకోవాల్సి వస్తే ఆ రెండు రాష్ట్రాలూ ఏ నిష్పత్తిలో ఆదాయాన్ని పంచుకుంటాయనేది మన ముందున్న ప్రత్యేక దాన్ని పరిశీలించేందుకు ముందుగా రెవెన్యూ, టాక్సేఫ్స్కు సంబంధించిన కొన్ని అంశాలు తెలుసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

పైదరాబాద్ ఆదాయం ఎంత అనే అంశంపై మీడియాలో భిన్న కథనాలు వస్తు న్నాయి. ఇక్కడ అవి పరిశీలించని అంశం ఒకటుంది. అవేమి కూడా పైదరాబాద్ ను రెవెన్యూ రికార్డుల్లో ఉన్న విధంగా అర్థాన్ జిల్లాగా చూడడం లేదు. రంగారెడ్డిలో అధిక భాగాన్ని మహబూబ్‌నగర్, నద్దండ జిల్లాల్లోని కొంతభాగాన్ని కూడా ఆ కథనాలు లెక్కిస్తు న్నాయి. ఒకముక్కలో చెప్పాలంటే అర్థం మేనేజ్‌మెంట్, ప్లానింగ్ కోసం హైచెం డీవికు కేటాయించిన పరిధినీ అవి లెక్కిస్తున్నాయి. రెవెన్యూ జిల్లా పరిధిలో చూసినప్పుడు ఈ విధమైన దృక్పథం సరైది కాదు. అలా చేస్తే చట్ట బధ్యంగా గుర్తించిన పరిధులను అతికర మించి లెక్కలు వేసినట్లవుతుంది. భాగోళిక సామిప్యత, వాటిజ్యపరమైన కార్యకలాపాలు లాంటివి అర్థాన్ రెవెన్యూ జిల్లా నిర్వచనానికి ఆధారం కాజాలవు.

రంగారెడ్డి, మహబూబ్ నగర్, మెడక్, నల్గొండ జిల్లాలు తమమైన పాలనాయంత్రాగాన్ని, భాగోళిక ఉనికిని కలిగి ఉన్నాయి. అయి జిల్లాల్లో నమోదైన సంస్థలు ఆ జిల్లాల అధికారయంత్రాగానికి పన్నులు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. వ్యాట్ యాక్ట్ లాంటివాటిని ఇందుకు ఉదా హరణగా చెప్పవచ్చు. అలాగే ఈ జిల్లాల్లో నెలకొన్ని ఉన్న భూములకు సంబంధించిన స్టోంప్ దుయ్యి అయి జిల్లాల అధికారయంత్రాగానికి చేరు తుంది. అదే విధంగా మొటారు వాహనాల రిజిస్ట్రేషన్, సంబంధిత పన్నులు అయి జిల్లాల అధికార యంత్రాగానికి చేరుతాయి. భిన్నజాలపై రాయటీ తదితరాలకు కూడా ఇదే సూత్రం వర్తిస్తుంది.

ఒకముక్కలో చెప్పాలంటే, రెవెన్యూకు సంబంధించిన భారీ వన రులు అన్నీ కూడా ఉనికి నిర్దేశితమై ఉంటాయి. అవి నమోదై ఉన్న పాలన / రాజకీయ భూభాగానికి చెందుతాయి. అందుకే ఈ విషయాలన్నింటినీ విస్మరించి, అయి సంస్థలపై వచ్చే ఆదాయాల స్థించిని నగరంతో ముడిపెట్టడం, పైదరాబాద్ ను జిల్లాంట్ ఎకనామిక్ గా హబ్గా ప్రాజెక్ట్

రాష్ట్ర విభజనకు పైదరాబాద్ కీలకమని నిరూపించేందుకు వ్రమిస్తున్న వారు గమనించాలిన అంశం ఒకటుంది. పైదరాబాద్ సుంచి వ్యాట్ కింద అందే మొత్తంలో అధిక భాగం ప్రధానంగా ఐపి, హైచెం ఎల్, బీపీసీఎల్ వంటి చమురు కంపెనీలు, రాష్ట్రంలో మద్యం వికయాలపై ప్రభత్త గుత్తాధిపత్తం కలిగిన ఏపీ బీపరేజన్ కార్బోరేఫ్సన్ (ఏపీబీసీఎల్) సుంచి వస్తున్నదే. రాష్ట్ర విభజన జరిగి రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ నమోదు కావాల్సిందే. ఆ విధంగా చూస్తే పైదరాబాద్ ఆదాయం గణియంగా తగ్గుతుంది.

చేయడం, దాని కాంట్రిబ్యూప్సన్ లేనిదే రాష్ట్రం మనుగడ సాధించలేదని చెప్పడం అనేది సమాప్తి కాదు.

2013కు సంబంధించి అధికారిక సమాచారం మేరకు, జీపోవ్ ఎంసి ఏరియా సుంచి రెవెన్యూ నాలుగు ప్రధాన వనరుల సుంచి లభ్య మవుతుంది. అవేమిటంబే, వ్యాట్, లిక్వార్టై ఎట్రైప్, స్టోంప్ ద్యూటీ మరియు మొటారు వాహనాల పన్ను. ఇవి వరుసగా రూ. 8960కోట్లు, రూ. 941 కోట్లు, రూ. 651 కోట్లు, రూ. 1178 కోట్లుగా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా మొత్తం రెవెన్యూ రూ. 11,730 కోట్లు. (పైదరాబాద్ అర్ధన్ రెవెన్యూ జిల్లాలు మాత్రమే లెక్కిస్తే ఈ మొత్తం మరింత తగ్గి అవకాశం ఉంది). మిగతా రాష్ట్రం సుంచి అందే ఆదాయం రూ. 39,711 కోట్లు. ఆ విధంగా చూస్తే రాష్ట్ర విభజనలో పైదరాబాద్ కీలకమనో లేదా పైదరాబాద్ స్థాయి అంశం బై తేల్చడం ముఖ్యమనో భావించలేంది.

రాష్ట్ర విభజనకు పైదరాబాద్ కీలకమని నిరూపించేందుకు వ్రమిస్తున్న వారు గమనించాలిన అంశం ఒకటుంది. పైదరాబాద్ సుంచి వ్యాట్ కింద అందే మొత్తంలో అధిక భాగం ప్రధానంగా ఐపి, హైచెం ఎల్, బీపీసీఎల్ వంటి చమురు కంపెనీలు మరియు రాష్ట్రంలో మద్యం వికయాలపై ప్రభత్త గుత్తాధిపత్తం కలిగిన ఏపీ బీపరేజన్ కార్బోరేఫ్సన్ (ఏపీబీసీఎల్) సుంచి వస్తున్నదే. రాష్ట్ర విభజన జరిగి రెండు రాష్ట్రాలుగా మారిన తరువాత భారీగా పన్నులు చెల్లిస్తున్న ఈ సంస్థలు రెండు రాష్ట్రాల్లోనూ నమోదు కావాల్సిందే. ఆయి రాష్ట్రలో జరిగే వికయాల అధారంగా ఆయి కంపెనీలు ఆ రాష్ట్రాలకు వ్యాట్ చెల్లిస్తాయి. ఆ విధంగా చూస్తే పైదరాబాద్ నుంచి ప్రస్తుతం వస్తున్న రెవెన్యూ మరింత తగ్గి అవకాశం ఉంది. అంతే గాకుండా, కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడితే, తెలంగాణకు ఆవల తయారీ యానిట్లు కలిగి, పైదరాబాద్ లో నమోదైన కంపెనీలు తమ రిజిస్ట్రేషన్ ల్యాన్సు చేసుకొనే అవకాశం ఉంది. అప్పుడు అవి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి గాకుండా ఆయి పన్నులు చెల్లిస్తాయి. అలాంటపు వై పైదరాబాద్ నుంచి ప్రస్తుతం వస్తున్న రెవెన్యూ మరింత తగ్గిపోతుంది.

వాణిజ్య రవాణా వాహనాల యజమానులు తమ వ్యాపార కార్య కలాపాలను మార్చుకుంటే వారు తమ వాహనాల పన్నులను సీమాంధ్ర ప్రాంతంలోనే చెల్లిస్తారు. అదనంగా, తెలంగాణ విభజన అనంతరం అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఛోటు చేసుకునే హాలిక వసతుల కల్పన, సేవా రంగంలో కాంట్రాక్ట్ ఒప్పందాల కారణంగా అక్కడి ప్రభుత్వానికి భారీగా స్థాంప్ ద్వారా ఆదాయం వస్తుంది. అవస్తీ వదిలిపెట్టి ప్రైదరాబాద్ పైనే మంకుపట్టు పట్టడం ఎందుకో అందరికి తెలును.

వినియోగం ఆధారంగా పన్నులు ఉన్నంత కాలం కూడా ఆయా రాష్ట్రాల్లో ఛోటు చేసుకున్న వినియోగం లేదా వ్యాపారలావాదేవీల ఆధారంగా ఆ రాష్ట్రాలకు పన్నులు సమకూరుతాయి. అందుపై ప్రైదరాబాద్ నుంచి రాష్ట్ర భజనాకు భారీగా ఆదాయం వస్తుందనే వాదన అర్థరహితమైంది. ప్రైదరాబాద్ నుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని పంచుకోవాలనే వాదన కూడా అర్థరహితమైంది. టాక్సేట్ స్టూడోల ప్రకారం చూసినా ఈ వాదన విలువలేనిది. ప్రైదరాబాద్లో ఓ వ్యక్తి తాను ఏ రాష్ట్రానికి చెందిన పుక్కో తేల్చుకొని ఆ రాష్ట్రానికి పన్నులు ఎలా చెల్లించగలుగుతాడు?

ప్రైదరాబాద్ అర్థన్ రెవెన్యూ జిల్లాకు ప్రత్యేక హోదా ఇస్తే, దాని పాలనా వ్యయాన్ని కేంద్రం భరించాల్సి ఉంటుంది. విధాన నిర్జ్ఞతలు గనుక ప్రైదరాబాద్ అర్థన్ జిల్లా సరిహద్దులను విస్తరించి యావత్తే పొచ్చందీవి పరిధిని గనుక నిర్ణయిస్తే, రంగారెస్టి, మహబూబ్ నగర్, మెదక్, నల్గొండ నుంచి అత్యధిక సంబ్యోలో మండలాలు పొచ్చందీవిలో కలుస్తాయి. దీనికి తెలంగాణ రాష్ట్రం నుంచి, తెలంగాణ వాదుల నుంచి తీవ్ర ప్రతిఫలించు తప్పదు. దీంతో ఆ జిల్లాలు కుంచించుకుపోవడంతో పాటుగా నగరవాసుల జీవితం భయంకరంగా మారుతుంది.

వివాదాన్పుద వ్యాఖ్యలు

సమన్వయం కాదు...సమైక్యమే ప్రజల కోరిక

- నందమూరి హాలికృష్ణ

❖ ❖ ❖

ఇకపై గాంధీ తరహా ఉధ్యమాలు ఉండవు

- సమైక్య రాష్ట్ర పలర్క్షణ వేబిక చైర్మన్ అశోక్ బాబు

❖ ❖ ❖

నేనే సీఎం అయితే... విభజనవాదులను లోపల వేస్తా

- మంత్రి జీజీ వెంకటేష్

❖ ❖ ❖

అంధ్రప్రదేశ్ విభజనతో జాతీయస్థాయిలోనూ సవాళ్ళు

- జంటిజిహ్వె బ్యార్లో అభిపుత ఆసిఫ్ ఇబ్రహీం

❖ ❖ ❖

పదేళ్ళు యూటీ చేయాల్సిందే... ఎలా ఆపాలో మాకు తెలుసు

- కేంద్ర మంత్రి కావూలి సాంబసివరావు

❖ ❖ ❖

విభజన ప్రక్రియ దుష్టశక్తుల కుట్ట

- జీవోఎంకు సమర్పించిన నివేదికలో సీఎం

కాంట్రాక్ట్ సిబ్బందిని రెగ్యులరైజ్ చేయాలి

ఆర్ట్రీసీలో పున్న వేలాది కాంట్రాక్ట్ డ్రైవర్లను కండక్టర్లను రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. రాష్ట్రరోడ్సు రవాణా సంస్థలో మొత్తం 20 వేలకు పైగా డ్రైవర్లు, కండక్టర్లు క్రాంట్రాక్ట్ విధానంపై అతితక్కువ జీతాలకు పనిచేసున్నారు. ప్రభుత్వమే వీరి శ్రమను దోచుకుంటోంది. కాంట్రాక్ట్ డ్రైవరుకు నెలకు రూ. 6,700 జీతం ఇస్తున్నారు. కాంట్రాక్ట్ కండక్టర్లక యితే కేవలం రూ. 5,800 మాత్రమే. ఈ చాలీ చాలని జీతాలతో ఎనిమిచేళ్ళుగా పనిచేసున్న వారున్నారు. గత జాన్లో కార్బూక సంఘాలు సమ్మేళించిన ఇచ్చాయి. కాంట్రాక్ట్ డ్రైవర్లను, కండక్టర్లను పరిసౌంచేయాలన్నే ప్రధాన డిమాండ్. జూలై నాలుగున రవాణా శాఖ మంత్రి బోత్తా సత్యనారాయణ జోక్యూంతో యజమాన్యం గుర్తింపు కార్బూక సంఘాలతో ఒప్పందం చేసుకుంది. కాంట్రాక్ట్ కార్బూకులను రెగ్యులరైజ్ చేసేందుకు పెడ్యూల్సు కూడా పేర్కొన్నారు. డిసెంబర్ 2012 నాటికి కాంట్రాక్ట్పై పనిచేసున్న వారినందరినీ పరిసౌంట్ చేస్తామంటూ హామీ ఇచ్చారు. ఈ లెక్కన మొత్తం 17,287 మందికి లాభం జరగవలసి వుంది. సమైక్యంధ్ర సమై సందర్భంగా అక్కోబర్ 11న కుదిరిన ఒప్పందంలో కూడా ఇదే రకమైన పెడ్యూల్కు హామీ ఇచ్చారు. నవంబరు 30లోగా మొత్తం 9,600 మంది రెగ్యులరైజ్ కావాలి. గడువు ముగిసినా కూడా ఇప్పటి వరకూ ఒక్కరిని కూడా రెగ్యులరైజ్ చేయలేదు.

ఈ లోగా ఆర్ట్రీసీ ఎండీకి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ స్పెషల్ సెక్రటరీ నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం కార్బూకుల ఆశలై నీళ్ళు వచ్చింది. అసలు రెగ్యులరైజేషన్ అనేది 1994 నాటి చట్టానికి విరుద్ధం, దీన్ని అంగీకరించే ప్రసక్తే లేదని తేల్చేసింది. పరిసౌంట్కార్బూకులతో సమానంగా జీతాలు ఇవ్వడం కూడా చట్టవిరుద్ధం అవుతుందటూ ఈ లెటర్లో ప్రభుత్వమే పేర్కొంటోంది. చట్టవిరుద్ధమైన ఒప్పందం ఎలా కుదుర్చుకున్నారు? అన్న ప్రశ్న కు ప్రభుత్వం ఒప్పు సమాధానం లేదు. చట్ట విరుద్ధంగా సాక్షాత్కార్తు మంత్రి గారే హామీ ఎలా ఇస్తారు? ఆర్ట్రీసీ ఎండీకి, మంత్రికి చట్టాలు తెలియాడా? తెలిసి కూడా ఒప్పందం చేసుకోవడం మోసం కాదా?

అసలు మేము పరిసౌంట్ ఉధ్యోగులను నియమించుకోవాలని సూచిస్తే మీరెందుకు కాంట్రాక్ట్లో పెట్టుకున్నారు అంటూ ప్రభుత్వమే ఈ లేఖలో యాజమాన్యాన్ని ప్రశ్నించింది. ఇస్తేళ్ళుగా అడగిని ప్రభుత్వం ఇప్పుడే ఎందుకు అగుసుతోంది? 2009 లో కాంట్రాక్ట్ కార్బూకులను సర్కారు రెగ్యులరైజ్ చేసింది. అప్పుడు అడ్డం రాని చట్టం ఇప్పుడెందుకు అడ్డం వస్తోంది? ఈ కాంట్రాక్ట్పై పని చేస్తున్న డ్రైవర్లు కండక్టర్లు అందరూ రెగ్యులర్ వేక్సీల క్రింద నియమితులైన వారే. రెగ్యులర్ ఉద్యోగులను ఎంపికచేసే పద్ధతిలోనే ఎంపికయిన వారే. చివరకు వీరికి యూనియన్ ఎన్నికలలో ఓటు వేసే హక్కు కూడా ఉండడం విశేషం.

ఘనంగా ‘పాతాళ గరిగె’ పుస్తకావిష్కరణ

ఇప్పటికే ప్రజల సాహిత్యం అదిలాబాద్ జిల్లా నుంచి చాలా వచ్చిందని, ఆ సాహిత్యానికి తయారవుతున్న వారసునిగా రాజేశంను చూడాలని ప్రసిద్ధ నవలా రచయిత అల్లం రాజయ్ అన్నారు. మంచిర్యాల లోని విశ్వాంధ అలయ కాల్కీఫ్ మంటపంలో ప్రముఖ కవి, విమర్శ కుడు తోకల రాజేశం రచించిన సాహిత్య వ్యాసాల సంకలనం “పాతాళ గరిగె”ను ఆవిష్కరించిన అనంతరం ఆయన మాట్లాడారు. ప్రజల సాంస్కృతిక వారసునిగి తోకల రాజేశం దగ్గరవుతున్నాడని పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్వర్యంలో జరిగిన ఈ కార్యక్రమానికి తెరవే జిల్లా (తూర్పు) అధ్యక్షుడు తోటపల్లి భూమస్త అధ్యక్షత వహించారు. ముఖ్య అతిథిగా నందిని సిధారెడ్డి పాల్గొన్నారు. సిధారెడ్డి మాట్లా డుతూ రాజేశం చదవుకు దూరమైన కుటుంబ నేపథ్యం నుంచి వచ్చి తెలంగాణ గడ్డమీద ఈనాడు ఒక విమర్శకులిగా నిలబడటం చాలా గర్వించడగిన అంతమన్నారు. రాజేశంలాగే ఎందరో తెలంగాణ రచయితలు ఈనాడు అనేక ప్రతికూలాలంశాల మధ్య ఎదుగుతున్నార్నారు. తెలంగాణలో ఉద్దేశపూర్వకంగా పక్కనబెట్టిన కవలను బయటకు తీసుకురావటంలో ప్రయత్నమే ఈ ‘పాతాళ గరిగె’ అని, ఇందులోని వ్యాసాలన్నీ సామాజిక ప్రయోజనాన్ని ఆశించేవేనని అంచనా వేశారు. రాజేశం వ్యాసాలు చదివితే అభ్యాసం, అధ్యయనం రెండుపాయల కలయికగా ఆయన కనబడుతాడని పేర్కొన్నారు. పుస్తకాన్ని సమీక్షిస్తూ గోపాగాని రవీందర్ తోకల రాజేశం కవులు జీవితాలను తన పరిధిలో చూపించే ప్రయత్నం చేశాడని, సదాచివ, వాసమామలై వరదాచార్యుల గురించి రాసిన వ్యాసాలు ఎంతో అత్యుంగా వున్నాయని, దానిక్కారణం వారు మనవాళ్ల అన్న భావనేనని పేర్కొన్నారు. జలంపల్లి శ్రీనివాస్ మాట్లా డుతూ, ప్రజలమైపై నిలిచిన వాళ్ల గురించి రాయటం అభినందనీ యుమన్నారు. పాతాళ గరిగె పేరు జీవితాన్ని డా. చుమ్మనింగ్ తెలియ జేశారు. జక్కేపల్లి నాగేశ్వర్రావు మాట్లాడుతూ రాజేశం రచయితగా ఎదిగిన క్రమాన్ని వివరించారు. తోకల రాజేశం ప్రతిస్పందిస్తూ - నిరంతర అధ్యయనం తరువాత రాయకుండా వుండలేక రాసిన వ్యాసాలే ఇందులో వున్నాయని పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక ఉపాధ్యక్షులు గురిజాల రవీందర్ రావు, పుస్తక స్వీకర్త అర్మాల హేమ లత, తెరవే జిల్లా ఉపాధ్యక్షులు పౌచ్. రవీందర్, సూటెంకి రవీందర్, కార్యదర్శులు నాగవర్మ ముత్యం, మేచెల రామస్వామి, సభ్యులు వడ్డేపల్లి రాం ప్రసాద్, నూతన్, కవులు శ్రీమన్నరాయణ నీలాదేవి, చీపెలి బాపు, శ్రీరామేజు లక్ష్మీరాజయ్, జాఫర్, బండవరం రంగన్మాధస్వామి, మాడుగుల నారాయణ మూర్తి, బోనగిరి రాజారెడ్డి, యోగీశ్వర్, వై.ఉ మామహేశ్వర్రావు, రాముర్ఖి, తోట సదానందం పాల్గొన్నారు.

యువతలో అభ్యర్థయ స్వార్ల రగిలించాలి

యువతరాన్ని అభ్యర్థయం వైపు నడిపించే స్వార్థమంత మైన రచనలు రావాలని విరసం నేత వరపరరావు అన్నారు. బొగ్గులకుంటలోని ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తులోని సమావేశ మందిరంలో అభ్యర్థయ రచయితల సంఘం(అరసం) ప్రొదురాబాద్ శాఖ ఆధ్వర్యంలో ‘శతజయంతి సాహితీమార్పులు’ సాహిత్యోద్యమ కార్యకర్తలు తుమ్ముల వెంకట్రామయ్య, ఆళ్ళారుస్వామి, కాప్పుచీల స్వార్ల సభ జరిగింది. ఈ సందర్భంగా ‘అరసం ఏడుపదుల ఉద్యమ ప్రస్తావం’ పుస్తకాన్ని అపిత్రలు ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా వరపరరావు మాట్లాడుతూ ప్రస్తుత సమాజంలో నీతి నిజాయతీలు కొరవడ్డాయని, సాహిత్య స్థాన ద్వారా దీనిని సరిదిద్దాల్సిన బాధ్యత రచయితలు, కవులపై ఉండన్నారు. ప్రొ. ఎస్సీ సంత్యునారాయణ మాట్లాడుతూ.. తుమ్ముల వెంకట్రావ్ 1932లోనే ఎర్జిషిండాపై పాట రాశాడని, తెలంగాణ ఉద్యమానికి ఆయన గీతాలు స్వార్థినిచ్చాయని పేర్కొన్నారు. అరసం రాష్ట్ర కార్యదర్శి డా. రాపోలు సుదర్శన్, ఇప్పో జాతీయ ఉపాధ్యక్షులు కె. ప్రతాపరెడ్డి, అరసం వరంగల్ జిల్లా అధ్యక్షులు డా. వి. వీరాచారి, సంస్థ అధ్యక్షవర్గ సభ్యులు విశ్వాంధరెడ్డి, లక్ష్మీనారాయణ, వయ్య సామేలు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

గవార్న్ వడ్డ సప్టెంబర్ 13న తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్వర్యంలో జరిగిన ‘హైదరాబాదు సిర్ హమరా’ పుస్తకావిష్ణురణ కార్యక్రమం

వరుస తప్పుతున్న వారసత్వం

కలిసిపోయే వారిని...

ఆక్కన్ చేర్చుకున్న దక్కన్ సంస్కృతి

అటు ఉత్తర భారతదేశం నుంచి, ఇటు దక్కిణ భారతదేశం నుంచి హైదరాబాద్ నగరానికి భిన్న జాతులు, కులాల వారు వలన వచ్చారు. కుతుబ్ షాహీల కాలంలో మొదలైన వలసలు అసఫ్జాహీల కాలం నాటికి ఊపందుకున్నాయి. మొదటి అసఫ్జీ జా కాలంలో ఎన్నో వందల కుటుంబాలు నగర బాట పట్టాయి. వచ్చిన వారిలో సమర్థులైన హిందువులను ఉన్నతోద్యోగాల్లో నియమించారు తొలి నిజాం ప్రభువులు. వైజాం కుటుంబీకులతో సమానమైన హైదరాబాదు వారు అనుభవించారు. ఆ మాటకొస్తే చివరి కుతుబ్ షా పాలనలో ఆక్కన్ - మాదన్లు ప్రధాన మంత్రి, హైన్యాధక్క పదువులను పొందారు. అలాగే అనస్ఫజ్జాహీల పాలనలో మహారాజా చందూలాల్, సర్ కిషన్ పెర్మాద్లు ప్రధానమంతులుగా చాలా కాలం కొనసాగిన సంగతి కూడా తెలిసిందే.

వలస వచ్చిన వారిని ఆక్కన్ చేర్చుకొని హైత్రీభావంతో కొనసాగిన ఘనత నగర సంస్కృతిలో భాగమే. కలసి మెలసి ఉంటూ భిన్న నంప్రదాయాలు, ఆచార వ్యవహారాలను ఇచ్చిపుచ్చుకునే ధోరణితో నగర సంస్కృతి దక్కన్ సంస్కృతిగాను, గంగా జమున సంస్కృతి గానూ పేరుగాంచి మత సామరస్యానికి, సామాజిక సౌభ్రాత్యత్వానికి ప్రపంచ ప్రభ్యాతి గాంచింది. ఇలా వచ్చిన వారంతా కూడా నగరజనుల్లో భాగమైపోయారే తప్ప వేరు పాయగా ఉండాలని ఏనాడూ అనుకోలేదు. అందుకే వారు హైదరాబాద్ సంస్కృతిలో సమృద్ధితమై పోయారు.

వలస వచ్చిన వారిని ఆక్కన్ చేర్చుకొని హైత్రీభావంతో కొనసాగిన ఘనత నగర సంస్కృతిలో భాగమే. కలసి మెలసి ఉంటూ భిన్న నంప్రదాయాలు, ఆచార వ్యవహారాలను ఇచ్చిపుచ్చుకునే ధోరణితో నగర సంస్కృతి దక్కన్ సంస్కృతిగాను, గంగా జమున సంస్కృతి గానూ పేరుగాంచి మత సామరస్యానికి, సామాజిక సౌభ్రాత్యత్వానికి ప్రపంచ ప్రభ్యాతి గాంచింది. ఇలా వచ్చిన వారంతా కూడా నగరజనుల్లో భాగమైపోయారే తప్ప వేరు పాయగా ఉండాలని ఏనాడూ అనుకోలేదు. అందుకే వారు హైదరాబాద్ సంస్కృతిలో సమృద్ధితమై పోయారు.

పాటించే మొపూరంను నగరవాసులంతా మూకుమ్మడిగా జరుపుకునే వారు.

నగర కట్టడాలపై ఇరానియస్ ప్రభావం చాలా ప్రస్తుంగా కన బడుతోంది. కట్టడాలను నాలుగు ద్వారాలతో నిర్మించే ఆవారం ఇరాన్ నుంచి వచ్చిందే. జామీ మసీదు, మక్కా మసీదు, కుతుబ్ షాహీ మసీదులను ఇందుకు ఉదాహరణలుగా చెప్పుకోవచ్చు. అంతేకాదు, చార్బాగ్ (నాలుగు విభాగాలుగా వికసించిన ఉద్యానవనాలు) కూడా ఇరానియస్ సంస్కృతికి ఇక్కడ అశ్శం పడుతున్నాయి. గోల్గొండ లోని కుతుబ్ షాహీ సమాధుల వద్ద గల చార్బాగ్ ఇందుకు ఉదాహరణ. ఆర్టీల్లు, మెరినే కప్పు పలకలను మనం చార్మినార్, బాద్ షాహీ, అఫ్సార్ భానాలలో చూడవచ్చు. కట్టడాలపై చక్కబీ డిజైన్సుతో చూపరులను ఇట్టే ఆకట్టుకునే సున్నపు పని కూడా ఇరాన్ నుంచి వచ్చిందే. ఇందుకు ముఖీరాబాద్ మసీదును ఉదాహరణగా పేర్కొన వచ్చు. ఇంతేగాక జామె మసీదు, మియాన్ ముష్మి మసీదుల దగ్గరున్న స్నానవాటికలు ముమ్మార్లు ఉర్కిపు బాతీలను తలపింపజేస్తాయి.

దక్కన్ ల్యాండ్

పొరకాలలతో పొటు దారుషిఫో లాంటి ఆనువట్టుల నిర్వాణం కూడా ఇరానీ సంప్రదాయంలోనే చేపట్టడమైంది.

కుతుబ్‌షాహీల కాలంలో ప్రముఖ ఇరానియన్ మీర్ మహమ్మద్ ముమ్మిన్ అస్త్రబాదీ సగర నిర్మాణ పథక రచయిత. మొహార్రం సండర్భంగా మానం పాటించడం, వీర్సు నిలబెట్టడం ఇతను ప్రారంభించిందే. యాకుత్‌పురాలోని బీబీకా ఆలం నుంచి వెండి, ముత్యాలతో పాదిగిన పీఠును చాదర్‌ఫూట్ వరకూ ఊరేగింపుగా తీసుకొచ్చే సంప్రదాయాన్ని ప్రవేశపెట్టింది కూడా మీర్ ముమ్మిన్. అతని సేవలకు గుర్తింపుగా మీర్‌పేట్, మోమిన్ పూర్, మోమిన్ పేట్, దైరేమీర్ మొమిన్, మీర్‌చౌక్లు వెలిశాయి.

అస్తిజ్ఞాహీల కాలంలో కూడా ఇరానియన్ ప్రమఖులు నగర విస్తరణలో పాలు పంచకున్నారు. నగర శివారులోని సరూర్నగర్నసు, అక్కడి రాజపుసాదం, చెరువులను ఇరానియన్ అయిన అరస్తు జానిర్మించాడు. నగరంలో తరచూ నీటికొరత ఏర్పడగా, మీర్ ఆలం చెరువు దగ్గర నవాబ్ మీర్ మూసాభాన్, రుక్నుద్దోలాలు జలాశయాన్ని నిర్మించారు.

గొప్ప రాజకీయ చతురుడు, పరిపాలనాదళ్ళదు, పండితుడు అయిన మీర్ ఆలం (క్రి.శ 1804 ప్రాంతం) గొప్ప కట్టడాల నిర్మాత కూడా. మీరాలం చెరువు, మీరాలం మండి, కొత్త తఃద్దం, బారాదరి, ఇంకా పైఢరాబాద్ - మచిలీపట్టుం, హూనా - జీరంగాబాద్ రహదారుల్లో విశమణ శాలలు నిర్మించారు.

అనుభజాహీలకు అర్థదైన సేవలను ఆందించిన సాలార్జంగ్ కుటుంబసభ్యులు మీర్ ఆలం సంబంధికులే. క్రీ.శ. 1829లో పుట్టిన మొదటి సాలార్జంగ్ నిజం ప్రధాని. ఎన్నో పొలనా సంస్కరణల్లో పొలు పంచకున్నారు. జిల్లాబంది విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టి బ్రాదరూబాద్ రాజ్యాన్ని ఏదు జిల్లాలుగా విభజించాడు. అంతేకాదు. మొట్ట మొదటి సారిగా ఆర్కిపాలు విర్యాటు చేశాడు. విద్యాభివృద్ధికి మదరూ - ఇ-ఆలియాను స్థాపించాడు. అదే తరువాత నిజం కాలేజీగా రూపొందింది. మొదటి సాలార్ జంగ్ కాలంలోనే దివాన్ దేవిది, ముక్కర్ పుర, ముక్కర్ గంజ్ నిర్మించబడినాయి.

ಅಂತು ತರುವಾತ ಕ್ರಿ.ಣ. 1889ರೇ ಪುಟ್ಟಿನ ಮೂಡ್ದೋ ಸಾಲಾರ್‌ಜಂಗ್‌
ಪ್ರೀತಿತೋ ಅರುದೈನ ದೇಶೀ, ವಿದೇಶೀ ಕರ್ಕಾಭಂಡಾಲನು ಸೇಕರಿಂಚಾರು. ಸಾಲಾರ್‌
ಜಂಗ್ ಮೂರ್ಜಿಯಂ ರೂಪಂಲೋ ಆಯನ ಕ್ರಿತ್ತಿ ಕೊನಸಾಗುತ್ತಾನೆ ಉಂದಿ.
ಪ್ರಸ್ತುತಂ ಪ್ರೌದರಾಭಾರ್ದ್ಲೋ ಇರಾನೀಯಲು ಎಕ್ಕುವಗಾ ಮದ್ದಿನಾ ಭವನಂ,
ಪತ್ರ್ಯರ್ಥಫುಟ್, ಹಿಮಾಯತ್ ನಗರ್, ಬಂಜಾರಾಹಿಲ್ಸ್ ಪ್ರೌಂತಾಲ್ಲ್ ನಿವಿಸಿಸ್ತೂ
ನಗರಜನಲ್ಲೋ ಭಾಗವತ್ಪೋರ್ಯಾರ್ ತಪ್ಪ ವೆರು ಪಾಯಗಾ ಉಂಡಾಲನಿ ಏನಾದೂ
ಅನುಕೋಲೇದು. ಇರಾನೀ ಬಿರ್ಯಾನೀ ಪ್ರೌದರಾಭಾರ್ದ ಬಿರ್ಯಾನೀಗಾ ಪೇರುಗಾಂಧಿಂದಿ.
ಇರಾನೀ ಚಾಯ್ (ಇನ್‌ಮಾನ್ ಚಾಯ್) ಇರಾನೀಯಲು
ಪ್ರೌದರಾಭಾರ್ದವಾಸುಲಕು ಇಬ್ಬಿನ ಮರ್ಕೆ ಕಾನುಕ. ಇಲಾ ಚೆಪ್ಪುಕುಂಟೂ
ಪೋತೇ ದಕ್ಕನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಿಪುಟ್ಟಂ ಕಾವಡಾನಿಕಿ ಇರಾನೀಲು ಚೇಸಿನ ಸೇವಲಕು
ಕುತುಖಷಾಪೀಲನು, ಅಸಫ್ಜಾಹೀಲನು ಕೊನಿಯಾಡವಲಸಿಂದೆ. ಅಲಾಂಡಿ
ಇರಾನೀಯಲು ಮನಂ ಮರಬಿಪೋತುವಾಂ.

- త్రిముని శివనాగిరెడ్డి

రాయల తెలంగాణ ప్రతిపాదన అర్థం లేనిది: ఉపాధి

రాయల తెలంగాణ అనే ప్రతిపాదన అర్థంవర్ధంలేనిదని తెలంగాణ ఐ ఐ అసోసియేషన్ (టీఎసీఐ) విమర్శించింది. ఈ ప్రతిపాదనను ప్రపంగా వ్యక్తిరేకిస్తున్నట్టు ప్రకటించింది. ఈమేరకు ఆ సంఘ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు సందేహ కుమార్ మక్కల ఒక ప్రకటనలో విమర్శించారు. ఈ ప్రతిపాదన అటు రాయలసీమలోని తిరుపతి, అనంతపురంలో ప్రతిపాదించిన ఐ ఐ పరిశ్రమను, ఇటు తెలంగాణలోను రిండు ప్రాంతాలలో ఐ ఐ పరిశ్రమకు నష్టం చేస్తుందని వివరించారు. రాష్ట్ర విభజన ఆంధ్రా ప్రాంతంలో విజయవాడను, రాయలసీమ ప్రాంతంలో తిరుపతిని రిండించిని మెట్రో నగరాలుగా చేసేందుకు ఐపొదపడుతుందని తెలిపారు. రిండు ప్రాంతాల్లో మూడు మెట్రో పరగూలుండటం వలన తెలుగు ప్రజలు ఎంతో అభివృద్ధి చెందుతారని అన్నారు. ఇరు ప్రాంతాల పరస్పర సహకారంతో ఈ మూడు మెట్రో రణటిణాలు మేజర్ ఐ ఐ, బ్యాంకింగ్, రియల్ ఎస్టేట్, విద్యాహాబ్లుగా మారుతాయిన్నారు. చిత్తురు, అనంతపురంలను ఐ ఐపారిశ్రమలుగా ప్రకటిస్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తాము గతంలోనే స్థాగతించామని తెలిపారు. ఐ ఐతో రాయలసీమ ప్రాంత ప్రజలకు ఐపాది అవకాశాలు పెరుగుతాయని అదే విధంగా హైదరాబాద్, వెన్నెచ్చ, బెంగళూరు లాంటి జితర ప్రాంతాలకు వెళ్లి పనిచేయడం వలన వ్యధా అవుతున్న సమయం కూడా అదా అవుతుందని తెలిపారు. ఐ ఐ ప్రాంతంలో పెట్టుబడులు పెట్టడానికి వెనుకంజ వేస్తాయని తెలిపారు. తెలంగాణా ఇష్టర్సేషన్ పెక్కాలబ్బి అసోసియేషన్ (టీఎసీఐ) పోటు ఇరు ప్రాంతాల ఐ ఐ ఉద్వోగులు హైదరాబాద్ రాజధానిగా వ్యాధాచలంతో పాటు 10 జిల్లాలతో కూడుకున్న తెలంగాణానే కావాలని ప్రధానుకుంటున్నారని ఆయన తెలిపారు.

- దక్షన్ మ్యాస్ డ

వసంబర్ 24న మహాబుఖీగెర్లో జిల్లాగు తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ కార్బూవర్డు సభ్యులు వసంబర్ వెంకటేశ్వర్లు మొదటి వర్షంతి సభలో పాల్గొన్న టీపీఎఫ్ నేతలు

వక్రీకరణలు, వంచనలు

ఈక నాగనివ్యం

కుట్టపూరిత పునాదులపై ఆవిర్భవంచిన సమైక్యాంధ్రలో గత 6 దశాబ్దాల నుండి తెలంగాణ అన్ని రంగాలలో నిలువుదోషిడికి గుర్తెంది. ఈ దోషిడికి వ్యతిరేకంగా కొనసాగించిన విద్యార్థుల ఉద్యమాలు, 1000మందికి పైగ జరిగిన నామమరుల త్యాగాల ఫలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడబోతున్న తరుణంలో సీమాంధ్ర పెట్టుబడి దారుల కుట్టలు మళ్ళీ మొదలైనాయి. అందివచ్చిన ప్రతి అవకాశాన్ని, అధికారాన్ని వదలకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని అడ్డుకునే ప్రయత్నంలో అడ్డంటలుగా వంచన హరిత కుట్టలకు పాల్పడుతుండు. సీమాంధ్రుల నక్కజిత్తుల ఎత్తులు సురువుచేసింద్రు.

మొదట్లో ప్రాదరూబాదీను యూచి చేయాలంటు సీమాంధ్రులు మోసపూరిత కుట్టలకు సిద్ధపడగా ప్రాదరూబాదీను యూచిచేస్తే యుద్ధ మే అంటు ఉన్నాన్నియా విద్యార్థి గర్జన సప్పుళ్ళకు దిమ్ముదిరిగింది. రాయలతెలంగాణ అంటు రాష్ట్రసాంధం పొందుతున్నారు. గోదావరి నది ఒడ్డున ఉన్న భద్రావలం తెలంగాణా సాత్తులునప్పటికీ, చరిత్ర వక్రీకరణలకు సీమాంధ్ర నేతలు కుట్టపూరితంగా సిద్ధం అవతున్నారు. 450 ఏండ్ర క్రితమే 1674లో నేలకొండపల్లికి చెందిన మా కంచెర్ గోపన్న పాల్పంచ తహాళీల్లర్గా పనిచేస్తు పన్ను రూపంలో పసూలు చేసిన డబ్బుతో గోదావరి నది ఒడ్డున మధురమనోహరమైన శిల్పకళా శైపుణ్యంతో నిర్మించిన 'భద్రాద్రి' రాముడు తెలంగాణ దేవుడుగా కీర్తి శిఖరాలున అదిరోహించారు. అలాంటి మా భద్రాద్రి దేవాలయాన్ని సీమాంధ్రలో చేర్చేందుకు చేస్తున్న కుట్టల్ని చిత్తుచేయడానికి సిద్ధం కాండి. తెలంగాణ రైతాంగ సాయధ పోరాటాల ఫిలాల్ మా సల్లగొండ జిల్లాలో తెలంగాణ ఉద్యమ నగార మోగించిన మా మనగాల మళ్ళీ బిడ్డల పోరాట స్కృతుల్ని వక్రీకరించడానికి ఆంధ్ర పెట్టుబడిదారులు చేయిన ప్రయత్నం లేదు. నోరు ఉన్నోడిదే ఊరు.. రాసుకున్నోదే రాజ్యం.. అధికారం ఉంటే అంత దగా చెయ్యుచ్చు.. అన్న చందంగా సీమాంధ్ర నేతల వ్యవహారం మారింది. గతంలో కూడా తెలంగాణ చరిత్రను వక్రీకరించడం, బ్రిటిష్ లోకమాదిరిగా కనుమరుగుచేయడం, అపరూప శిల్పకళా సంపదను దొంగిలించుక పోవడం పరిపాటిగా మారింది. సహజ పండితుడు, మహాకవి మా బమైర పోతన జన్మ స్థానాన్ని వక్రీకరించి కడపకు తరలించే ప్రయత్నం చేసి కంగు తిన్నారు. ప్రపంచ పోరాటాల తెలుగు జాతి చరిత్రలో దళిత బహుజన విషప వీరుడు, మొఘుల్ పాలకులకు సింహస్ఫుర్మంగా నిలిచి గోల్ండ రాజ్యాన్ని పాలించి దళిత బహుజనుల రాజ్యాధికార సిద్ధాంతకర్తగా కీర్తిపోందిన మా సర్వార్థ సర్వాయి పాపన్నగౌడీను దారిదోషిడింగగా

చిత్రీకరించి కించపరిచారు. మౌర్య సాప్రూజ్య పతనాంతరం దక్షిణ భారతదేశాన్ని 450 సంవత్సరాలు సమర్థవంతంగా పరిపాలించిన శాతవాహన వంశానికి 'ఆంధ్ర' శాతవాహన వంశం అని చరిత్ర పుస్తకాల్లో కుట్టపూరితంగా రాసుకున్నారు. బ్రిలీష్ సాప్రూజ్య దోషిడికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన 1857 తిరుగుబాటు సమయంలో దక్షిణ భారత దేశం నుండి తిరుగుబాటు శంఖారావం పూరించి బ్రిలీష్ పైన్యాలను గడగడలాడించిన ప్రాదరూబాద్ పోరాట యోధుడు తుర్మేఖల్ పోరాటాలను వంచనపూరితంగా చరిత్రలో లేకుండా చేసింది ఆంధ్ర అధితపత్య భావజాల చరిత్రకారులు కాదా?

దక్షిణ భారతదేశచరిత్రలో ఒక ప్రీనీ మహారాణి (పక్కప్రాంగా) నియమించుకున్న ఘనత ఒక్క తెలంగాణ ప్రజలకె దక్కిందని సగర్యంగా చెప్పాచ్చు. ఆమెనే ఏకశిలనగరవాసుల ముద్దుబిడ్డ రాణి రుద్రమదేవి. అలాంటి కాత్సియ సాప్రూజ్య ఉత్సవాలను అంతంత మాత్రంగా నిర్వహిస్తూ, సీమాంధ్రకుచెందిన విజయనగర సాప్రూజ్య ఉత్సవాలను ఘనంగా నిర్వహిస్తూ సీమాంధ్ర పాలకులు తమ వారసత్వకుట బుద్ధిని చాటుకున్నారు.

ఒక దేవదాసి ఆటకోసం పోటకోసం ఆమె ప్రేమకోసం పడిన ఆరాటమే అందమైన ప్రాదరూబాద్ నగర అవిర్భవానికి కారణమైందని అంటారు. ప్రపంచ నాగిరకతల భిన్న సమ్మేళనానికి ప్రాదరూబాద్ మహానగరం కేంద్రంగా మారింది. విభిన్న జాతుల పారికి కేంద్ర బిందువై ఆశ్రయమిచ్చి అక్కుపు చేర్చుకుంది. అయిన పారికి కాని పారికి అందరికి అమృగా, అన్సపూర్ణగా ప్రాదరూబాద్ అదరిం చింది. సల్లంగ బతుకండి బిడ్డ అంటు మనస్ఫూర్తిగా దీవెనలిచ్చి దీవించింది. అలా బతకనీకి వచ్చినేన్ని భాయిభాయిగా చూసుకుంది. కాని దోచుకోవడమే లక్ష్మింగా ఉన్న అంధ్రోని కపటబుద్దిని 60ఏండ్ర నుండి ఓపికతో భరించింది. వంచనపూరిత విధానాలకు మారుపేరుగా నిలిచిన సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారులు ప్రాదరూబాదీను "ఆంధ్రాబాద్"గా మార్చడానికి పన్నుతున్న కుట్టల్ని చిత్తుచేస్తు "పొమ్మంట పోవేందిరా పోరా ఓరి అంధ్రోడా" అంటూ తెలంగాణ సమాజం పోచ్చరిస్తుంది. "ప్రాదరూబాద్ స్టీ హమారా" అంటు గ్రహిస్తోంది. ఇప్పుడు ఆంధ్రులులేని తెలంగాణ కోసం ప్రాదరూబాదీకోసం, భద్రాచలం, మునగాల, శ్రీతేలం, నాగార్జున సాగర్లలతోకూడిన సంపూర్ణ తెలంగాణ లక్ష్మింగా మరో ఉద్యమానికి సిద్ధం కావాలి. తేడావన్నే భారీఅందోళనకు సిద్ధంగా ఉండాలని తెలంగాణ ఉద్యమకారులను జాగ్రూతం చెయ్యాలి.

-అయిల సదానందం గాడ్ గ

ప్రజాస్వామ్యంలో 'ఆభివ్రాయం'

ఈ మధ్య 5 రాష్ట్రాల ఎన్నికల పుణ్యమా అని గ్రింట్, ఎల క్రొనిక్ మీడియా ఒప్పీనియన్ పోల్స్ పేర్ విపరీతమైన చర్చను లేవనె త్యాయి. ఈ మీడియాకు దేశంలో ఉన్న ముఖ్య సమస్యలు ఏమి పట్టక పోయినా, 5 రాష్ట్రాల ఎన్నికల పేరిట, దేశ రాజకీయాలను శాసించే దిశగా పనిచేస్తోంది. రాబోయే 2014 పార్లమెంట్ ఎన్నికలకు, ఇవి ఒక అంచనాగా కూడా పనికి వస్తాయన్నది వాటి అభిప్రాయం.

మీడియా కళ్ళితంగా సామాజిక కోణంలో ఆలోచించాలి. ప్రతీ పొరుడికి ఉన్న హక్కులు, స్వేచ్ఛ మీడియాకు కూడా వర్తిస్తాయి. పొరులకు సరైన సమాచారం, వాస్తవాలు చెప్పవలసిన అవసరం మీడియాకు ఉంది. అలాంటి కోణం లోనే వచ్చిన ఒప్పీనియన్ పోల్స్ నిర్వహణ లేదా వాటి ప్రచారంలను నిషేధించాలని జాతీయ పార్టీలు అయిన కాంగ్రెస్, బీఎస్సీలు ప్రకటించాయి. ప్రజాస్వామ్యంలో ఇది సరైంది కాదు. అదే సమయంలో మీడియా పదేపదే తన వర్గ స్వభావాన్ని చాటుకుంటున్నది. తన భావాలను ప్రజలపై రుద్ది 'కాదు అనే విషయాన్ని అవును' అనే వరకు, అలాగే 'అవును అనే విషయాన్ని కాదనే' వరకు తన వంతుగా విపరీత ప్రచారం చేస్తోంది.

గతంలో బోఫోర్స్ కుంభకోణం కేసులో రాజీవ్‌గాంధీని 'దోషిగా నిలబెట్టడం, వి.పి.సింగ్‌ని ప్రధానమంత్రి దాకా తీసుకెళ్ళటం, ఈ మధ్య అన్న హజారేను వర్తమాన రాజకీయాలకు ప్రత్యామ్యాయంగా నెలకొల్పటం, తిరిగి అదే అన్న హజారే ప్రస్తుతం, ఎక్కడ ఉన్నాడో కూడా తెలియని పరిస్థితిని తీసుకురావటం... ఇదంతా మీడియాకే చెల్లింది అని చెప్పవచ్చు. వీటినింటికి కారణం, రాజకీయ పార్టీలు తమ తమ ఇష్టానుసారంగా వ్యవహరించటమే. తమకంటూ ఒక సిద్ధాంతం, కార్యాచరణ ఏ పార్టీకి లేని కారణంగానే ఇలాంటివి ఉత్సవం అవుతున్నాయి. ఒప్పీనియన్ పోల్స్ మీద వివిధ రాజకీయ పార్టీల అభిప్రాయాల కోసం, ఎలక్షన్ కమిషన్ 2004 ఏప్రిల్ ను ఒక సమావేశం నిర్వహించింది. ఆ సమావేశంలోనే అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, తమ అభిప్రాయాలను తెలిపాయి. సీపిఎం ఒప్పినియన్ సర్వేకు ఒకి చెప్పి, బయటకు చెప్పవట్టు అని అన్నది. ఎన్నికల నియమావళి అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత వీటిని నిషేధించాలని సిపిఎ చెప్పాంది. ఈ సమావేశం పర్యవేసానంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం 2009లో ఎగ్గిట్ పోల్స్ ను నిషేధించింది. అప్పుడే రాజ్యాంగ సపరణను కేంద్రం చేపట్టింది. నిజానికి ఒప్పినియన్ పోల్స్‌లో ఎంతవరకు నిబధ్యత ఉంది? ఎంత డిగ్రీవరకు ఒక వ్యక్తిని ప్రభావితం చేస్తుంది? అనేది చెప్పలేం. నిజానికి నిషేధం అనేది కరెక్షకాదు. ఆర్టికల్ 19(1)క్ర్యా, పొరులు ప్రాథమిక హక్కుగా స్వేచ్ఛగా మాట్లడవచ్చు. ఆర్టికల్ 19(2), దేశ సౌభాగ్యత్వం, సమగ్రత దృష్టి ఇది కరెక్ష కాదు. వీటిని నియంత్రించ గిగి శక్తి ప్రెన్ కొన్నిల్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఉండాలి. ఎండుకంటే పెయిడ్ స్వాన్ లాగే ఇది కాకూడదు అని. భారతదేశం లాంటి పెద్ద

దేశంలో ఎంతో సాంస్కృతిక వైవిధ్యం ఉన్నదగ్గర మీడియా ఒప్పీనియన్ పోల్స్ మీద ఎక్కువ భర్తు చేయలేదు. అందుపల్లి వాటి శాస్త్రీయత అనేది తగ్గుతుంది. అందుకనే ప్రపంచంలోనే పెద్ద మీడియా సంస్థలైన పి.ఇ.జబ్బు, గాల్గులు ఇండియాలో ఒప్పీనియన్ పోల్స్ నిర్వహించవు. అందుకనే యోగేంద్రయాదవ్, సి.వి.ఎల్.సరసింహ రావు లాంటి ప్రెఫోలజిషన్ తిరిగి రాజకీయాలలోకి రావటం జరిగింది. ప్రస్తుతం ఒకరు ఆమెల్డ్ పోల్స్ టో, మరొకరు బీజేపీతో ఉన్నారు.

వీటన్నించిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రిప్రోజెంటీషన్ యాక్ట్‌ను కేంద్ర ప్రభుత్వం 2009లో రాజ్యాంగ సపరణతో నిషేధించింది. ఈ సపరణ ప్రకారం ఎన్ని దశలలో పోలింగ్‌లు ఎన్నికల కమిషన్ ప్రకటించిన ప్పటికి నోటిఫికేషన్ ఇచ్చిన తర్వాత ఒప్పీనియన్ పోల్స్‌ను నిషేధించారు. ఇది ఎన్ని దశలలో పోలింగ్ జరిగితే అన్ని దశలలో పోలింగ్ ముగినే పరకు వర్తిస్తుంది. పోలింగ్ జరిగిన తర్వాత వీటిని ప్రచురించ వచ్చు. ఈ నిషేధం భారతదేశం లోనే కాదు, పలు దేశాలలో కూడా ఉంది. కొన్ని దేశాలలో మాత్రం వీటి పై ఎలాంటి నిషేధం లేదు. వాటి వివరాలు కూడా కొన్ని ఇక్కడఇచ్చాం.

నిషేధం ఉన్న దేశం	ఎన్ని రోజులు	నిషేధం లేని దేశాలు
దక్కిణ కొరియా	21	ఆస్ట్రేలియా
అర్జ్యాంబినా	15	ఆమెరికా
ఇటలీ	15	బంగాల్డోర్
తీలంక	7	జర్మనీ
రఘ్య	5	జపాన్
స్వియన్	5	పాకిస్థాన్
కెనడా	3	ఇంగ్లాండ్
మెక్సికో	3	క్రొన్వు
బ్రెజిల్	2	

ఒప్పినియన్ పోల్స్ ప్రత్యక్షంగా కాకపోయినా, పరోక్షంగానైనా ఇతరులను ప్రభావితం చేసే అవకాశం ఉంది. ఎందుకంటే ఎన్నో కుటుంబగాధా సీరియల్స్‌ను స్త్రీలు విపరీతంగా చూసి చూసి, వారి వారి కుటుంబాలలో వాటి ప్రభావం పడే విధంగా వారి ప్రవర్తనలో మార్పును, మనం సహజంగా, అనుభవ రీత్యా గుర్తించ వచ్చు. ఏకధాటిగా రామాయణం, మహాభారతం లాంటి సీరియల్స్ కొన్ని సంఘాగా ప్రసారం చేయటం ఒక విధంగా బీటేపీ ప్రభుత్వం అప్పట్లో అధికారంలోకి రావటానికి కొంత దోహద పడింది అని చెప్పవచ్చు. అదే సందర్భంలో ఈ ఒప్పినియన్ పోల్స్ నిషేధించిన ఆధారం చేసుకొని రాజులు కాదు. అది శాస్త్రీయం కాదు కాదు. అది శాస్త్రీయం కాదు కాదు.

-నీలం జానయ్

(తెలంగాణ ఎలక్ష్మిసిటీ ఎంప్లాయిస్ జాయింట్ యాక్ట్ కమిటీ క్స్టిసర్)

మద్రాసు తరఫిలీ.... ఖాళీ చేసేందుకు గడువు 24 గంటలే!

అరవై ఏళ్ళ తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్ష పోరాటం, ఒక వేదన. ఎన్నో ప్రాణత్యాగాల ఫలితంగా కాంగ్రెస్ వరిధిగ్రంగ్ కమిటీ జాలై 30వ తేదీన పది జిల్లాలతో కూడిన తెలంగాణ జనున్నట్లు ప్రకటిస్తూ. పది సంవత్సరాలు ఉమ్మడిరాజధానిగా ప్రకటించారు. దానినే యూపీవి కోర్ కమిటీ ఆమోదంతో సెప్టెంబర్ 3వ తేదిన క్యాబినెట్ నోట్ ఆమోదం చేశారు.

ఈక్కడి సీమాంద్రులతో కలసిమెలసి తెలంగాణ రాష్ట్రం సిద్ధించిన సంతోషపంలో మేం ఉంటే మా ఆకాంక్షను అడ్డుకుంటాం అని యుద్ధాలకు ఆహ్వానిస్తున్న ఈ పరిస్థితులలో తెలంగాణ వాళ్ళను జానిసలుగా చూస్తున్న వాళ్ళతో శత్రువులుగా ప్రవర్తిస్తున్న సీమాంద్ర పెట్టుబడి రాజకీయ నాయకులతో మేం ఉండలేం. తొందరగా రాజధానిని నిర్మించుకొని వెళ్లి పొమ్మాలి. 10 సంవత్సరాల ఉమ్మడి రాజధాని అంటే హైదరాబాదీను ఆంధ్రులకు అప్పజెప్పడుచే అనే వాడన మొదలైంది. ఆ సందర్భంలో వచ్చిన క్యాబినెట్ నోట్ తెలంగాణ ప్రజలను ఇంకా కలవర పరుస్తుంది. కేంద్రపాలిత ప్రాంతం గా చెయ్యం అంటునే కిరాయిదారునికి హక్కులుంటాయి అనడం, 10 సంవత్సరాల పాటు న్యాయవ్యవస్థ, పశ్చింక సర్విస్ కమిషన్ ఉమ్మడిగా ఉంటుండని చెప్పడం తెలంగాణా రాష్ట్రానికి సరిపోను ఉద్యోగులు లేకపోతే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉద్యోగులను వాడుకోవాలి అని చెప్పడం లాంటివి చూస్తే చాలా ఆందోళన వ్యక్తమయ్యే పరిస్థితి. ఈ ఆందోళనలోంచి తేరుకోక ముందే కేంద్రం 10 సంవత్సరాల కాలం గవర్నర్ లేదా కేంద్ర పాలనలో హైదరాబాద్ ఉంటుంది అనడం, సీమాంద్రుల సెంటీమెంట్సు గౌరవిస్తున్నాం అంటూ శాంతిభద్రతలు, రెవెన్యూ, భూపరిపాలన పంటి కీలక విభాగాలను కేంద్రమే పర్యవేక్షిస్తుండని ప్రకటించడం చూస్తుంటే తెలంగాణ ఇస్తున్నాం అని చెప్పు ఇక్కడ ఉద్యోగావకాశాలు రాకుండా చేస్తూ హైదరాబాదీను కేంద్రం కప్పంగా అడుగుతున్నట్టు ఉంది. మరోషైపు రెండు ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకులు దీక్షలు చేస్తూ సీమాంద్ర కాంగ్రెస్ నాయకులు రాజీనామాలు చేస్తామనడం చూస్తుంటే 175 చదరపు కిలోమీటర్ల నగరాన్ని 2007లో శివారు మునిపాలిటీలను ఏకం చేసి గ్రెటర్ హైదరాబాద్ మనిసిపల్ కార్పొరేషన్సు ఏర్పాటు చెయ్యడం వెనుక ఉన్న కుటుంబ అర్థమపుతుంది.

ఆప్యుడు రంగారాదీ, మెదక్, నల్గొండ, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాల లో పలు ప్రాంతాలను కలుపుతూ రూపుదిర్చుకున్న మహే హైదరాబాద్ ను తెలంగాణకు కాకుండా చేసే కుట్ట నడుస్తుంది. హైదరాబాద్ ను ఒక వ్యాపారరవస్తువుగా చూసే వాళ్ళకు, హైదరాబాద్ నిర్మాణ చరిత్ర కన పడదు. అదే తెలంగాణ ప్రజల దౌర్భాగ్యం. తెలంగాణ ప్రజల రక్త మాంసాలతో నిర్మాణమెన నగరాన్ని కేవలం రాజధానిగా

చూస్తున్నారు తప్ప ఇదొక నగరం, ఈ నగరంలో ఉండే ప్రజల ఆకాంక్షలను కాలరాస్తూ పది సంవత్సరాలు బిక్కబిక్కుమంటూ బితికే అవసరం ఆ నగర వాసులకేంటో ఆర్థంకావడం లేదు.

ఒకవేళ వాస్తవంగా సీమాంద్ర ప్రాంత ప్రభుత్వాలు నడుపు కోవడానికి ఉమ్మడి రాజధాని అయితే కేవలం అనెంబ్లీ, సచివాలయం, న్యాయవ్యవస్థ మరికొన్ని కార్యాలయాలు మాత్రమే ఒక ప్రాంగణంలో ఉంటాయి తప్ప నగరాన్ని, దాని నుండి వచ్చే రెవెన్యూను ఉమ్మడిగా ఉంచేలా కేంద్రం తీసుకోవాలె అనే ఆలోచనతో కేంద్రం మాట మారు స్థుంది. మదమ తిప్పుతుంది. నేనే కట్టిన పన్ను నేనే తీసుకుపోతా అంటే నేరమయమవుతుంది తప్పా న్యాయం కాదు. దాన్ని సీమాంద్ర ప్రజలు గుర్తించి 10 సంవత్సరాలు మీది గాని ప్రాంతంలోనికి, మీదిగాని పట్టణం లోకి వచ్చి ఇక్కడి పేశాటల్నీకు అడ్డెలు, ఇక్కడి ప్రభుత్వానికి పన్నులు కడతాం అనుకుంటే అది వారి ఇష్టం.

ಇಕ ಈ ಉಮ್ಮೆಡಿ ರಾಜಧಾನಿ ವಲ್ಲ ರೆವು ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರಭುತ್ವಂ ಭೂ ಸಂಸ್ಕರಣಲು ಚೇಯಾಲನ್ನ ಭೂ ಅಕ್ರಮಾಲು ತೊಲಿಗಂಚೆ ಶಾಸನಾಲು ತೇವಾಲನ್ನಾ ಗವರ್ನರ್, ಧಿಲ್ಲಿ ಚಕ್ರವರ್ತುಲ ಅನುಮತಿ ಅವಸರಮಯ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಸ್ತುಂದಿ. ಕಾಬಟ್ಟಿ ಉಮ್ಮೆಡಿ ರಾಜಧಾನಿ ಅನೇದಿ ಅರ್ಥರಹಿತಮೈನದಿ. ದೀನಿವಲ್ಲ ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರಜಲು ಮರಿಂತ ನಷ್ಟಪೋಹಾಲಿಗೆ ವಸ್ತುಂದಿ. ದೀನಿವಲ್ಲ ಪೆನಂ ಮೀದ ನುಂಚಿ ಪೋಯಲೋಬ್ದರುತ್ತಿಗೂ ಉಂಟಾದಿ ತೆಲಂಗಾಣ ಪ್ರಜಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ఈక రాజుధానికి కావాల్చింది పేవర్లు, ఐమూక్కులు, బృందావనాలు కాదుగదా. అందమైన లేక్ సిటీ మాకు కాకుండా చేసిన నీకు అసెంబ్లీ, హైకోర్టు, సచివాలయం సరిపోతాయిగదా. ఈ మధ్య ఏర్పాటు చేసిన రాష్ట్రాలకు ఉమ్మెడి రాజుధాని అలోచనే లేదు. చిన్న పట్టణంలోనైనా రాజుధాని ప్రకటించడం ఆనవాయితీగా వస్తోంది. కాబట్టి తెలంగాణ ప్రజలకు కావాల్చింది ధిల్లీ తరఫ్తో, చందీగఢ్ తరఫ్తో రాజుధానులు కాదు. మాకు రాజుఛీ ఏర్పాటుచేసిన ముద్రాన్ లాంటి రాజుధాని కావాలి. జీవితాలను ధ్వనింసం చేసే దోషించిదారులతో, పూటకో మాట మార్చే నాయకులతో, ఎందుకు దీక్ష చేస్తున్నారో తెలవని రెండుకళ్ళు, రెండు నాలుకల ధోరణితో మేం ఉండలేం... అధిష్టానం మాటకు కట్టుబడి ఉంటానని, ఆ మాటను ప్రకృత్యాపెట్టి యుదాలొసాయని చెవును ఈ నాయకుల ముఖాలను మేం చూడలేం.

అందుకే మద్రాసను మేం ఆభివృద్ధి చేశామని, అది తమకే చెందాలని సీమాంధ్ర నేతలు అన్వయిస్తు ఏ మాటలయితే రాజుల్లే అన్నాడో వాటిని మళ్ళీ పునరావృతం చెయ్యికండి. 24 గంటల సిద్ధాంతాన్ని మళ్ళీ తెచ్చుకోకండి. ఓ కేంద్రప్రభుత్వమా! మానవీయ విలువలతో ఇంకా బిత్కితే ఉన్న తెలంగాణను మళ్ళీ మోసం చెయ్యికు.

ముంబైలో తెలంగాణ జల్లు సాధన సభ

ముంబైలో జరిగిన తెలంగాణ జల్లు సాధన సభలో మాట్లాడుతున్న టీజాక్ కస్తినర్ ప్రా.కోదండరాం

ప్రా. రఘుమంటులో ఈ శీతాకాల సమావేశాల్లో తెలంగాణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టాలని భద్రాచలం, మునగాల, హైదరాబాద్‌వై ఎలాంటి అంతక్కలు లేని తెలంగాణ ఇవ్వాలన్న ఏకైక డిమాండ్‌తో ముంబైలో తెలంగాణ ఉద్యమ సంఘిభావ వేదిక ఆధ్వర్యాన గౌరేగావ్ ఆజాద్ మైదాన్‌లో నవంబర్ 30న వేలాది జనం మధ్య భారీ బహిరంగ సభ నిర్వహించారు. దీనికి ముఖ్య అతిథులుగా టీజిప్సి ఛైర్మన్ ప్రా॥ కోదండరాం, టీఎన్జీబ్ అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్, ప్రముఖ మేధావి, రచయిత, సంపాదకుడు ఎన్.వేణుగోపాల్, ప్రముఖ మహిళా నాయకురాలు సంధ్య, కళాకారుడు, రచయిత, విద్యార్థి జేప్సి నాయకుడు దరువు ఎల్లస్తున్న. అ.భా.తెరవే అధ్యక్షులు నలిమెల భాస్కర్, డాయిత సంఘర్ష సమితి రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు నల్లా రాధాకృష్ణ, కరీంనగర్ సాహితీ సోపతి తెరవే నాయకులు నగునూరు శేఖర్, గాజోజు నాగభూషణం, బూర వెంకటేశ్వర్రు, కందుకూరి అంజయ్యతో బాటు కరీంనగర్ పద్మకళా బృందం హజ్జరైనారు.

సంఘిభావ వేదిక కన్స్మసర్లు గ్రామ శేఖర్, గొండ్యాల రమేష్, పొట్ట వెంకట్ ముంబైలో వేదిక తెలంగాణపై చేసిన ఉద్యమకార్యక్రమ రిపోర్ట్‌ను, ముంబై వలస తెలంగాణ ప్రజల సమస్యలు - పరిపూర్వాలపై నివేదికను సభలో చదివి వినిపించారు. ఆ తర్వాత కరీంనగర్ పద్మ, దరువు ఎల్లస్తున్న మహోరాష్ట్ర ప్రజాగాయకుడు సంబాధిభగవ్త, మరాలీలో ప్రాసిన తెలంగాణ గీతాన్ని వినిపించి జనాన్ని ఉత్సాతలూగించి నినాదాలతో దధ్దరిల్లేలా ఉత్సేజపరిచారు. సంధ్య తెలంగాణ బిల్లు ఏర్పాటుపై సీమాంధ్రుల తీరును ఎండగట్టుతూ అటు సమైక్యవాదుల వాదను ఖండిస్తూ యూపీవి సర్కారును వెంటనే బిల్లు ప్రవేశపెట్టాలని డిమాండ్ చేశారు. సంపాదకుడు ఎన్.వేణుగోపాల్ మాట్లాడుతు, తెలంగాణ ఏర్పాటు భాయమని దానినెవరూ ఏ శక్తి ఆపలేదని

అన్నారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ప్రజా వ్యతిరేక భావాలను ఎండ గట్టారు. అ.భా.తెరవే అధ్యక్షులు నలిమెలి భాస్కర్, మన తెలంగాణ సంస్కృతి భాష ఎంత గొప్పదో సోదాహరణగా వివరించారు. దరువు, నల్లా రాధాకృష్ణ, ఐ.జ.ఎసి చేస్తున్న కృషిని ఉద్యమకారుల త్యాగాలను గుర్తుచేస్తూ అమరుల త్యాగ ఫలితమే తెలంగాణ వచ్చిందని తెలిపారు. అ.భా. తెరవే కార్బోద్రి మచ్చప్రభాకర్ సభకు అధ్యక్ష బాధ్యతలు తీసుకొని సభను సజావుగా జిరిగేలా నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా అక్కనపెల్లి దుర్గేశ్ ప్రాసిన సంచలనం, మచ్చ ప్రభాకర్ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటు ఎందుకు అత్యవసరం? అన్న మరాలీ గ్రంథాన్ని ప్రా.కోదండరాం ఆపిష్టరించారు. దేవీప్రసాద్ కోదండరాం తొలత ప్రెస్ మీటింగ్‌లో ప్రసంగిస్తూ ఉప్పుడి రాజధానికి పదేళ్ళ అవసరం లేదని నాలిగేళ్ళు చాలని, ఆంధ్రలో కొత్త రాజధాని త్వరగా ఏర్పాటు చేయాలని అన్నారు.

బహిరంగ సభలో దేవీప్రసాద్ మాట్లాడుతూ, వచ్చే పార్ట్ మంటు సమావేశాల్లోనే తెలంగాణ బిల్లు పెట్టేలా ఒత్తిడి తీసుకొచ్చేలా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని తెలిపారు. ప్రా.కోదండరాం సుదీర్ఘ ఉపస్థితి ప్రాంతంలో భద్రాచలం, మునగాల, హైదరాబాద్ యటి అంశాలతో పాటు రాయల తెలంగాణ లాంటి అంశాలను ప్రస్తావించి తెలంగాణ వ్యతిరేక వ్యాఖ్యలకు గట్టిగా సమాధానమిచ్చారు. ముంబైలో సంఘిభావ వేదిక గత 4 ఏళ్ళ సుంచి చేస్తున్న కృషి మరువలేనిదని, ఇక్కడి తెలంగాణ ప్రజలు చూపిన పోరాటస్వార్థి తెలంగాణలో చూపించి తెలంగాణ ఉద్యమకారుల కృషిక ముంబై తెలంగాణ కార్బోక్కలు, రచయితలు చూపిన ద్వారాన్ని వివరించారు.

-దక్కన్ న్యూస్

ఆధ్యాత్మ కథాగేయ రచయిత బలిజె శీర్షన్న రచించిన

“అంకమురాజు” టోలాటం

ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని ఆసిఫాబాద్ ప్రాంతాన్ని జనగామగా పిలిచేవారు. గోదావరి చంబల్ లోయ ప్రాంతాన్ని గోండురాజులు పాలించారు. గోండ్యానా ప్రాంతంగా పిలిచే ఈ ప్రాంతం గురించి మేజర్ లూసీస్కుత్ తన రచించిన “గెజిటీర్ ఆఫ్ ఇండియా”, అంధ్ర ప్రదేశ్ పుస్తకంలో (పే.ఎం.23) గోండురాజులు క్రీ.శ. 870 ఉండి క్రీ.శ.1750 వరకు పాలించినట్లు తెలియజేశారు. అంధ్రప్రదేశ్ గజిట్ ఆధారంగా క్రీ.శ. 1240 నుండి 1751 వరకు ఇరవై మంది రాజులు గోండ్యానా ప్రాంతాన్ని పాలించినట్లు పొందు పర్చినారు.

గోండ జాతి వారి ప్రస్తావన ఐతరేయ భ్రాహ్మణంలో తెలియ వస్తుంది. అంధ్రజాతితో పాటు పులిందులు ఉన్నారు. వీరు ఉండే బస్తర్, మహారాష్ట్రతో పాటు ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని సిర్పూరు, ఆసిఫాబాద్, ఉట్టూర్, ఇచ్చోడ, చెన్నూర్ తదితరాలు గోండ్యానా రాజ్యంలో అంతర్భాగంగా ఉండేవి.

గోండ్యానా రాజులల్లో ‘అంకమురాజు’ కథ ద్వారా కొన్ని వివరాలు తెలియవస్తున్నాయి. “అంకమురాజు” పేరట వేరువేరు ప్రాంతాలలో అక్కడి స్థానిక నాయకులు, వీరులను కూడా ఇదే పేరుతో పిలిచి అల్లిన కథాగేయులు లేకపోలేదు. స్థానికంగా ప్రజలు అల్లుకున్న పాటలు, మౌఖికంగా ప్రజల్లో నానుతున్న అంశాలు గోండ్యానా ప్రాంత చారిత్రక విశిష్టతను తెలియపరుస్తాయి. భోగోళికంగా ఈ ప్రాంతంలో విస్తరించిన సాంస్కృతిక మూలాలు గోండ్యానా చరిత్రకు అధ్యం పడుతాయి.

గోండ రాజుల చరిత్రను అనుశేషిన చేయడానికి బలిజ వీరన్నకై గట్టిన గేయం అంకమురాజు కథ. ఈ కథ ద్వారా క్రీ.శ.1240 నుండి 1750 వరకు జరిగిన గోండ్యానా పరిపాలన వివరాలను, గోండుల సంస్కృతి, భాషావేశాలు, దేవతలు, వారు ఉపయోగించిన ఆయుధాలు, ఆచారయవోరాలు, గ్రామనామాలు సమస్వయించి వేయి పంక్కులతో, కోలాట బాణిలో రాసిన అధ్యుత కథాగేయం అంకమురాజు కథ.

అంకమురాజు అనే యువరాజు బాబాజీ బల్లాల్పా చిన్న కొడుకు. జనగామ ప్రాంతాన్ని (ఆసిఫాబాదు) ఏలుతున్న కాలంలో తన మరదలైన గంగుబాయి పట్ల ఆకర్షితుడైతాడు. కామతురుడైన అంకమురాజు గంగుబాయిని లోబర్యుకోవడానికి తన భార్య వీరుబాయిని గంగుబాయతో జోడు చెయ్యమని వేడుకుంటాడు. గంగుబాయిని ప్రటోభపెట్టి భాలేశ్వరుడి గుడికి పంపించమని కోరుతాడు. భాలేశ్వరుడి గుడికి వచ్చిన గంగుబాయి అంకబావను (అంకమురాజు) పరిపరి విధాల వేడుకుంటుంది.

“నన్ను విడిచి పెట్టావు నాగుబావా నీకు నయము కాదు, జయము గాదు నాగుబావా బాసలిచ్చి నమ్మించి ప్రాణాలు తింటావా చిక్కితీర నాగుబావ నీ చేతులా

అవసూలు వుడిగినావి అన్నములు వాడిచినావి” అంటూ గంగుబాయి హృదయివిదారకంగా ప్రాధీయపడుతుంది. తనపట్ల వలపు కల్గి ఉండటం సమ్మతం కాదంటుంది. ‘ముందార వచ్చేది కానలేవు నాగుబావా - నేను జచ్చినంకరా నీకు వెతలున్నాయిరా’ అంటూ పొచ్చరిస్తుంది. తన్న అవమానపర్చి అనుభవించడం వల్ల నీకు వినాశనం తప్పదంటుంది. గంగుబాయి బలాత్మారానికి గురైందన్న వార్త తెలిసిన మున్నారు దుర్గాజీ వాంజీడులు కోపోద్రిక్కులైకటికెవాళ్ళను పిలిపించి అంకుమురాజు కళ్ళు పెరికిస్తారు. గంగుబాయి అవమాన భారంతో తనువు చాలిస్తుంది. గుడ్డివాడులన అంకుమురాజు పశ్చాత్తాపం చెందుతాడు.

పెద్దల్ని పద్మబాయి నీకురదండమూ నల్గురన్నదమ్ములార మీకు దండమూ చాందా మాంకాలిచేవి నీకు దండమూ చచ్చిన బతికీన నీహుళ్ళనేసుండ తండ్రి బాజీరావు నీకుదండమూ గోదాల చాలున ఫోరాలు బెట్టంగ చిత్తారు అరుగల్ల మీద జీవమిదిచెనా అచ్చమైన కొలుపుమీద ముత్యాల తిపాసిమీద

చిత్తముగ అంకుబావ జీవమిదిచెనా.. అని రోదించిన తీరు అతనిలో కల్గిన పరివర్తనను తెలియజేస్తుంది. పుణ్యశాలి వీరుబాయికి ఈ వార్త తెలియగానే నిర్వేదంతో వెంటుకల ముదులు విప్పి పకపక నవ్వుతుంది.

అంకమురాజు తండ్రి బాబాజీ అక్రమంగా పన్నులు విధించి ప్రజలను బాధలకు గురిచేస్తున్నాడు. రాజ్యకాంక్షతో విరువీగుతున్న తండ్రిని వారించడానికి వెళ్తాడు అంకమురాజు. గుడ్డివాడైన అంకమురాజు మాటలు అర్థంలేనివని, రాజ్యం నడుపడానికి పన్నులు అని వార్యమని దుర్గాజీ వాడిస్తాడు. ప్రజల్లో అనపసర అపోహలకు భయాందోళనలకు కారణమైతున్న అంకమురాజును వధించాలని, అందుకు రాజు అనుమతించాలని కోరగానే రాజు అందుకు సమ్మితించాడు. దాంతో అంకమురాజును చిత్తమౌసలకు గురిచేసి చంపుతారు. వీరుబాయికి ఈ వార్త తెలియగానే హృదయివిదారకంగా రోదిస్తుంది.

దక్కన్ లభంక్

“తాను ఏకంగా స్నానము జేనే వీరుబాయి
ముత్యాపు గుండెక్కి వీరుబాయి
తాను ముఖ జలక మాడింది వీరుబాయి
మదనూడు కొన్నాడి మాడవెళ్లి పట్టుచీర
చింగుళ్లు జీరాడ కట్టినాదా / జలతారు పట్టురవిక వీరుబాయి..

తన దగ్గర పున్న సొమయుంతా దానధర్మాలు చేసింది. బంగారం, వెండి నగలు చెల్లెలు సామదాతకిచ్చింది. తన పెనిమిటి అంకమ రాజు లేని బతుకు తనకు నొప్పదని భావించి గుండంలో దిగి ప్రాణ త్యాగం చేస్తుంది. పుత్రుడి బొమ్మ పూర్వమ్మను స్నేరణకు తెస్తుంది. గురజాడ స్పృష్టిచిన ‘పూర్వమ్మ’ గేయం 20వ శతాబ్దిలో వస్తే యిది 18వ శతాబ్దిలో రావడం రచయిత బలిజ వీరన్న స్వజనకు మచ్చు తునక. బహుశా గురజాడకు ఈ రచన ప్రేరణగా నిలిచియుండ వచ్చు.

అన్యాయంగా అంకమరాజును కుటుంబో హత్యచేశారని గ్రహించిన బాబాజీ తుదకు దుర్భాగీని, అతనికి సహకరించిన వారిని ఉరి తీయాలని హుకూం జారీ చేస్తాడు. ఈ విషయం తెలుసుకొని వారు అత్యహత్య చేసుకుంటారు. అంకమ రాజు (అంకుబావ), ధర్మపత్ని వీరుబాయి శక్తులై (గోందుదేవతలై) నిత్యం జనగామాలో పూజలందు కుంటున్నారు. ఇప్పటి ఆలయం ఆసిపోబాడ్ సెంటర్లో గాంధీ చౌక్ దగ్గరగల బస్సేఫ్స్‌ను ఆనుకుని ప్రజలచే ఆరాధనలను మొక్కలను అందుకుంటున్నది.

ఈ వీరగాథలో 18వ శతాబ్దిలో ఉన్న అనేక రాజ్యాలు, సామం త రాజరికాల ప్రస్తావన ఉంది. మొవడాం, కవ్వాం, వాంకీడి మాలె మొ, చాంద, ఉట్టుర్చు, మంగి, చేడువాడయి, తిర్మాణి, చిక్కుంట, దేవగడ మొదలైన డెబ్బయి యేడు దుర్భాలను కథలో ప్రస్తావిస్తారు. ఆ దుర్భాలన్ని కూడా జనగామకు 50. కి.మీ.ల దూరంలోనే ఉండటం గమనార్థం. ఈ కథ ఆధారంగా ఆయా దుర్భాలను వీలిన రాజుల చరిత్రను పరిశీలన చేయాల్సి వుంది.

సాధారణంగా వీరగాథలు అనగానే ఒక ఆశ్రిత కులవ్యవస్థ గుర్తుకు వస్తుంది. ఒక కులం, దాని ఉపకులాలు వాటి మధ్య అల్లుకున్న ఒక సామాజిక చట్టం కూర్చుబడి ఉంటుంది. ఆశ్రిత కులాలు తమ పోషక కులాల వీరగాథల్ని పాటులగా పాడి, ప్రదర్శనల రూపంలో దృశ్యరూపకంగా ప్రదర్శించి తమకు కావల్సిన సీదు ను ధాన్యం రూపేణా, నగదురూపేణా పుచ్చుకుంటారు.

ఇందుకు భిన్నంగా అంకమరాజుకథను ఆశ్రిత కులాల వారు కాకుండా అన్ని కులాల వారు పాడుకుంటారు. ముఖ్యంగా దసరా, దీపావళి రోజుల్లో కోలాట ప్రదర్శన గావిస్తూ మూడు, నాల్గు రోజుల పాటు వేసి, చివరి రోజు జంతుబలిని యచ్చి మంగళం పాడి ముగి స్తురు.

అన్ని కులాల వారు ఈ కథను అదరించి వీరుణ్ణి ఆరాధించడం వెనుక అంకమరాజు ప్రజలకోసం కన్నతండ్రిని సైతం ధిక్కరించి పన్నులు తగ్గించాలని పోరాటం, పరట్టి వ్యామోహంవల్ల ఎంతటి వాడయిన పతనమైతాడనే సందేశమండటం, వీరుబాయి ఆదర్శ మహిళాగా పతిపట్ల, సమాజంపట్ల స్వప్షమైన అవగాహన కల్గి ఉ

ండి భర్తకోసం తన జీవితాన్ని ఆర్పించడం వంటి త్యాగం ఉండటం వల్లనే ఈ కథ అన్ని సమాహాలను అలరిస్తు ఉంటుంది.

కథాగేయంలో గోందుల రాజధాని సూర్యపురం (సిర్పార్ట్‌బి) చంప్రాపురం (చందా) బల్హారా (భల్హార్పూర్)లను స్తుతిస్తాడు. వీటితో పాటు ఈసుగాము శివమల్లన్న (కాగజీనగర్ సమీపాన), గంగాపురం ఎంకటేసు, గోలేటి భీమన్న, జనగామ బాలేసుడు తదితర దేవాల యాలను, దేవతలను ప్రస్తావిస్తాడు. గోందుల దేవతలైన భీమన్న దేవర, జంగుబాయి, మహాదేవక్షును ప్రస్తావిస్తాడు.

గోందుల సాంస్కృతిక ప్రతీకలైన తుదుము కొమ్ము, ఏనుగు, గుర్తం, సూర్యపటం వంటివి కథాగేయంలో యుద్ధఘట్టంలో తెలియ వస్తోయి. యుద్ధానికి వాడే ఆయుధాలు బాకు, గుజ్జ, కంజేరు, కత్తి, ఈతకప్ర, బల్లెం, బాలకప్ర, తుపాకి, తోపువంటివి గేయంలో ఉటంకిస్తారు. గోందుల పాలన కాలం నాటికే తుపాకి, తోపు వంటి ఆధునిక ఆయుధాలు వచ్చేశాయనడానికి ఇది తార్మాణం.

పులికుంట బలిజేవీరస్తు

పులికుంట గ్రామానికి చెందిన బలిజేవీరయ్య ‘అంకమరాజు’ కథాగేయం కోలాట రూపకంగా రచించాడని ఆచార్య బిరుదురాజు రామరాజు తన పరిశోధనలో ప్రస్తావిస్తూ ‘జానపదగేయ సాహిత్యం’ పుట 63లో పేర్కొన్నారు. మొఘుల్ రాజుల ప్రభావంతోగాని, నిజాం రాజుల ప్రభావంతోగాని స్నానికులు అంకమరాజును “అక్కర్ షా” అని పిలుస్తారని కరీంగార్గెర్కు చెందిన ప్రముఖ పరిశోధకులు, ఉపన్యాసకులు ఆదిలాబాద్జిల్లా జనపద గేయాలను సేకరించిన మందాడి నారాయణరెడ్డిగారు 1979లో ప్రస్తావించారు.

పులికుంట గ్రామానికి చెందినవాడు కనుకనే గ్రామనామ ఇంటి వేరుగా చేసుకున్నాడు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో గ్రామనామం తన వేరు ముందు నిలుపుకనే ఆచారముంది. ఈ గ్రామం బెల్లంపల్లి ప్రధాన రహదారి పక్కన ఉంది. ‘బలిజు’ కులస్థులు వీరతైవం విజ్యం భిస్తున్న కాలంలో తెలంగాణ ప్రాంతమంతట తిరుగుతూ లింగ ధారులై శైవదీక్షల్చేవారు. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో లోహిప్రా బాసర్, అసిపాబాద్; ఎంకిడి, బెల్లంపల్లి, చెన్నార్, లక్ష్మీపేట తదితర ప్రాంతాల్లో అధికంగా వున్నారు. రచయిత స్వయంగా చివరన తన ప్రస్తావన యిలా వెల్లడిస్తాడు.

“ ఈ పదము కట్టిన వాడురా - అన్నా వీరన్నా

బలిజు వీరన్నారా - పుణ్యదు పులికుంట నుండి కట్టినా” అంటు స్వస్థల వివరాలు సమాచారం తెలుపుతాడు. ఘల్పుత్తిగా జనగామకు సిరిసంపదులు కలుగాలని ధర్మపురి సరసింహని, వేములవాడ రాజున్నము, ఈసుగామ మల్లన్నము, గోలేటి భీమన్నను, మహంకాళిని, జనగామ బాశేశ్వరుణ్ణి, కేశవాధుణ్ణి ప్రార్థిస్తాడు. ప్రజల నాలుకల మీద సజీవంగా ఉండేలా కథాగేయ రచించిన బలిజు వీరన్న ధన్యుడు. ఇటువంటి కథాగేయాలను మట్టిపొరల నుండి, ప్రజాకళల అమ్ముల పొది నుండి వెలికి తీసి చిరిత్ర ఎదుట నిలుపుల్ని ఉంది.

-తుమ్ములదేవావ్

తెలంగాణ తొలి విష్ణవ శీరుడు

దొడ్డి కొమరయ్

తెలంగాణ సాయుధ పోరాటం చరిత్ర విసగానే మొదటగా గుర్తొచ్చేది తెలంగాణ సాయుధ పోరాట రైతాంగ వీరుడు. తొలి అమరుడు దొడ్డి కొమరయ్. ఒక సాధారణ కుటుంబంలో వరంగల్ల జిల్లా దేవరుపుల మండలం కడివెండి గ్రామంలో పుట్టినాడు. అప్పట్లో అక్కడి ప్రజలు విసున్మార్ దేశముఫ్లు, నిజాం నవాబు కాళ్ళకింద నలిగి పోయారు. భారతదేశం బ్రిటిష్ సాప్రాజ్య వాదంలో భాగపైపోయినా ప్రైందరాబాద్ రాష్ట్రం మాత్రం నిజాం పొలనలోనే ఉండింది. నిజాం పొలనకు వృత్తిరేకంగా వందలాది మంది తమ ప్రాణాలు త్యాగాలు చేశారు. అప్పుడే భూమి కోసం, భుక్తి కోసం అంటూ ఆంధ్రమహాసభ కమ్యూనిస్టు పార్టీల నాయకత్వం మహా జ్యల సాయుధ పోరాటం ప్రారంభమయింది. రజాకార్లు, విసున్మార్ దేశముఫ్లు, పటేల్, పట్టార్వీల దోషించేలు అంతులేకుడా పెరిగిపోయినాయి. స్థీలపై అత్యాచారాలు జరిగాయి. గ్రామాలకు గ్రామాలకు తగులబెట్టినారు. నిజాం సిబ్బంది దాడులకు, రజాకార్ల దుర్మార్గాలకు తట్టుకోలేక వేలాది మంది సరిహద్దులు దాటి పొరుగు రాష్ట్రాల్లో తలదాచుకున్నారు.

విసున్మార్ దేశముఫ్ల రామచంద్రారెడ్డి తల్లి జానకమ్మ దొర సాని. ఆమె కడివెండిలో వుంటుంది. వీరు ప్రజల పట్ల అతి క్రూరంగా వ్యవహారించేవారు. మనషులను వెట్టిచారికి చేయించడంలో వడ్డి నాగులు వసూలు చేయడంలో రకరకాల శిక్కలు వేయడంలో, జరిమానాలు వసూలు చేయడంలో పేరుగాంచింది. వెట్టి చాకిరికి దోషించి వృత్తి రేకంగా తెలంగాణ సాయుధ పోరాట సేనాని ఆరుట్ల రామచంద్రా రెడ్డి కడివెండి వెళ్లి ఆంధ్రమహాసభ సందేశాన్ని ప్రజలకు వినిపించాడు. దీంతో గ్రామంలో సంఘుమేర్పుడింది. అందులో చేరేందుకు ఉత్సవంగా యువతి యువకులు మండుకొచ్చారు. దిన దినంగా కడివెండిలో సంఘుం బలపడింది. గ్రామంలో వెట్టి చాకిరిని నిరూల్చించారు. విసున్మార్ దొరలు అటలను అరికట్టారు. 1946 జులై 2న విసున్మార్కు నైజాం అల్లరి మూకలు వచ్చాయి. ప్రజలంతా ఏకమై కర్తలు, పడిశెలలు, గుతుపలు అందుకుని రజాకార్లను తరిమికొట్టారు.

కమ్యూనిస్టు పార్టీ వర్ధిల్లాలి, విసున్మార్ దేశముఫ్ల దొర్జ్యం నశించాలంటూ నినాదాలు చేస్తూ మరింత ముందుకు సాగుతున్నారు. అశేష ప్రజానీకమంతా ఛైర్య సాహసాలతో ప్రాణాలకు బరితెగించి రజాకార్లను ఎదుర్కొవడానికి బౌద్ధాయి వరకు చేరుకున్నారు. అప్పటికే అక్కడ కాపు కాసిన నైజాం అల్లరి మూకలు ఏకపక్షంగా కాల్పులు జరిపాయి. ఊరేగింపులో అగ్రభాగంలో ఉన్న దొడ్డి

కొమరయ్కు తుపాకి తూటాలు కడుపులో దిగడంతో కమ్యూనిస్టులు నాయకత్వం వర్ధిల్లాలి, జై ఆంధ్రమహాసభ అంటూ కుప్పుకూలినాడు. తోచి కార్యకర్తలు నైజాం అల్లరి మూకలపై దాడులకు పూనుకుంటున్నారు. భూస్వామి విసున్మార్లపై అణిగిమజిగున్న ప్రజల కోపం కట్టలు తెంచుకుంది. ప్రజలంతా మూకుపుడ్చిగా విసున్మార్ భూస్వాములు గడీలపై దాడులు చేసి రజాకార్ల గుండాలను తరిమి తరిమి కొట్టినారు. నైజాం అల్లరి మూకల తుపాకి తూటాలకు దొడ్డి కొమురయ్ నేలరాలినా తెలంగాణ వీరపోరాటంలో చెరగని ముద్ర వేసుకున్నాడు. దొడ్డి కొమరయ్ మరణవార్త జనగామ ప్రాంత ఆంధ్రమహాసభ కార్యకర్తలందరికి విషాదకరమయిన వార్తాయింది. దేశముఫ్ల విసున్మార్ ఆగడాలను ఎదురొన్నదానికి పాలకుర్తి ప్రాంతం నుంచి యాదగిరించు నిర్మల్ కృష్ణమూర్తి నాయకత్వంలో వేసే మంది ప్రజాపైస్యం బరిసెలు కర్తలలతో కడివెండికి వచ్చారు. అదేరోజు జనగామలో దొడ్డి కొమరయ్ మృత దేహానికి పోస్తుమార్పణం జరిగింది. వేలాది మంది జనం నాయ కత్వంలో అంతిమ యాత్ర జరుపుతు..

అమరయ్చి నీవు కొమరయ్ అందుకో విష్ణవ జోషోర్లు - కొమరయ్ న్యాయాన్ని పాతరేసినా నైజామోడు విశ్వాస ఘుతకుడైనా విసున్మార్ దొరోడు భూమికోసం భూ విముక్తి కోసం విసున్మార్ దేశముఫ్ల ఆగడాల నెదిరించి సర్వ మానవ సమత్వం అసువులు బాసినా దొడ్డి కొమరయ్ నైజాంను తరిమి తరిమి కొట్టా చీమల దండ్చె కదిలినావా వీర తెలంగాణ విష్ణవ పోరాటంలో గుండెకు గుండెనిచ్చి రక్తాన్ని ధారపోస్తించా తరతరాలుగా నీ త్యాగం శాశ్వతంగా వెలుగొందును అందుకో - లాల్ సలాం దొడ్డి కొమరయ్ అంటూ గేయాలు ఆలపించారు. ఊరేగింపు వాడ వాడల సాగింది. దొడ్డి కొమరయ్ వీరమరణంతో సాయుధ పోరాటం మరింత తీవ్ర రూపం దాల్చింది. ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుతున్న పానుగంటి సేతారామారావు, అనిరెడ్డి రామిరెడ్డి, చలసాని శ్రీనివాసరావు, గాదే మాధవరెడ్డి, గంగసాని తిరుమలరెడ్డి, గంగవరపు శ్రీనివాసరావులు సాయుధ పోరాటంలో చేరారు.

వందలాది మంది విద్యార్థులు ప్రజా ఉద్యమాలకు నాయకత్వం వహిస్తూ తెలంగాణ ప్రజానీకానికి అండగా నిలిచారు. శత్రుదాడులను ఎదుర్కొనేందుకు ప్రజలు ఎప్పుడు తమ చేతుల్లో కారంపొడి, రోకలి బండలు, కర్తలు పట్టుకుని సిద్ధంగా ఉండేవారు. దొడ్డి కొమరయ్య త్యాగ స్వార్థితో వేలాది మంది తమ ప్రాణాలను త్తుప్రాయంగా వదిలారు. నాలుగువేళ ఐదొందల మంది నేలరాలినారు. ఆ అమరవీరులు చిందించిన ఎత్రని నెత్తుటి ధారలు మరందరో పోరాటంలో చేరేందుకు స్వార్థినిచ్చాయి. మృత వీరుల ఆశయాలతో తెలంగాణ సాయిధ పోరాటం ప్రపంచమంతా పరచయమైంది. 1944లో కడివెండిలో నల్లా నర్సింహులు, ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డి, దొడ్డి మల్లయ్య, భీరెడ్డి నర్సింహరెడ్డి, వల్లికోట అణ్ణరాస్వామిలు ఆంధ్రమహాసభను ప్రారంభించారు. ఒకప్పుడు జనగామ తాలుకా నల్గొండ జిల్లాలో పుండెది. నేడు వరంగల్లు జిల్లాలో కలిపారు. అయియే, నీ బాంచన్ దొర అంటూ అణిగి మణిగి వన్నోళ్ళే నిప్పురవ్వులై బండూకులు బట్టి నిజాం నవాబు గడ్డెను సాయిధ పోరాటం ద్వారా కూల్చి తెలంగాణ ప్రజలకు విముక్తి కల్పించారు.

దొడ్డి కొమరయ్య హంతులెప్పరీకి శిక్షలడలేదు. వైగారామవరం పోలీస్ పబ్లీ బండిని తగులబట్టరనే నెపంతో కమ్యూనిస్టు నతేలు కట్టుచూరి రామచంద్రారెడ్డి, మరి రామిరెడ్డి, కృష్ణమూర్తి, ఎఱరంరెడ్డి మొహన్ రెడ్డిలపై తప్పుడు కేసులు బనాయించారు. ఇవన్నీ తప్పుడు కేసులుగా భావించి న్యాయస్థానాలు కొణ్ణివేశాయి. నాటి పోరాటం స్వార్థిగా ప్రజాస్వామిక తెలంగాణసు సాధించుకునేందుకు ప్రజలు త్యాగాలకు సిద్ధం కావాల్సిన అవసరం ఉంది.

త్యాగాల చిరునామ తెలంగాణ. దొడ్డి కొమరయ్య త్యాగ స్వార్థిని వెలిగించి దోషించిని నిరూపించడమే ఆయనకు అసలైన అప్రసన్నాశి. ఆ దిశలో ముందుకు సాగి తెలంగాణ ప్రశ్నక రాష్ట్రాన్ని సాధించడంతో పాటగా సమసమాజంతో కూడిన తెలంగాణ రూపు దిద్దుకునేందుకు అంతా కృషి చేయాలి. అలా చేసిన నాడే తెలంగాణ అమరవీరుల ఆశయాలు ఫలించినట్టవుతుంది.

-దామరష్టు నర్సింహరెడ్డి

ఖమ్మంలో నవంబర్ 27న జిల్లాన
పోలివరం పాతావీ.. భద్రాచలం బచావీ..
అంటూ తెలంగాణ ప్రజాపుంట్
నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో
మాట్లాడుతున్న
తెలంగాణ రచయితల వేదిక
రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు
జాలూరి గారీశంకర్.
టిప్పిపథ, టీపిటి, ఇతర ప్రజా సంఘాల
నాయకులు, కార్బూకర్తలు
ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

దేశానికి తల మానికం తెలంగాణ రాష్ట్రం

త్వరలో ఏర్పాటు కానున్న తెలంగాణ రాష్ట్రం దేశానికి తల మానికం కానుండని ప్రాఫెసర్ జయశంకర్ తెలంగాణ రీసెర్చ్ అండ్ డెవలప్ మెంట్ సెంటర్ అధ్యక్షుడు వి.ప్రకాశ్ రావు అన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం అభివృద్ధిలో అన్ని రాష్ట్రాలను అభిగమిస్తున్డని ఆయన సప్పటించేశారు. ఎవరూ ఎన్ని అడ్డంకులు సృష్టించినా తెలంగాణ ఏర్పాటు ఆగడని, ఇప్పటికేనా రాజకీయ పార్టీలు తమ పద్ధతులను మార్చుకుని ఇరుప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం సహకరించాలని ఆయన కోరారు. బిప్పీరభగ్ ప్రెస్కెల్ బీటో ఇటీవల తెలంగాణ ఐటీ అసోసియేషన్ అధ్యర్థంలో సదస్యు నిర్వహించారు.

ఈ సదస్యులో ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొన్న ప్రకాశ్ రావు మాట్లాడుతూ హైదరాబాద్ తో కూడిన తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని, సీమాంధ్ర ప్రాంత ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించి ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి కృషి చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విజ్ఞాపించేశారు.

తెలంగాణ డెవలప్ మెంట్ పోరం అధ్యక్షుడు డి.పి.రెడ్డి మాట్లాడుతూ ఎన్నార్ఎస్ పులు తెలంగాణలో ఐటీపాటు కెమికల్ పరిశ్రమల అభివృద్ధి కోసం కృషి చేయాలని కోరారు. కెమికల్ పరిశ్రమలను ఏర్పాటు చేయడం పలన తెలంగాణ ప్రాంత నిరుద్యోగులకు ఉపాధి లభిస్తున్డని ఆయన అన్నారు. ఐటీ ఫలాలు గ్రామీణ ప్రాంతాలకు చేరువకావాలని, ఇందుకోసం ఐటీ ఉద్యోగులు తమ వంతు కృషి చేయాలని ఆయన కోరారు.

తెలంగాణ ఐటీ అసోసియేషన్ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు నందివ్ కవార్ మాట్లాడుతూ ఐటీ రంగంలో తెలంగాణలో తీరని అన్యాయం జరిగిందని, కేవలం 16 శాతం మంది మాత్రమే తెలంగాణ ఉద్యోగులు ఈ రంగంలో ఉన్నారని ఆయన చెప్పారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయాలని ఇందుకోవడని విజ్ఞాపించేశారు.

సదస్యులో తెలంగాణ ఐటీ అసోసియేషన్ నాయకులు చక్కవర్తి, జి.నవీనరెడ్డి, అశ్విన్ చంద్ర, మనోజ్ కవార్, వినయ్ కవార్, రమేష్ కవార్, రాణా ప్రతాప్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సంక్షేపంలో గొడకులస్తులు

ఉద్యమిస్తేనే పురిగతి

కల్లు గీత వృత్తి ఎంతో క్రమశిక్షణ గల వృత్తి. కల్లుగీత పనివారు ఎంతో దీక్షతో పనిచేసుంటారు. మొక్క భూజాన వేసుకోని, కాళ్ళకు గుత్తి తొడిగి, కత్తి వెనక్కిజెక్కి యుద్ధానికి వెళ్లున్న వీరునివోలే, ఊపిరి బిగియబట్టి చుక్కలోతు పెరిగిన తాటిగెలలోని కల్లు ఊపును ముంతలోకి తీసి ప్రజలకు అందిస్తుంటారు. నేటి సమాజంలో అన్ని కులవుత్తుల కంటే అతి ప్రమాదకరమైనది కల్లుగీత వృత్తి. పొద్దున లేచిన సుండి పొద్దుమాకే దాక ఒక్క చెట్టును 3 సార్లు ఎక్కుతూ, దిగుతూ దిన దిన గండమోలె నూరేళ్ళ ఆయుస్సుగా కాలం ఎల్లదీస్తు న్నారు. నిరంతరం మృత్యువుతో పోరాదుతూ జీవనం కొనసాగిస్తు న్నారు. పండ్యైనా పబ్బమైనా, పెండ్యైనా, చామైనా, బ్రత్కైనా ఒక్క పూట తాటి, ఈత చెట్లు ఎక్కుతుండా ఉండలేని పరిస్థితితో కూడు కున్నది ఈ కల్లుగీత వృత్తి.

. కల్లుగీత వృత్తి నేడు పాలక వర్గాలు చేస్తున్న కుటుంబోతో తీవ్ర సంక్షభంలో కొట్టుమిట్లాడుతోంది. కొట్టుది రూపాయలు పన్నుల రూపంలో ప్రభుత్వాలకు కల్లుగీత కార్బూకులు చెల్లిస్తున్నారు. మనం చెల్లించె పన్నులతో జీవిస్తున్న ప్రభుత్వాలు మనపై రవ్వంత కనికరం కూడ చూపడంలేదు. కల్లు గీత వృత్తికి గ్యారంటి లేదు. రక్షణ అంతకంటే లేదు.

గొడ కులస్తులు నేడు సాపుబతుకుల మధ్య జీవన పోరాటం కొనసాగిస్తున్నారు. ఎఱ్చి ఎండల్లో తాటి ముంజల్లి కోసుకొచ్చి ప్రజలకు అందించి వారి శరీరాలను చల్లబరుస్తున్నారు. కానీ వాళ్ళ బతుకులు మాత్ర అగ్నిగుండంలా తయారవుతున్నాయి.

ఈ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేసేదిపోయి కల్లీని నిరోధించె పేరుతో కల్లును రద్దు చేస్తూ, విష పదార్థాలతో ఉన్న బీరు, బ్రాంది, విస్కు రమ్ము, జిన్ను, చీవెలిక్కర్లతో పాటుగా బహుళజాతి విదేశి కంపెనీల వివిధ రకాల పాసీయాలకు అవకాశాలు కల్పిస్తున్నారు. రాజకీయంగా, ఆర్థికంగా ఎదుగుతున్న గొడకులస్తుల్లి ఇంగదొక్కడానికి కుటుంబును రద్దు చెయిడానికి కల్లీని ఎక్కువగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. కల్లీని నిరోధించె పేరుతో కల్లుగీత వృత్తినే కాటికి పంపే ప్రభుత్వాలు ప్రభుత్వాలు చేస్తున్నాయి. గతంలో కల్లును నిపేధిస్తా మన్న కాంగ్రెస్ పార్టీకి గొడ కులస్తులు ఓట్ల రూపంలో గూటపోరం నేర్చారు. మళ్ళీ అదే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం బహుళజాతి కంపెనీల వ్యాపార అభివృద్ధికి ఆటంకంగా ఉన్న కల్లుగీత వృత్తిని రద్దు చేసెందుకు 756,551 జీవోలతో కక్క సాధింపు చర్యలకు పొల్పుడుతోంది.

వార్షికానికి కల్లీ చేయడం నేరం. అటువంటి నేరాన్ని గుర్తించి తగిన చర్యలు తీసుకోని శిక్షించండి. కానీ కల్లీని నిరోధించడంలో

విఫలమైన ప్రభుత్వాలు, కల్లీని అడ్డం పెట్టుకొని కల్లుగీత వృత్తి పరి శ్రేష్ఠును రద్దు చేయాలనడం ఎంతవరకు సమంజసం? రాష్ట్రంలో కల్లీ బీరు, విస్కు చివ్వెలిక్కర్, తాగి వేలాది మంది మరణిస్తుంటే మధ్యం పొపులు మూయించినారా? ఒక్క కేసైనా పెట్టినారా? మధ్యం మాఫియాల్లో కొన్ని అగ్రవర్షాల వారు కేంద్ర బిందువులుగా ఉన్నారు.

మరి కల్లు కుండ ఏం పాపం చేసింది? కల్లుపై ఎందుకింత కక్క సాధింపు చర్యలు? సామాజికంగా వెనుకబడిన వర్షాలలో ఉండి, యిప్పుడిప్పుడే ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా ఎదుగుతున్న గౌడులపై అణిచివేత చర్యలకు పాల్వడటం అగ్రవర్షాల ప్రభుత్వాలు చేస్తున్న కుటుంబ కాదా? పాలకులు అవినీతికి పాల్వడితె వారిని అరెస్టు చేస్తారా? లేదా ప్రాణాలు తీస్తారా? లేదా నివారణ చర్యలు చేపడుతారా? మేధావులారా మీరే ఆలోచించండి!

ఈ వ్యవస్థలో పనికొచ్చి ప్రతి వస్తువులో, పదార్థంలో కల్లీ ఉంది. ఉప్పులో కల్లీ, పప్పులో కల్లీ, నెయ్యలో కల్లీ, నునెలో కల్లీ. పసుపులో కల్లీ, పాల డబ్బులలో కల్లీ. ఒకటేమిటి? ప్రజలకు పనికి వచ్చే ప్రతి పదార్థంలో కల్లీ ఉంది. అట్లాని అన్ని పదార్థాలను నిపేధిస్తారా? లేదా నివారణ చర్యలు గట్టిగా చేపడుతారా? ఒక్కసారి మీరె అలోచించండి. కల్లీ పేరుతో కల్లు గీతను, కల్లు అమ్మకాలను రద్దు చేయాలనడం రాజకీయ, సామాజిక స్వప్నా ఉన్నవారు చేసే పని కాదు. కల్లునే నమ్ముకొని జీవనం కొనసాగిస్తున్న గొండ బతుకల్లో నిప్పులు పోయకండి. కల్లీ నిరోధించడానికి తగిన చర్యలు తీసుకొని కల్లుగీత పరిశ్రమ అభివృద్ధికి కృషి చేయండి అని గీత కార్బూకులు దిమాండ్ చేస్తున్నారు.

సమాజంలో మార్పు ఎంతైన అవసరం. వివిధ వృత్తుల్లో ఆధునికత వచ్చింది. కానీ గీతవృత్తిలో ఆధునికతను ప్రోత్సహించడా నికి ప్రభుత్వాలు ఎందుకో సుముఖంగాలేవు? ఏ ఇతర వృత్తి పనివారలు చెల్లించనంత పన్నులను గీతవృత్తి వారు చెల్లిస్తున్నారు. ఇప్పుడైన ప్రభుత్వాలు స్వందించాలి. కల్లును నిల్వ చేసి ఆధునిక పద్ధతులతో దక్కణాప్రీకా, తీలంక, తమికానడు, కేరళ మాదిరిగా అంతర్జాతీయ వ్యాపారాన్ని ప్రోత్సహించాలి. ప్రైల్రీడ్ విత్తునాలను పంచి కల్లును ఉత్సత్తి చేయించి పాలడైరీలు' మాదిరిగా మార్కెట్ కల్పించవచ్చు. ఒక్క సారి ఆలోచించండి. తెలంగాణలో కల్లు మినహా సంపూర్ణ మధ్య నిపేధం విధించాలి.

అయిల సదానందం గౌడ్ (సదా) తెలంగాణ గొడ సంక్షేప సంఘం, పాలమారు జిల్లా

భద్రాచలం ఉ భాగ్యనగర్ వయా మునగాల!

‘పోలవరం హతావో.. భద్రాచలం బచావో’ అన్న నినాదంతో తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్, ఇతర ప్రజసంఘాల సారథ్యంలో ఖమ్మం కల్పకరేట్ మండు చేపట్టిన ధన్యాలో పాల్గొనటానికి తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ కైర్పున్ వేదకుమార నేత్తుత్వంలో నేను, జూలూరి గారీశంకర్, తెలంగాణ కవిగాయకుడు అంబటి వెంక్సు తదితరులం బయలు దేరాం.

ఖమ్మంలో “తెలంగాణ దేవుడు భద్రాద్రిమాడు” పేరిట దేవుడిని కాపాడుకోవాలన్న ‘భక్తి’యుత ఆందోళన వెనుక పోలవరం ముంపు ప్రజల ఆకాంక్షల్ని, భద్రాచలం నుండి భాగ్యనగరం దాకా మధ్యలో మునగాల పట్ల సీమాంధ్రానాయకులకు ఎందుకింత ప్రేమో అర్థం చేసుకోవడానికి మా పర్యాటన దోహదపడింది.

ఈ ఆందోళన నేపథ్యంలోనే సుమారు 35 ముంపు గ్రామాలను సీమాంధ్రకు ఇవ్వడిమోనన్న అనుమానం కలుగుతోంది. ఒక వైపు హైదరాబాద్ ను ‘యూటీ’ చేయడానికి సీమాంధ్ర నేతలు తెస్తున్న ఒత్తిడి, మరొక వైపు రాయలతెలంగాణ ప్రతిపాదనలు... వీటన్నింటి మధ్య ఇక కేంద్ర ప్రభుత్వం జీఎం ద్వారా చేపడున్న కసరత్తు కొలిక్కి వస్తుందా అన్న సందేహం కలుగుతున్నది.

హైదరాబాద్ దైనికి నిర్ణయం తీసుకోవాలన్న కేంద్ర వైఫిరి వెనుక వన్న ‘రహస్య’ దృశ్యాలు అర్థం చేసుకోవాల్సి వుంది. ఇక తెలంగాణ ప్రత్కియను ఎట్లాగు ఆపలేము కనుక, అటు కేంద్రం ప్రకటిం చిన పోలవరం జాతీయ పోరాతోపాటు భద్రాచలం ముంపు గ్రామాల నుండి రేపు ఏర్పడబోయే తెలంగాణ రాష్ట్రం వల్ల ఆటంకాలు రా కుండా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారనడానికి భద్రాచలం నుండి భాగ్యనగరం దాకా వయా మునగాల మీద సీమాంధ్రనేతల ప్రయోజనాలు నెర వేర్పుకోవాడటం, తెలంగాణ రాజకీయ నాయకత్వం సీరియస్‌గా తీసుకోకపోవడం ఆందోళన కలిగిస్తున్నది.

ఇదే అదునుగా హైదరాబాద్ ను ‘యూటీగా ప్రకటించడం సాధ్యం కాదు కనుక యిటి లాంటి ప్రత్యేక ప్రాంత ప్రతిపత్తికోసం ప్రయత్నిస్తు న్నదని కనిపిస్తున్నది. అట్లాంటి కుట్టలలో భాగంగానే భద్రాచలాన్ని సీమాంధ్ర నాయకత్వానికి బలివ్యాదానికి సిద్ధపడిందని గిరిజన ప్రాంత ప్రజలు కీర్తురముస్తోరై పోలవరం ప్రాజెక్టు ముంపులో మా బతుకులు మునగబోతున్నాయని మమ్మల్ని కాపాడమని చేతులెత్తి రామణ్ణి వేడుకుంటున్నట్లు నాయకుల్ని వేడుకుంటున్నారు.

ఓపెన్కోస్ట్ల వల్ల బతుకు బుగ్గిపోలై మా గ్రామాలన్నీ మట్టి దిబ్బలుగా మారిపోయాయని, అట్లా ఆగమైన బతుకులకు ఊరట కల్పిస్తున్డన్న తెలంగాణ ఇంకా ఎన్నో అర్థంకులను ఎదుర్కొంటునే

ఉంది. భద్రాది చుట్టూత సుమారు 230 గ్రామాల లోని మూడులక్కల గిరిజన ఆదివాసీ ప్రజల భవితవ్యం, లక్ష ఎకరాల వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూమి భవిష్యత్తు పోలవరం నిర్ణయంపై ఆధారపడ్డాయి. పదివేల ఎకరాల అటవీప్రాంతం అన్యాకొంతమై పోతున్నప్పటికి, పర్యావరణ అనుమతి, చట్టబడ్డత లేని ‘పోలవరం’ ప్రాజెక్టుకు జాతీయ పోరాటాను కల్పించడం ద్వారా రెండు ప్రాంతాల ప్రజల జీవితాల్ని సమాధి చేయడం తప్ప మరొకటి కాదు.

ఈ ప్రాంతంలోని అపారమైన ఖనిజ సంపదము, అటవీ జల వనరులను బడా కార్బోరేట్ కంపెనీలకు ధారాదత్తం చేయడానికి, ఆ కంపెనీలకు నీటి వనరులను యధేన్నగా ఇచ్చేందుకే పోలవరం నిర్మిస్తున్నారు. తద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇరు ప్రాంతాల సామాన్య ప్రజల నోర్ధను, నార్థను ఎండబెట్టి కొల్గొట్టుచూస్తున్నది.

ఈ కుట్టను అర్థం చేసుకోకుండా పోలవరం ఎత్తు తగ్గించాలని, ప్రతిపాదిత ప్రాంతాన్ని మార్చాలని, గోదావరి కృష్ణాజలాల అను సంధానం పేరుతో పోలవరం నిర్మాణానికి అనుకూలంగా ప్రవర్తించడ మంటే తెలంగాణ ప్రజల ముఖ్యంగా గిరిజన ప్రాంత ప్రజల జీవించే హక్కులను కొల్గొట్టడం తప్ప మరొకటి కాదని గుర్తించాల్సి వుంది. గిరిజనుల్ని ముంచి తెలంగాణకు ద్రోహం చేసే పోలవరాన్ని రద్దు చేయాలని దీమాండ్ చేయాల్సి వుంది.

ప్రాజెక్టు నిర్మాణం జరిగితే మునిగిపోయేవన్నీ తెలంగాణ గ్రామాలే. తెలంగాణలో ప్రాజెక్టు... ఫలితాలు సీమాంధ్రకు ఒనగూరడం ఏనాటికైనా ప్రమాదమే కనుక ఆ గ్రామాలు తమకే చెందాలనడం వెనుక ప్రజలపట్ల ప్రేమకన్నా సీమాంధ్ర నాయకుల స్వార్థ ప్రయోజనాలే ముఖ్యమని రుజువుతోంది.

1952 నుండి 1959 మధ్య నైజీయా పరిపాలనా రీత్యా వదులు కున్న భద్రాచలం, మునగాల అంతకుముందు ఆ తర్వాత వీరోచిత పోరాట చరిత్ర గల్గిన ప్రాంతాలుగా అటు తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటంలోను, జాతీయోద్యమ పోరాటాల్ని అలుపెరగని పోరాట కేంద్రాలుగా చరిత్రకెక్కిస్త ప్రాంతాలు. వాటిని తెలంగాణ నుండి విడియీడం కేవలం స్వార్థపూరిత ఆలోచన తప్ప ప్రజలకు ఆమోద యోగ్యమైనది కాదు. అందుకే ప్రతిరోజు అటు భద్రాచలంలో ఇటు మునగాలలో ప్రజలు మేం తెలంగాణలోనే భాగం అంటూ పోరాటు న్నారు.

1975 తర్వాత నాగార్జున సాగర్ ఎడమ కాల్చు తెలంగాణ జిల్లాలకే పరిమితం కావాల్సింది పోయి కృష్ణాజిల్లాకు విస్తరించడం వల్ల

భిఖ్యత్తులో మునగాలలో వున్న హెడ్ రెగ్యూలేటరీ వల్ల ఎడమ కాల్చ నేటి విడుదలకు ఆటంకం ఏర్పడుతుండన్న అనవసరపు స్థార్ట్ చింతన వల్ల కూడా మునగాలను కోరుకోవడం అప్జస్యామికం అన్యాయం.

పీటితోపాటుగా పైదరాబాద్‌ను 'యుటీ'గా చేయాలంటున్న సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారులు తమ పెట్టుబడుల పేరిట విద్య, వైద్య, పటీ పార్ట్సులు, ఫిలింసిటీలు, ల్యాంకో, కావ్యారిటీల్స్, జిఎఱ్ టోల్గెట్ల ద్వారా పైదరాబాద్ అభివృద్ధిపేరిట చేసిన విధ్వంసాన్ని గుర్తించడం కష్టం.

డబితంగా అందాల్సిన విద్య కార్బోరేట్ కళాశాలల్లో వికయ వస్తువుగా మారిపోయింది. 'ఇంటర్ విద్యసు లక్షల రూపాయల ఇంటెన్సివ్ కోచింగ్‌గా మార్చి తెలంగాణ, సీమాంధ్ర సామాన్య, మధ్యశతరగతి ప్రజల కష్టార్థితాన్ని వండలాది ఛ్రాంచిల్స్ కొల్గొట్టడం చూస్తున్నాం. ప్రభుత్వ విద్యారంగం వీటివల్ల కునారిల్లింది.

పైదరాబాద్ నగరంలోని ఉస్కానియా తదితర దవాభానాల్లో ఉచితంగా వైద్యం, బస, బస్సు, పాలు ఇచ్చినచోట ఉద్దేశపూర్వకంగానే ప్రభుత్వ వైద్యాన్ని నిర్వ్యర్యం చేసిన కార్బోరేట్ హస్పిటల్స్‌కు భూములు, రెఫరల్ హస్పిటల్స్, ఆరోగ్యశ్రేణి పేరిట కోట్లాది రూపాయల సామ్యును కార్బోరేట్ శక్తుల పరం చేసింది. దీనిని వ్యక్తిగతించడం ద్వారా ప్రజలందరికి వైద్యం, విద్య, అందించటానికి రేపటి తెలంగాణ సిద్ధం కావాలి. పైదరాబాద్ వదేళ్ళపాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా కొనసాగిం చడం అంటే మరో రూపంలో సీమాంధ్ర నాయకుల ఆధిపత్యానికి మరింత అవకాశం ఇప్పడంతో పాటు, సీమాంధ్ర సామాన్య ప్రజలకు మరో పదేళ్ళ కాలం కష్టప్పాలకు గురిచేయడం జరుగుతుంది.

అందుకే సాధ్యమైనంత త్వరగా మిగిలిన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రాజధానిని ఏర్పాటు చేయడంతోపాటు కొత్త రాజధాని ఏర్పాటుకు కావాల్సిన సత్పుర చర్యలు చేపట్టడం ద్వారా మాత్రమే పైదరాబాద్

పట్ల, పైదరాబాద్‌లో నివసిస్తున్న సీమాంధ్ర సామాన్య ప్రజానీకానికి సామరస్యంగా జీవించే అవకాశం కల్పించినట్టుతుంది.

గతంలో ఏర్పడ్డ రాష్ట్రాల్లో లేనివిధంగా లా అండ్ ఆర్డర్ అంశాల్లో కూడా అనవసరపు జోక్యం లేకుండా కొత్త తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి అన్నిట్లో స్వయంచిర్చారం ఉండేట్లుగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఇందుకు భిస్పంగా అయిభేళ్ళపాటు రెండు రాజధానులు, రెండు ప్రభుత్వాలు, రెవెన్యూ, లా అండ్ ఆర్డర్, విద్య, పరిశ్రమలు, నీటి, ఉద్యోగ తదితర రంగాల్లో ఎలాంటి మార్పులేకుండా చేస్తే మాత్రం ఆశించిన ఫలితం తెలంగాణ ప్రజానీకానికి దక్కదు. మరొక వైపు పోలవరంతో భద్రాచలాన్ని, మునగాలతో ఎడమకాల్చ నీటిని కొల్లగొట్టకపోవడం, లా అండ్ ఆర్డర్ పేరిట పైదరాబాద్ మీద పెత్తనం చేయపూనుకుంటే అట్లాంటి పరితులతో కూడిన తెలంగాణము, తెలంగాణ సమాజం అంగీకరించడన్న వాస్తవం గుర్తించాలి.

తెలంగాణ రాజకీయ నాయకత్వం మా వల్ల తెలంగాణ వచ్చిందని, మేమే తెలంగాణ తెచ్చామని విజయోత్సవ సభలు జరపడం మాని, తెలంగాణ వనరులు ప్రజల ఆకాంక్షలు, ఆధిపత్యం లేని ప్రొఫెసర్ జయ శంకర్ సార్ కలలు గన్న సకల జనుల స్వప్పుం బంగారు తెలంగాణము సాధించకునేదుకు కృషి చేయాలి. వందలాది మంది విద్యులు తమ ప్రొటెక్యూగాలతో సాధించనున్న రేపటి తెలంగాణలో కూడా, గూడు, విద్య, వైద్యం, భూమి, సీట్లు, సమాన అవకాశాలతో పాటు సామాజికంగా ఆర్థికంగా రాజకీయంగా అన్ని వర్గాల ప్రజల ఆకాంక్షలు నెరవేరే ప్రజాస్యామిక తెలంగాణ పునర్విమ్మాండి కోసం పని చేయాలి. అరమరికలు, ఆధిపత్యం, దోషిడి, పీడనలు లేని, ఎలాంటి పరితులు లేని తెలంగాణ కోసం అప్రమత్తంగా అడుగేయాల్సిన సందర్భం ఇది.

- కె.ప్రభాకర్

జందిలాపార్సు పద్ధతి

తెలంగాణ

డెవలప్ మెంట్

ఫశిల్మ్, తెలంగాణ

నెట్జిస్ట్ ఫశిల్మ్

ఆధ్వర్యంలో నవంబర్

19న జిగిన

'పైదరెడ్ బాధితుల

సమస్యల

పరిష్కారానికి బీక్స్

కార్బోర్కుమంలో

మాట్లాడుతున్న

పాద్మం చీఫీ సీకెపీ

రామచంద్రమూర్తి

మాకొట్ల రాక్కన ప్రేమ...

తనకు దక్కనిది మరొకరికి దక్కుకూడదనే రాక్కన పట్టుదల బహుముఖులుగా విజ్ఞంభిస్తున్నది. యాసిడ్ దాడుల మనస్తత్తుం రాజీకీయమై విస్తరిస్తున్నది. ఆరదించిన ప్రాంతం, అందివచ్చిందికదా అని సొంతం చేసుకునే సంస్కృతి వేయి పడగలై విషం చిమ్ముతున్నది. అది శక్కని కుట్టల రూపం దాల్చి ప్రైదరాబాద్ ను కబళింపజేస్తున్నది. మనది కాని ప్రాంతాన్ని పరిచయం చేసుకోవడం మానవ సహజం. “అటు చూస్తే చార్మినారు, ఇటుచూస్తే జమా మసీదు, క్యా భాయ్ అని అంటాడొకడు, ఏమోయని అంటాడొకడు” అని పాడుకుంటూ, ఇక్కడి చారిత్రక వారసత్వ సంపదము, జీవనవిధానాన్ని ఆక్కడి ప్రజలకు తెలియజేసడాక సినిమా నటుడు. ఆనాడు అమాయకంగా, అనందంగా ఈ పాటను ఇక్కడివారు పాడుకున్నారు. కానీ పాట రూపంలో పెట్టుబడి వచ్చి చేరిందనే విషయం వెనకబడ్డ మనం గ్రహించలేక పోయాం. అలా వారి చేతిలో పొవులమయ్యాం. అనధికారికంగా వారు ప్రైదరాబాద్ అంబాసిడర్లమయ్యారు.

కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రులు కీలుబోమ్మలై, ఆధిష్టానం చేతిలో తోలుబోమ్మలైన వేళ తెలుగుపోరుషం బుసలుకొల్పేంది. తెలుగు సేలమై కొత్త రాజకీయ వాతావరణం పసుపురంగు దాల్చి అవతరించింది. దేశ భాషలందు తెలుగులెన్న అనే వాదం మారుమోగింది. అంధ్రుల అత్మగౌరవం చైతన్యరథవై నేల నాలుగు చెరగులా నాట్యమాడింది. తెలంగాణ ఎల్ర తివాచీగా మారి నాట్యాన్నికి వేదికగా నిలిచింది. సినీ ఆకర్షణకు తెలంగాణ మరోసారి బలి అయ్యాంది. ఈసారి అంధ్రత్వం మరింత చిక్కనె, రాజ్యాధికారంగా మారింది. తెలంగాణ పరాయాకరణకు తెరలేచింది.

హూస్సేన్సాగర్లో అద్భుతమైన బుద్ధిని నిలువెత్తు విగ్రహాన్ని చూస్తూ పులకించి మైమరచినవేళ, ట్యూంక్ బిండ్ పై బుద్ధునికి అభిముఖంగా అంధ్రమూర్తులు వెలిసారు. చాపకింది నీరులా జరిగిన సాంస్కృతిక దాడిని గమనించలేకపోయాము. నమ్మినందుకు అందిన ఫలితమిది. తెలుగుతల్లి చేతిలో తెలంగాణ రత్నాల వీణ మూగ బోయింది. సంస్కృత భూయిష్టమైన తెలుగుభాష అనర్థకంగా, ఆకర్షణీ యమైన మాటగా మారి విస్తరించింది. నిలువెత్తు నట విష్ట రూపం తెలుగు తేజంగా భాసించిన సమయంలో రాయలసీమ కృష్ణదేవ రాయల మూర్తిమత్తుం దానికి చోదకశక్తిగా అవతరించింది.

ఈ తత్తంగానికి ప్రైదరాబాద్ రంగస్థలమయింది. ఆ థియేటర్ లో తెలంగాణ పలుకుబడుల భాషకు చోటు దక్కలేదు. స్టోనిక కుతుబ్ పోషీ, ఆసఫ్ జాహీల జాడ కనుమరుగయింది. తోమిద్ది నెలల్లోనే అధికారాన్ని అందుకున్న సినీమాయ, తెలంగాణను మరీ ముఖ్యంగా ప్రైదరాబాద్ ను కబ్బా చేసింది. ఇప్పటికే ఆ సీడ పరోక్షంగా తన ప్రభావం చూపుతూనే ఉంది. తెరమీది నాయకుడు ప్రైదరాబాద్ తెహ

జీవ్ను నాశనం చేశాడు. తిరిగి దాన్ని నెలకొల్పడానికి పోరాటమే చేయాలివస్తుంది.

ప్రపంచీకరణ పుణ్యమో! నూతన ఆర్థిక విధానాల ఫలితమో! కర్షుని చావుకు కారణాలు అనేకం అన్నట్లు సమాజంలో అసమానతలు పెరిగాయి. విప్పక్కతు గురైన తెలంగాణ ప్రాంతంలో అవి మరింత స్వప్తంగా కనపడుచున్నవి. అధికార పొలక పక్కాల అభివృద్ధి వ్యాహ ఫలితం ప్రైదరాబాద్కు, ఆదిలాబాద్కు మధ్య అంతరం పూడ్చలేనం తగా ఉంది. ఇలాంటి అంతరాలు ప్రాంతాలమధ్యే కాకుండా సామాజిక వర్గాల మధ్య కూడా వచ్చి చేరాయి. దాని ప్రభావ ఫలితంగా ఆయా సామాజిక వర్గాల, ప్రాంతాల అత్మగౌరవం దెబ్బతిన్నది. ఆయా ప్రజారాసులు ఆకలితో, అంచివేతతో కునారిల్లతున్న వేళ ‘సామాజిక న్యాయం’ సమరనాదంగా ప్రభావించిదొక సినీ గొంతు. రాజకీయ యవనికపై ప్రజారాజ్య కేతనం, రాయలసీమలో రెపరెపలాడింది. విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం, తెలుగుజాతి అత్మగౌరవం అనే వ్యక్తియుధ ఘూతాలతో దెబ్బతిన్న తెలంగాణ ప్రజలు అస్తిత్వ స్వీకారు అనే రక్షణ కవచంలో ఉన్నారు గనుక ఈ పరిణామాన్ని అనుమానించాక ప్రశ్నించారు. ఆత్మియంగా చోటు కూడా ఇచ్చారు. అతని మాటను, చేష్టను ఎప్పటిలోగే పల్లమాలిన అభిమానతో ఆదరించారు. కానీ వేయమంది తెలంగాణ బిడ్డల అత్మబలిదానాలు చూసి కూడా, అనుసయించాడానికి ఆ చేయి ముందుకు రాలేదు. వెండితెరపై గొప్పలు పలికిన గొంతు, నిజ్జేత్తంలో బాధితులను పరామర్థించడంలో మూగ పోయింది. అందరిపాడిని నమ్మబిలికిన మోగాస్పెర్ కొందరి వాడ య్యాడు. సింహసనాన్ని అధిష్టించాలనుకున్న వ్యక్తి చిన్న కుర్చీకి పరిమతమయ్యాడు.

ప్రైదరాబాద్ను కేంద్రపాలిత ప్రాంతంగా ఉంచాలనే ప్రతి పాడనతో ఈ మంత్రివర్యులు ముందుకొచ్చారు. యూటీ ప్రతిపాదన సాధ్యాసాధ్యాల చర్చను కాసేపు పక్కనపెట్టి ఈ మాటను గురించి ఆలోచించాడా. తనకు దక్కనిది మరొకరికి దక్కుకూడదనే ఆలోచన ఇందులో ఇమిడి ఉంది. సామాజిక న్యాయం అన్న నోరు, సామాజిక ట్రోపోన్ని జపించింది. అలా ఈ అందుడు, స్వయంక్రమి తోనే పిసీలికంగా మారిపోయాడు. ఆ విధంగా తెలంగాణలో సినీ మాయా జిమ్ముక్కు లక్షణ తెరపడింది.

కోడి పందాలు పెట్టి పట్టల రక్కాన్ని కళ్జూస్సు అనందించే కోస్టో సంస్కృతి, సినీమాయా జలతార ముసుగు వేసుకొని ఇన్నేండ్లు ద్రోహం చేసింది. పూలరాసిని సైతం దేవతగా కొలిచే తెలంగాణ ప్రజా సంస్కృతి వెలుగులో సమాస్తు సాధనకు, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో చోటు అభిస్తుంది. ఆ దిశగా పునర్నిర్మాణానికి తెర లేచింది.

- బి.వి.ఎన్.స్టోర్మ్

కిరికిరి పెడితే ఊరుకోం

తెలంగాణ ఏర్పాటు విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏదైనా కిరికిరి పెడితే మరోసారి ఉధ్యమించాల్సిన అవసరం విద్యార్థి లోకంపై ఉండని తెరాస సెక్రటరీ జనరల్ కే శవరావు అన్నారు. ఓయుగా అప్పు కళాశాల వద్ద పార్శవమెంటులో తెలంగాణ బిల్లు పెట్టాలని దిమాండ్ చేస్తూ గిరిజన విద్యార్థి రణభేరి పేరుతో బహిరంగసభ నిర్వహించారు. గిరిజన విద్యార్థి సంఘం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు శంకర్ నాయక్ అధ్యక్షతన జరిగిన సభకు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసిన కేశవరావు మాటల్చుడుతూ అమరవిరుల త్యాగాలు, విద్యార్థుల పోరాటాల తోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడుతుండని అన్నారు. ఎవరో ఇచ్చింది.. ఎవరో తెచ్చింది కాదన్నారు. నీళ్లు, భూములు, ప్రాదుర్బాధీ మీద కొన్ని హక్కులు తీసుకుంటామంటే ఒప్పుకునేది లేదన్నారు. మనం మాటల్చుడే దాంట్లో న్యాయం, ధర్మం, నీతి, నిజాయితీ, సత్యం ఉండున్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కేళీ సుంచి పీజి వరకు విద్యార్థులకు హస్తశ్లు ఉండాలన్నారు. నేడు యూనివరిటీ హస్తశ్లో విద్యార్థులపై భారం పడకుండా ఎరియర్స్ ప్రభుత్వమే చెల్లించాలని, కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులను పర్మింట్ చేయాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు.

కార్యక్రమంలో మాజీ ఎంపి రవీంద్రనాయక్, రమేష్ రాథోడ్, కిషన్ నాయక్, మోహన్ నాయక్, రిటైర్డ్ ఐజి జగన్నాథరావు, బద్యానాయక్, గోవిరాథోడ్, గిరిజన విద్యార్థి నాయకులు నరేశ్ రాథోడ్, శ్రీను నాయక్, చిట్టిబాబు, వివిధ తెలంగాణ జిల్లాల విద్యార్థి నాయకులు పాల్గొన్నారు.

రాయల తెలంగాణ ప్రతిపాదన కుట్టపూరితం

రాయల తెలంగాణ ప్రతిపాదన కుట్టపూరితమని తెలంగాణ ఇస్పర్చేఫ్న టెక్నాలజీ అసోసియేషన్ ఆరోపించింది. సమావేశంలో అసోసియేషన్ నేతలు నవీన్ రెడ్డి, రాణా ప్రతావ్, నవీన్ చింతల, అంబలీహాది రవి, పశుపతి తదితరులు పాల్గొని మాటల్చుడారు. తెలంగాణ ఏటీఎస్ ఐటీ, ఇతర పరిశ్రమలు వచ్చే అవకాశమందని, తద్వారా ఉద్యోగ, ఉపాధి అవకాశాలు లభిస్తాయన్నారు. రాయల తెలంగాణ ఏర్పాటు అనేది ఆరు దశాబ్దాలుగా జరుగుతున్న ప్రత్యేక రాష్ట్ర భావనకు పూర్తి వ్యతిరేకమని వారు ఈ సందర్భంగా స్పష్టం చేశారు.

చందాదారులుగా చేరండి!

చందాదారులను చేర్చించండి!!

మీ సహకారం మాకెంతో ముఖ్యం!

ఒక మానవత్తికను తీసుకురావడం ఎంత కష్టమో అందరికీ తెలిసిందే. ఈ నేపథ్యంలో వనరుల తక్కువే అయినప్పటికీ, ఒక మహాత్మర సంకల్పంతో ఆరంభమైన దక్కన్ ల్యాండ్సు కాపాపుకో వాల్సిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. అందుకే మీ అమూల్య సహకారాన్ని మేము కోరుతున్నాం.

పత్రిక అధిక సంఖ్యలో చందాదారులను చేర్చించడం ద్వారా, వాణిజ్య ప్రకటనలు అందించడం ద్వారా మీరు మీ సహకారాన్ని అందించవచ్చు. ముఖ్యంగా సమాజాన్ని ఔత్సవంతులను చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలన్ను మేధావి, ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపక, ఉద్యోగవర్గాలకు చెందిన వారు ఈ బాధ్యతను స్వీకరించాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

పత్రిక ప్రతి పారకుడు మరో పది మందిని చందాదారుల రూపంలో పారకులుగా మార్చేందుకు ప్రయత్నించాలి.

- వార్ల్డ్ చందా (రూ. 150) రూపంలో దక్కన్ ల్యాండ్సు మీకు తెలిసిన వారికి బహుమతిగా ఇష్టవచ్చు.
- ఉద్యోగసంఘాల వారు తమ సభ్యుల కేసం ఏకమెత్తంగా నిర్దిష్ట సంఖ్యలో వార్ల్డ్ చందాలను చెల్లించవచ్చు.
- చందాలను దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డి.డి. లేదా చెక్కు యం.ఓ. రూపంలో పంపించవచ్చు.

మూ చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Mobile: 9030626288

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆప్స్టోనం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆప్స్టోనిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్చలపై మీ సలహోలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహోలు, సూచనలు, రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644; Mobile: 9030626288;
deccanlandindia@gmail.com కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

బహుభాషల భాస్కర్

తెలంగాణ సిగలో బంతిపూవు

పద్మలుగు భారతీయ భాషలు తెల్పినవారు బహుశా తెలుగు నేల మీద నలిమెల భాస్కర్ తప్ప ఇంకెవరూ లేరు కావచ్చు. తమిళం, కన్నడం, మలయాళం, హిందీ, ఉర్దూ, అంగ్లం, పంజాబీ, తెలుగు, సంస్కృతం, అస్సామీన్, బెంగాలీ, గుజరాతీ, ఓరియా, మరాఠి భాషలు ఆయన కు కొట్టిన పిండి. ఈ పద్మలుగు భాషల నుంచి కథలను తెలుగు లోకి అనువదించారు. మన సాహిత్యాన్ని ఆ భాషలకు అనువదిస్తున్నారు. అయితే ఈ భాషలు వచ్చుడు అనువదిచ్చుడు ఒకట్టు 'తెలంగాణ డిక్షనరీ' రూపొందించుడు మరొక ఎత్తు. తెలంగాణ భాషనే అసలు సినస్టేన తెలుగుని ఆంధ్ర భాష వేరు వేరుని బిల్లగుద్ది మరీ చెప్పుతున్నారు భాస్కర్. ఆంధ్రప్రదేశ్ అనే బద్మాశ్ కలయిక తర్వాత తెలంగాణ అన్ని రంగాల్లో దోషిడికి గురై తమ సాహిత్య సాంస్కృతిక అస్త్రాల కోల్పో యింది. అందులో భాషకూడా ప్రధానమైంది. పార్యపుస్తకాలు, సిని మాలు పత్రికలు ప్రసార మాధ్యమాల్లో అంధ్రవంకర యాంటండీ భాష వచ్చి చేరిం తర్వాత తెలంగాణభాష పట్లలో విద్యాగ్రంథం అంటనివారికి పరిమితమైంది. చాలా పదాలు దాదాపు కనుమరుగు అయిపోతున్నా యి. ఈ సందర్భంలోనే నలిమెలభాస్కర్ 2003లో 8000ల పదాలతో లెంగాణ పదకోశం రూపొందించారు. ఆ తర్వాత మరో 2000 పదాలు కలుపుకొని 10,000 పదాలతో 2010లో పునర్వృద్ధించారు. 60 ఏండ్ర తర్వాత తెలంగాణ వారికి దూరమైన తమ పదాలకు ఈ డిక్షనరీ చాలా ఉ పయోగపడ్డది. ఆ తర్వాత తెలంగాణ పదకోశం అన్ని పత్రికల కార్యాలయాల్లో తెలంగాణ భాషకు ఉపయోగిస్తున్నారు. నలిమెల భాస్కర్కు మొత్తం 14 భాషలతో పాటు తెలంగాణ భాషకూడా స్వతహోగవచ్చు. కాబట్టి పదిహేను భాషలు వచ్చిన కింద లెక్క అని ఆయన మిత్రులు అంటు ఉంటారు.

పద్మలుగు భారతీయ భాషలు నేర్చిన భాస్కర్ తెలంగాణ గడ్డమీద గాకుండ ఇంకి బెంగాల్లోనో తమిళ కన్నడంలోనో పుట్టి ఉంటే ఇంక జాతీయస్థాయిలో గుర్తింపు వచ్చేవారనడంలో అతిశయోక్తిలేదు. కోస్తాం ప్రద్రలో పుట్టినా కాని ఆకాశానికి ఎత్తుకుందురు. కాని ఆయన ఈ ఎత్తు కునుడు గుర్తింపులను పుట్టుపుట్టగ ఉంటారు.

డాక్టర్ నలిమెల భాస్కర్ కరీంసగర్ జిల్లా ఎల్లార్డి పేట మండలంలోని నారాయణపురంకు చెందిన వారు. ఆయన 1970 నుంచి సాహిత్యం పట్ల అస్తి పెంపొందించుకున్నారు. 1977లో 'మంద' అనే కథ పల్ల ఊరి దొరల మీద రాసిన కథ ఆ కాలంలోనే సంచలనం సృష్టించింది. ఆతర్వాత 1974లో మానవుడా! (గేయసంపుటి) 1977లో కిరణాలు (పచనకవితాసంపుటి) 1978లో ఈతరంపొటలు, 1993లో సూర్యకృ పది ఉత్తమ మలయాళ కథలు, 1996లో అద్దంలో గాంధారి మరి పదకొండు కథలు, 2000లో 'సాహితీసుమాలు' 2003లో తెలంగాణ

పదకోశం, 2005 'మంద' కథల సంపుటి, 2006 మళ్ళీముత్యాలు, 2008 'బాణం' తెలంగాణ వ్యాసాలు, 2008 'సుద్ద ముక్క' కవితా సంకలనం, 2010లో భారతీయవ్యాసాలు, భారతీయకథలు, భారతీయ సామెతలు, దేశదేశాల కవిత్వ, 2010లో 'స్వరక శిలలు' 'మలయాళం' అనువాద నవల వెలువరించారు. ఇప్పి గాకుండా కొన్ని వందల వ్యాసాలు వివిధ పత్రికల్లో ప్రచరించారు. 'బాణం' సంకలనంలో తెలంగాణ భాషకు సంబంధించిన వ్యక్తిత్వాల పుట్టుక వివరించారు. తనకు తెలిసిన ద్రావిడ భాషల మేళవింపులో తెలంగాణ భాషకు శాస్త్రీయతను ప్రతిపాదించారు. 2001లో తెలంగాణ రచయితల వేదిక ఆవిర్భవంలో తెలంగాణ భాష సంస్కృతిక విషయాలపట్ల నలిమెలభాస్కర్ అలోచనను పెంపొందించి ఆయా సదస్యుల్లో తెలంగాణ భాష గూర్చి ప్రసంగించాడు. 2001లో సిద్ధిపేట, పరంగంలో జరిగిన ఆవిర్భవ ప్రధమ తెలంగాణ రచయితల వేదికల్లో భాష గూర్చి పదాల పుట్టుక గూర్చి మన మూల భాష గూర్చి సవివరంగా ప్రసంగించడంతో తెలంగాణ సాహిత్యకారుల్లో ఆత్మవిశ్వాసంతో కూడిన స్విపు పెరిగింది. ఆతర్వాత చాలా విషయాలతో పత్రికల్లో వచ్చిన వ్యాసాలలో మన భాష మనదే అన్న రీతిలో తెలంగాణ కవితాసంకలనాలు కథ సంకలనాలు వెలువడ్డాయి. ఈ క్రమంలో నలిమెలభాస్కర్ తెలంగాణ భాషకు సంబంధించిన వ్యాకరణ అంశాలను శాస్త్ర బద్దత చేశారు.

‘మంద’ కథల సంకలనంలో 14 భాషలకు చెందిన కథలు ఉన్నాయి. ‘మంద’ మాత్రమే తెలుగు కథ. ఇవే గాకూండా గోపి నానీల సంకలనంను తమిళంలోకి అనువదించారు. అలిటెట్లై ప్రభాకర్ కవి త్వాన్ని తమిళంలోకి అనువదించారు. అవి ఇంకా అచ్చుకాలేదు. నలి మెల భాస్కర్ ఇంట్లోకి వివిధ భాషలకు సంబంధించిన సాహిత్యపత్రి కలు, మాన పత్రికలు వస్తాయి. ఆయన ఇంచీకి పోతె పెద్ద రైల్వేసేవన్ బుక్ స్టాల్సు చూసినట్లు అన్ని భాషల పత్రికలు కన్పిస్తాయి. అన్ని భాషల డిక్షునరీలు కూడ కనిస్తాయి.

భాషలకు మూల సుక్కలా తెలంగాణ నుంచి బహుభాషల భాస్కర్ గా వెలుగొందుతున్న నలిమెల భాస్కర్ తెలంగాణ రచయితల వేదిక నిర్వహణలో పాలు పంచకుంటున్నారు. 2011 నుంచి అభిల భారత తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షునిగా కొనసాగుతున్నారు. 2012లో తెలంగాణ ఉద్యమ కవిత్వాన్ని అన్నవరం దేవేందర్ సహసంపాదకత్వంలో ‘ఉడాన్’ పేర హిందీలోకి అనువాదం వెలువరించారు. యు.ఎర్.శ్యాం హిందీ అనువాద ‘ఉడాన్’ ఉత్తరాది సాహిత్య కారులకు తెలంగాణ ఉద్యమం గూర్చి తెలుసుకోగలిగారు. 2013లో కరీంసంగర్లో సగునూర్ శేఖర్, నాగభూషణం, జూకంటి జగన్నాథం, సూర్యపల్లి సుజాత, వెంకటేశ్వర్రు, అన్నవరం దేవేందర్లు మరికొందరు సాహిత్య మిత్రులు కలిసి కరీంసంగర్ అభిల భారత తెలంగాణ రచయితల వేదిక మహాసభను నిరహించారు.

ఈసభలో జస్టిన్ సుదర్శన్‌రెడ్డి తెలంగాణ కవులు సోక్రటీస్ వారసులని ఎలుగెతి చాటారు.

రచయితగ కవిగా అనువాదకుడిగానే గాకుండా నలిమెల భాస్కర్ మంచి ఆదర్శ అధ్యాపకుడిగా కీర్తి గడించారు. లెక్కల ఉప్యోధాయునిగా ఉద్వోగంలో చేరిన భాస్కర్ తర్వాత స్వయం కృపితో ఎంపి, ఎంఫిల్, పిహెచెడి ఘూర్తి చేసి కరీంనగర్ యన్. ఆర్.ఆర్.డిగ్రి కాళాశాలలో స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ పొందారు. అధ్యాపక వ్యత్మిలో నిక్షిచి పద్ధతి. భాస్కర్సార్ పారం చెప్పిండంటే ఆ విద్యార్థికి మనసుకు ఎక్కల్చిందే. అట్లా ఆయనకు వేలాదిమంది ఆత్మీయ శిష్యులు మిత్రులయ్యారు. అయితే నలిమెలభాస్కర్కు కొంచెం అనారోగ్యంతో ఇంకా చేయాల్సిన కుప్పి చేయలేక పోతునారు.

ఇన్ని భాషలు తెల్పిన అనువాదకుడిగా రచయితగా విస్తృత అధ్యయనం చేస్తున్న నలిమలభాస్కర్ ప్రస్తుతం తెలంగాణ సందర్భంలో ఆయనతో పంచుకున్న నాలుగు మాటలు.

ତେଲଙ୍ଗାଣ ପ୍ରାଚୀତାନ୍ତିରେ, ଜ୍ଞାନିଯୁଦ୍ଧାଳୋକେ ନିଲବେଟାଳେ

ప్రశ్న: తెలుగు సాహిత్యం ఇతర భారతీయ భాషల్లోకి అనువాదం ఏ సాయలో అవుటంది. ఇందులో తెలంగాణ సాహిత్యసాయ ఎంత?

జవాబు: ఇతర భాషల్లోకి తెలుగు సాహిత్య చాలా తక్కువగా అనువాదం అవుతోంది. కారణం అనువాదాల మీద మనకున్న చిన్న చూపు, పలుచటకువుతననం. మనం అనువాదకుల్ని గుర్తించి పొరుగు భాషల్లోకి తీసుకొనిపోవాలె. ఈ పని సీరియస్‌గా జరుగతాలేదు. ఎవరికి వారు విడిగా అనువాదం చేయించుకుంటున్నరు. అది వేరే సంగతి. తెలుగు సాహిత్య సమగ్ర స్వరూప స్వభావాలు మాత్రం ఇతరులకు తెలపవలినంతగా తెలుస్తోపు. ఇంక తెలంగాణ సాహిత్య స్థాయిని అనువాదంలో చూపించుడు మరీ తక్కువపోయింది. కాకపోతే ఈ

చిన్న పిల్లలు చందులూ కావాలంటే అడ్డుంలో చూపించి అదిగో అంటూ ఊరడిస్తాం. ఎవరెస్టు శిఖరాన్ని దగ్గరగా వెళ్ళి చూడలేని వారు దాని కిత్తాన్ని చూసి అనందిస్తారు. ఇప్పుడు మేము చేస్తున్న ప్రయత్నం కూడా అలాంటిదే. ఒక మేరునగాన్ని ఒక చిన్న అడ్డుంలో చూపించే ప్రయత్నమే ఇది. మన కాలపు ధీరుడి గురించి, మన మధ్యలో సంచిరిస్తున్న పీరుడి గురించి ఎంత చెప్పినా తక్కువే. రచనకు విధించిన పరిమితుల నేపట్టుంలో బహుభాషల భాస్కర్ గొప్పదనాన్ని అక్షరాల్లో బంధించి చూపించే యత్తుం చేశారు అనువరం దేవేందర్.

మధ్య మూల భాషా రచయితలకు అనువాదాల మీద మునుపడికన్నా కొంత సోయి పెరిగింది. ఇది ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా జరగవల్సిన పని.

ప్రశ్న: బహుభావల సాహిత్య పరిచయంతో పొటు అన్ని భాషల కథలను అనువాదం చేశారు కదా. ఆ సాహిత్యాన్ని పోల్చుకుంటే తెలుగు సాహిత్య పరిణామాలు ఎలా ఉన్నాయి..?

జవాబు: ఏ సాహిత్యాన్ని తీసుకున్నా ఆ సాహిత్యంలో ఆనాచి సమాజంలోని మంచిచెడులు, ఆటుపోట్లు, ఆచార వ్యవహరాలు మొదలైన అంశాలుంటే. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వచ్చిన పరిణామాలు, దేశ వ్యాప్తంగా జరిగిన పరిణామాలు అన్ని ఆయు సాహిత్యాల్లో కొంచెం ముందువెనుక కనిపిస్తే. ఉదాహరణకు బెంగాలీ సాహిత్యం ముందు వరుసల ఉండేది. కారణాలు అక్రండికి ఇంగ్లేష్‌లు వచ్చుటు, ప్రింటింగ్ వ్రెస్లు, పేర్చు మొదలైనవన్నీ పెట్టుడు. ఇటీవల దళిత ఉద్యమం చూడుండి. మహారాష్ట్రలో, గుజరాత్, కన్నడంలో ఆ ఉద్యమాలు ముందుచొచ్చిని. కనుక మనకన్నా దళిత సాహిత్యంలో వాళ్ళ ముందు న్నరు. అయితే విషపు సాహిత్యంలో మనం ఇతరులక్నా ముందున్నం. తెలుగుల కవిత్వం, కథ, నవలలు పేరు తెచ్చుకున్నంత ఇతర ప్రక్కి యలు నిలబడుచేయ. కన్నడంలో హస్యం, వ్యంగ్యం, మినీ కవితలు ఇప్పటికి కూడా ఉన్నాయి. తమిళం చారిత్రక నవలల్ని సీరియల్గా చదువుతారు. గుజరాతీ బెంగాలీల్లో ఇప్పటికి గూడ డిప్టీక్విం సాహిత్యం ఉన్నది. మారాతిల హస్యం, వ్యంగ్యం చాలా ఉన్నది. హిందీల హరి శంకర్ పరాయాయి వంటి రచయితలు ఎంతో వ్యంగాన్ని సృష్టించిన్నారు. మలయాళంల నవలల్ని, కథల్ని సినిమాలుగా నిర్మిస్తున్నారు. ఏదేమైన దళిత స్నే మెనారీ విషపు సాహిత్యాలు అనీ ఖాపలోకి కొంచెం

అటోఇటో వచ్చివై. ఆదివానీ సాహిత్యం అన్నామిన్, బెంగాలీల్లో వచ్చి నంత మన దగ్గర రాలేదు. మరాలీలో వచ్చినట్టు మనకు ఆత్మకథలు లేవు. తెలుగు వాళ్లు కొంచెం మూసల జీవిస్తున్నరు అనిపిస్తుంది. కానీ ప్రాంతీయ సాహిత్యం విషయంలో తెలంగాణ ముందుంది.

ప్రశ్న: తెలంగాణ సాహిత్య వ్యాప్తి ఉద్యమకాలంలోనే ఎక్కువగా జరిగిందా.. దాని తీరుతెన్నులు తెలుపండి

జవాబు: తెలంగాణ సాహిత్యమైనా, ఏ సాహిత్యమైనా సమాజ ప్రతిఫలమే. సమాజ ఉద్యమం ఉంటే సాహిత్యం ఉంటది. తెలంగాణల కదువుమండిన సాహిత్యం ఉన్నదంటే ఇక్కడి పరిస్థితులు అట్లనే ఉన్నయి మరి. ఇతర ప్రాంతంల కదువునిండిన సాహిత్యం ఉన్నదంటే కారణం అక్కడి సమాజమే. తెలంగాణ ఉద్యమం ఎంతో మందిని కవు ల్పి. రచయితల్ని, గాయకుల్ని, కళాకారుల్ని తయారుచేసింది. ఉద్యమ మే ఊపిరి. ఈ ప్రభావం అన్నర తెలంగాణ సాహిత్యమ్మీద పడ్డది. చిత్రం ఏందంటే భాష మీద కూడ పడ్డది. తెలంగాణ భాషల కవిత్వం రాసుడు, కథలు రచించుడు, నవలలు నడిపించుడు, పాటలు అల్లు కొనుడు.. ఇవన్ని జిరిగివై. ఇది చిన్న మార్పు కాదు. ననే... ఇందులో గట్టియి నిలుస్తయి వ్యోతయి. అది ఎప్పుడుండేదే.. తెలంగాణ రచయితల వేదిక పుట్టొనంక తెలంగాణ భాషల సాహిత్య స్పృజన చేసుడు మరింత ఎక్కువైంది. పిల్లలు కూడా పాటలు రాసుడంటే ఎంత సంబుర పైన ముఖ్యం.

ప్రశ్న: తెలుగు భాష, తెలంగాణ వేరు కాదా ..అయితే ఎట్లా...?

జవాబు: తెలుగు భాష అన్నా, తెలంగాణ భాష అన్నా ఒక్కటే. అంధ్ర భాష వేరు. ఎందుకంటే... అంధ్ర అన్న పదంలో 'థకు ఒత్తు ఉన్నది. ఈ ఒత్తుక్కరాలు (మహిప్రాణాలు) తెలుగులో లేవు. ఇప్పి సంస్కృత అక్కరాలు. క్రమంగా మన భాషలోకి వచ్చి చేరినై. ఇప్పుడు తెలుగు వర్షమాలలో ఉన్న ఒత్తు అక్కరాలమ్మీ సంస్కృతానివే. కావాలను కుంటే చిన్నయసూరి, బహుజనపల్లి సీతారామాచార్యుల బాల ప్రోద వ్యాకరణాలు చూడండి. తెలుగు భాషకు అక్కరాలు ఇన్ని అన్ని, అంధ్ర భాషకు అక్కరాలు ఇన్ని అని వాళ్లిదరు ఎన్నడో సూత్రాలు రాసిందు. ఖండపల్లి సోదరులు రాసిన 'అంధ్రుల చరిత్ర-సంస్కృతి' చదివినా.. గంటి జోగి సోమయాజి 'అంధ్ర భాష వికాసం' చూసిన, సురవరం ప్రాంతపరెద్ది తెలంగాణము పదానికి తెలుంగు అంటుంది. తెలుగు స్థానము అని వివరించి చెప్పినా ఈ విషయం అర్థమైతది. అంతెందుకు పదాలు, పదబంధాలు, సామెతలు, వాక్య నిర్మాణ పడ్డతి, విభక్తి ప్రత్యుహాలు, వ్యాకరణం ఇచ్చే రెండు భాషలకు వేరువేరుగా ఉపై: మనం నాలికి సందుల ముల్లు ఇరిగినట్టుయింది నాబతుకు అంటం... వాక్య ఇదెక్కడి ధర్మసంకట పరిస్థితిరా నాయనా... అని వగరుస్తారు. మనం జీర్ణ చెయ్యి తిరుగంగనే నీబాికి కడుత తియ్య అంటుంటాం. వాళ్లు ఈయన చేయి తిరిగిన రచయిత అంటున్నారు. అక్కడా ఇక్కడా చేయి తిరుగుడు అంటే అర్థం ఒక్కటేనా లేదు.. అట్ల లాంట ఉదాహరణలు చెప్పాచ్చు. రెండు ప్రాంతాలు వేరైనప్పుడు, రెండు ప్రాంతాల సంస్కృతులు వేరైనప్పుడు రెండు ప్రాంతాల్లో ఉన్న భాష కూడా వేరుగనే ఉంది. తెలంగాణ, అంధ్ర ప్రాంతాలు రెండించే కృష్ణ, గోదా వరులు వేరుచేసినై. అటువంటప్పుడు ఆ భాషలు కూడా వేరుగా ఉన్నే.

ప్రశ్న: తెలంగాణలో పాట, కవిత్వం విస్తరించినట్టు కథ

రచయితగ కవిగా అనువాదకుడిగానే గాకుండా నలిపెల భాస్కర్ మంచి ఆదర్శ అధ్యాపకుడిగా కీర్తి గడించారు. లెక్కల ఉప్పాధాయునిగా ఉద్యోగంలో చేరిన భాస్కర్ తర్వాత స్వయం కృషితో ఎంచు, ఎంఫిల్, పిహాచ్చది పూర్తి చేసి కరీంగర్ యన్. ఆర్.ఆర్.పిగ్రీ కళాశాలలో స్వచ్ఛంద పదవీ విరమణ పొందారు. అధ్యాపక వృత్తిలో నిక్కచ్చి పడ్డతి. భాస్కర్సార్ పారం చెప్పిండంటే ఆ విద్యార్థికి మనసుకు ఎక్కువైందే. అట్లా అయినకు వేలాదిమంది ఆత్మియ శిష్యులు మిత్రులయ్యారు. అయితే నలిపెలభాస్కర్కు కొంచెం అనారోగ్యంతో ఇంకా చేయాల్సిన కృషి చేయలేక పోతున్నారు.

విస్తరించలేదు.. ఎందుకు?

జవాబు: తెలంగాణల్లే కాదు... మొత్తం తెలుగుల ఇదే పరిస్థితి. అయితే పాట వెంటునే వ్యాధయానికి హత్తుకుంటది. ఉద్యమం నుంచి పాటకు ఊపిరి దొరికింది. పైగా పాట ప్రజల భాషల ప్రజల గోసను వినిపిస్తది. సంగీత ప్రధానమైనంది కనుక పాట ఎవలపైనా ఆకర్షిస్తది. ఇగ... కవిత్వం గూడ అటువంటిదే. అప్పటికప్పుడు అవేశంగా, కొత్తగ సహజంగా ఊహశాలీనతతోటి వచ్చేది కవిత్వం. పాఠకులు వెంటనే చార్జ్ అవుతారు. సమయం కూడా ఎక్కువ తీసుకోదు. కథకు అవేశం కన్నా ఆలోచన ముఖ్యం. కథకు ఒక ప్లాన్ ఉంటది. అదంతా చదివితే గాని కథల ఉన్న సారం దొరకదు. చదివినంక ఆ కదలించే గుణం ఉంటే ఆ కథ బటుకతది.

ప్రశ్న: వస్తుత తెలంగాణ సాహిత్య వాతావరణం గురించి చెపుండి..?

జవాబు: ఆశాజనకంగానే ఉంది. అయితే తెలంగాణ సాహిత్యంల ఇంకా కొన్ని గ్యాపులు ఉన్నే. తెలంగాణ భాష చరిత్ర, తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్ర (సుంకిరెద్ది కొంతపరక చేశాడు) తెలంగాణ నిఘంటు నిర్మాణం (రవ్వా శ్రీహరి మొదటి ప్పుక్కి), తెలంగాణ చరిత్ర, తెలంగాణ వ్యాకరణం, తెలంగాణ ప్రాచీన కవుల పదప్రయోగ సూచికలు (ప్రోత్సం, పొమునాధులకు) తెలంగాణ ప్రామాణిక భాష (ముత్తుం నిర్వహించిన శాతవాహన తెలుగు విభాగపు రెండో సెమినార్లో నా ప్రసంగ వ్యాసం బహుశ మొదటిదై ఉండాలి) మొదలైన భాషలన్నీ పూరించాలి. కవిత్వం, కథలు, నవలలతోపాటు ఆత్మకథలు నజీవునై భాషల రాయాలి.

ప్రశ్న: తెలంగాణ నిఘంటువు రూపొందించారు కదా... దాని అనుభవాలు..?

జవాబు: తెలంగాణ ఉద్యమం, సిద్ధిపేట మరసం సభలు, మా ఆమె సావిత్రి ఎత్తిపొడుపు మాటలు (సీకు తెలంగాణ భాష వస్తుదా వంటివి...) తెలంగాణ నిఘంటువు రంగంలో ఉన్న భాషల్ని ఇటువంటివి అన్ని కల్పి నస్య నిఘంటువు నిర్మాణ రంగంలోకి దింపిస్తే. అయితే ఒక్క ఆరు నెలలు అదే పనిమీద ఉన్న ఆంధ్ర భాషల ఉన్న ప్రతిమాటకు తెలంగాణల ఎట్ల ఉంది అని ఆలోచించి రాసుకునేటోన్ని. నా చిన్నప్పటి మాటలు, ఆటలు అన్ని గుర్తు చేసుకునేటోన్ని. ఆంధ్ర, తెలంగాణ ప్రాంతాలల్ల ఒకే రకంగా ఉన్న పదాలను చెట్టు, పుట్టు, ఆకు, ఇల్లు.. ఇటువంటి వాచిని నిఘంటువుల చేర్చలే. దాచాపు అక్కడ,

ఈక్కడ వేరువేరుగా ఉన్న పదాలను సేకరించిన. రెండో ముద్రణకు ఇంకొక మూడు వేల పదాలు కల్పిన. అది దాదాపు తొమ్మిది వేల పదాల నిఘంటువు. ఇంకా చెయ్యాల్సింది చాలా ఉంది.

ప్రశ్న: తెలంగాణ రచయితల వేదిక అభిలి భారత కమిటీ అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికయ్యారు కదా. రాసున్న రోజుల్లో ప్రథానంగా ఏయే కార్బూక్రమాలు చెపట్టబోతన్నారు.

జవాబు: అభిలి భారత అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది. ఇది ఏనాడూ ఆశించని పదవి ఊహించనిది కూడా. కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అధ్యక్ష కార్బూక్రద్యుల పదవులకన్నా ఢిలీ సేపసల్ బుక్కిట్టస్టు ప్రైసిడెంట్, కైర్కున్ పదవుల కన్నా ఉంతుపోన, సమున్నతమైన స్థానంల్చి దక్షిణంత అనందంగా ఉంది. అయితే పదవిలో ఉండగా చెయ్యాల్సిన పనులు చాలా ఉన్నయ్య. ముందుగా తెలంగాణ సాహిత్య తీరుతెన్నులను, విశ్లేషితలను జాతీయ స్థాయిలో తెలియజేయాల్చిన అవసరం, బాధ్యత రెండూ మామీద ఉన్నయ్య. తెలంగాణ కవిత్వాన్ని పొంది, ఇంగ్లీష్‌లోకి తీసుకుపోవాలో...కథా సాహిత్యాన్ని కూడా ఇతర భాషల్లోకి అనువాదం చెయ్యాలై లేక చేయించాలి. దేశ వ్యాప్తంగా అన్ని నగరాలు, పట్టణాల్లో సభలు, సమావేశాలు, సెమినార్లు నిర్వహించాలి. త్వరలోప పూర్తిస్థాయి కార్బూక్రద్యం ఏర్పాటు చేసుకొని ఇరుగుపొరుగు భాషల వారికి తెలంగాణ సాహిత్యపు 'దమ్ము' ఏమిటో చెప్పాలి.

ప్రశ్న: తెలంగాణలో మాట్లాడుతున్నది భాషనా..? మాండలికమా?

జవాబు: మనం మాట్లాడేది భాష వాళ్ళది మాండలికం. నిజానికి ఏ భాష అయిన అది ముందు మాండలికం. అయితే మరి మాండలికం భాష ఎప్పుడు అయితది అంటే ఆ మాండలికంల ఉన్న ఎల్లెట్ వద్దాలు అంటే చదువుకున్న శిష్టశ్రేణులు సాహిత్య సృజన చేసినప్పుడు,

కోస్తాలోని రెండున్నర జిల్లా విద్యావంతుల మాండలికం భాషగా మారి పెత్తనం చేస్తున్నది. వాస్తవానికి విద్యావంతులు మాట్లాడంగానే సాహిత్య సృజన చేయంగానే ఆ మాండలికం భాషగా మార్కుడు. ఆ మాండలికాన్ని భాషగా మార్కుడు. కానీ ఇక్కడ మార్చారు. మరి తెలంగాణల మాట్లాడుతున్నది 'భాష' అని ఎందుకంటున్నామంటే.. అనలు సిసలు తెలుగు పదాలు ఈ భాషలో చాలా ఉన్నాయి, వెనుకబాటుతనం కారణంగానో, మార్పును అంత తొందరగా స్వీకరించని మనస్సుంతోనో తెలంగాణల పాతమాటలు అట్లనే ఉన్నాయి. అంటే కాపు, మేర, చల్ల, మెత్త, ఎర్ర, తొక్కు వాగు, ఇటువంటి అచ్చ తెలుగు పదాలకు లక్కనే లేదు. ఇప్పటి కోస్తా భాషను చదివినంక మనం ప్రాచీన గ్రంథాలను దగ్గర బెట్టుకున్నామనుకోండి. ఒకప్పుకు క్రూరంకాదు. అర్థమైనా పదస్సరూపం చాలా మారిపోయి ఉంటది. తెలంగాణ భాష అటువంటిది కాదు. అది మూల ద్రావిడానికి, ప్రాచీన భాషకు, కాప్య భాషకు, గ్రాంథిక భాషకు దగ్గర. తర్వాత ఏ లెక్కల చూసినా తెలంగాణది భాషనే. అంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంల తెలంగాణ, రాయలసీమ, అంధ్ర ప్రాంతాలు మాడుత్తే. తెలంగాణల 10, రాయలసీమ 4, కోస్తాల 9జిల్లలుత్తే. కనీస ప్రజాస్పూ మిక సూత్రం లేదా న్యాయం ప్రకారం ఏ ప్రాంతపు మాండలికం ప్రామాణిక భాష కావాలే? తెలంగాణలో పదిజిల్లల భాషనే ప్రామాణికం కావాలే.

ప్రశ్న: కొత్త సాహిత్యకారులకు మీరిచే సందేశం ఏమిటి...?

జవాబు: బాగ చదువాలే. అధ్యయనం చేయాలే. నిరాశపడవద్దు. తెలుగు శక్కగ తప్పులు పోకుండ రాయగలుగాలే. తెలంగాణ వాతావరణాన్ని జీవధ్యాప అయిన తెలంగాణ భాషల రాసి చూపించాలి. ఇక్కడి ప్రజల సుఖదుఖాలు, కష్టానప్పాలు వాళ్ళ భాషలో నిజాయితీగా రాయాలే. కదిలిపోయేటట్లు కలకాలం ఉండేటట్లు రాయాలే. ఇతర సాహిత్యాలు చదివితే మంచిది. మంచి రచయిత కన్నా మంచి మనిషై ఉండాలే.

ప్రశ్న: అభిలి భారత తెరవే అధ్యక్షులుగా మీరు చేసిన కార్బూక్రమాలు?

జవాబు: గతప్పొన్నెండ్లు తెలంగాణ మలిదశ ఉద్యమ నేపట్టంలో పచ్చిన 52, కవితల్ని హిందీలోకి ఎన్.ఆర్.శ్యామ్లో హిందీలోకి అనువదింపచేసి 'ఉడాన్' సంకలనం తెచ్చాం మా అభిలి భారత తెరవే కార్బూక్రద్యి వేరు తెలంగాణ ఎందుకావాలి అని మరాలీలో ఒక పుస్తకం తెచ్చారు. అభిలి భారత తెరవే అధ్యక్షులో కరీంనగరీలో 2వ మహా సభలు గొప్పగా నిర్వహించాం.

-అన్నపరం దేవేందర్

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆప్స్ట్రోనం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆప్స్ట్రోనిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్చలపై మీ సలహాలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహాలు, సూచనలు, రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644; Mobile: 9030626288; deccanlandindia@gmail.comకు కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

రాయల తెలంగాణకు అంగీకరించం

రాయల తెలంగాణ ఎట్టి పరిస్థితుల్లో అంగీకరించబోమని, రాయల తెలంగాణ అంటేనే ఈ ప్రాంత ప్రజలు కాంగ్రెస్ పార్టీకి తగిన గుణపాతరం చెబుతారని బికాస జిల్లా కన్సెన్సర్ గోపాల్ శర్మ పేర్కొన్నారు. రాష్ట్రాన్ని ఎక్కువ కాలం కాంగ్రెస్ పార్టీ పరిపాలించిందని, రాయల సీమకు చెందిన వారే ఎక్కువకాలం ముఖ్యమంత్రులుగా పనిచేశారన్నారు. ఈ ప్రాంత ప్రజలు ప్రశాంతంగా ఐతికే అవకాశాన్ని ఇప్పుకుండా రాయలతెలంగాణ అంటున్నారన్నారు. దీనికి తెలంగాణ ప్రజలు ఒప్పుకునే ప్రస్తుతి లేదన్నారు. పది జిల్లాలలో కూడిన తెలంగాణ కావాలన్నారు. రాయల తెలంగాణ ప్రతిపాదనను తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన మంత్రులు, ఎవెంల్యేలు, ఎవెంల్చీలు వ్యతిరేకించాలన్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రజాప్రతినిధులు, నాయకులు సోనియాకు అభినందనలు, జైతయాత్రలు అంటూ జిల్లాలో సభలు నిర్వహించారని, ఇంతకు వారు ఏమి సాధించి సభలు పెట్టుకున్నారో చెప్పాలన్నారు. తెలంగాణ విషయంలో ఏమాత్రం వెనక్కి తగ్గేది లేదన్నారు. సమావేశంలో ఖకస కన్సెన్సర్ జగన్నాథం, ప్రతినిధులు తిర్మల్ రెడ్డి, సిద్ధరాములు, డాక్టర్ శంకర్, రమణరావు, ఆత్మరాం, రమేశ్ గుప్తా, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పార్టీలు విధానాలు మార్పుకున్న తెలంగాణ ఆగదు

మొదట్లో తెలంగాణకు అనుకూలమని చెప్పి ఇప్పుడు తేదేపా, షైకాపాలు విధానాలు మార్పుకుంటున్నాయని, అయినా తెలంగాణ ఏర్పాటు అగదని మాట్లాడి శాసన సభాపతి కేఅర్ సుందర్రెడ్డి అన్నారు. నందిపేట మండలంలో కాంగ్రెస్ జెండా పండుగ నిర్వహించారు. శాహుర్, తొండూకూర్, డత్తపూర్, మారంపల్లి, గంగాసరం గ్రామాల్లో పార్టీ జెండాలను ఆవిష్కరించి సభల్లో ఆయన ప్రసంగించారు. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎప్పుడు ప్రజలకు ఇచ్చిన మాటకు కట్టుబడి ఉంటుందన్నారు. తెలంగాణ ఏర్పాటులో కొన్ని పార్టీలు ఎన్నో ఇబ్బందులు సృష్టిస్తున్నా సోనియాగాంధీ వెనక్కి తగ్గుకుండా సాహససేతమైన నిర్ణయం తీసుకున్నారన్నారు. గత కొన్నేళ్ళ నుంచి తెలంగాణ ప్రాంత యువకులు, విద్యార్థులు, మహిళలు, ఉద్యోగులు, వివిధ సంఘాల వారు ఎన్నో ఉద్ఘామాలు చేశారన్నారు. వ్యక్తిగతంగా వారు సష్టష్టోయినా, రోడ్డుబైక్ వచ్చి ఆందోళనలు చేశారన్నారు. ఇది గమనించిన కేంద్ర ప్రభుత్వం అభిలపక్షం ఏర్పాటు చేసి పార్టీల అభిప్రాయాలు తెలుసుకుండన్నారు. ఇందులో తాను తెలంగాణ ప్రతినిధిగా హోజురై ఇక్కడి ప్రజల ఆకాంక్ష, తమకు జరుగుతున్న అన్యాయం, ఆశ్చర్యవాన్ని కేంద్రానికి విపరించాన న్నారు. దీంతో అన్ని పార్టీలు ఇరుకున పడి తాము కూడా తెలంగాణకు అనుకూలమని చెప్పారని తెలిపారు. తీరూ కేంద్రం తెలంగాణ ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించగానే పార్టీలు యూట్ట్ తీసుకుంటున్నాయని, అయినా కాంగ్రెస్ మాట మీద నిలబడుతుందని, ఎవరు అందోళన చెందవద్దన్నారు.

అవగాహన పెంచుకుండాం! చైతన్యవంతులను చేడ్డాం!!

**సమస్కల పుట్ట తెలంగాణ
కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి
అయి అంతాల గురించి చర్చాద్దాం
వాటిని నలుగులకి చాటి చెబుదాం**

ఇప్పటి వరకూ చర్చించిన అంతాలు:

తెలంగాణ ఉప్పుమంలో మహిళల పాత్ర పాల్తూమిక కాలష్టం, పర్మాచరణం ష్వాసాయరంగంలో పెసుకబాటు విద్యారంగం తీరుతెన్నులు తెలంగాణలో గుట్టల విద్యాంసం తెలంగాణలో పెరగుతుట్టేతుల ఆత్మహాత్మలు ...ఇంకా మరెన్నో!

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంటే ఆ వేదన ఏమిటో స్పష్టంగా అవతలి వారికి వెల్లడించగలగాలి. అంతే తప్ప మూగజీవిలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకునే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కొద్దాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ. ఈ చర్చలో పాల్గొనడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో సెగ్గవచ్చు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరికొత్త సమాజాన్ని శృష్టించవచ్చు. అందుకు బాట వేసేదే టి.ఆర్.సి. ‘చర్చ’.

బి.ఆర్.సి. చర్చ
TRC CHARCHA

**శ్రుతి శేఖివారం సాంచి గెంపాల 30 సిఱక్క
ఒకస్కి వారం.. ఒకస్కి అంశం**

రండి! చర్చాద్దాం...

“చంప్రం” 490, స్టీట్ నం.11,
హీమాయిత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 500 029.
ఫోన్: 9030626288 ఫోన్: 040-27635644

E-mail: trchyd@gmail.com

website : www.trchyd.org

మానవాళికి పెనుముప్పు కాలుఘ్యం - సమస్యలు

భూమి, ఆకాశం, నీరు, అగ్ని, వాయువులను పంచ భూతాలంటారు. ఇవి కన్నెర చేస్తే మానవుని మనుగడ ప్రశ్నార్థకరంగా మారసుంది. కాలుఘ్యం నేడు మానవాళికి పెనుముప్పుగా మారింది. పర్యావరణాన్ని కాపాడాల్సిన ప్రభుత్వాలు ఆ బాధ్యత నుంచి క్రమ క్రమంగా తప్పుకుంటున్నాయి. 2013లో భారతదేశ జనాభా పంద కోట్లను దాటింది. దినిదినంగా జనాభా విపరీతంగా పెరిగిపోవడంతో వాతావరణంలో కర్ణున ఉద్ధారాలు పెద్ద పెట్టున పెరిగిపోయినాయి. దీంతో భూమి ఉపరితల సగటు ఉప్పోట్టిగ్రతలు పెరిగినాయి. వాతావరణ మార్పుల మూలంగా మానవాళికి కాకుండా మొత్తం భూమి మీదున్న జీవరాశులు కనుమరుగుతున్నాయి. అడవులు నరకడం, కాలుఘ్యం సమస్యలు, కొండలు, గుట్టలు తప్పుతున్నారు. హిమాలయ పర్వతాలు కరిగిపోతున్నాయి.

ప్రైదరాబాద్, బెంగళూర్, కోయంబత్తూర్, ముంబాయి, చెన్నె వంటి మహానగరాలలో కాలుఘ్యం భారిస పడి ఎంతో మంది మృత్యు వాత పడుతున్నారు. జీవనదులు, మహానముద్రా లలో మురికి నీరు పడలడంతో అవి కాలుఘ్యకాసారాలుగా మారుతున్నాయి. వచ్చితంగా భావించే గంగానది శవాలతో నిండుతున్నది. ప్లాస్టిక్ వాడకం వల్ జరిగే నష్టాలను పర్యావరణావేత్తలు హేవ్రిస్టున్నారు. పర్యావరణానికి ప్లాస్టిక్ ఎంతో హాని కలిగిస్తోంది. ఒకప్పుడు ఇళ్లలో వివిధ లోహాలతో చేసిన బిందెలు, బిట్టులు, ఫీట్లు వాడేవారు. కాలం మారిపోయినది. ఇప్పుడు బరువని, తోమడం కష్టమని, వాటిని మానేసి ప్లాస్టిక్ బిట్టులు, మగ్గలు ఎక్కువగా వాడుతున్నారు.

పెట్టుబడింది అభివృద్ధి పర్యవసాయాలను ఇప్పుడు మనం ఎదుర్కొంటున్నాం. ఆదివాసులు అడవుల్లో ఖనిజ నిక్షేపాల కోసం తప్పకాలు చేపట్టడం వల్ పర్యావరణం పూర్తిగా దెబ్బతింటున్నది. ఇంతే కాదు ఆదివాసులను క్యాస్టర్ వంటి వ్యాధులు వెంటాడుతాయి. పరిశ్రమల వల్ వచ్చే కాలుఘ్యాలు, వ్యాధ పదార్థాలు, మురికి నీటి కారణంగా ప్రజలు ప్రాణంతక వ్యాధుల బారిన పడుతున్నారు. ప్రైదరాబాద్లో రోజుకు 3800 బిస్టులు లక్ష్మా నలభైవేల కి.మీ. పొడవునా తిరుగుతాయి. 1.25 లక్షల ఇతర వాహనాలు తిరుగుతున్నాయి. నగరమంతా భూగర్జు జలాలు కలుషితమయ్యాయి. కేరళలో ఎండోసల్వాన్ క్రిమిసంహోరకాన్ని నియంత్రణ లేకుంగా ఇష్టం వచ్చినట్టుగా వాడడం వల్ వికలాంగులైన పిల్లలు పుడుతున్నారని కొన్ని అద్యాయనాలు వెల్లటిస్తున్నాయి. ఎండోసల్వాన్ బాధితులకు నష్టపరిహరం ఇవ్వాలని, పునరావాసం కల్పించాలని, వారికి చికిత్స చేయించాలని ఇంతవరకు పెడచెచిన పెట్లలేదు పాలకులు.

భోపాల్ గ్యాన్ లీకై విషపాయువుల ప్రభావం మూలంగా లక్ష

మందికి పైగా ప్రజలు మరణించడం, వ్యాధులకు గురవడం జరిగింది. ప్రైదరాబాద్ మహానగరంలో ఒకప్పుడు వందల చెరువులు వాడుకలో ఉన్నప్పటికీ నేటికి అసలు రూపులో మిగిలినవి పదుల సంభ్యలోనే ఉన్నాయి. మిగతా చెరువులు అన్యాక్రంతానికి గురయినవి. రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారం పెరగడంతో హాలిక వసతుల కల్పన సమస్య తీవ్రమయోంది. చర్చపల్లి, జీడిమెట్ల, పొశమైలారం, ఇస్ట్రోప్పార్, నాచారం, బోల్లురం తదితర పారిశ్రామిక వాడల్లో కెమికల్ పరిశ్రమలు నుంచి విడుదలపుతున్న విషపాయువులు జనాన్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తున్నాయి. భూగర్జు జలాలు కలుషితమవుతున్నాయి. కాలుఘ్య నియంత్రణ మండలి అధికారులు కాలుఘ్యం వెడజల్లుతున్న పరిశ్రమలపై చర్చలు తీసుకున్న దాఖలాలు లేవు. కెమికల్ పరిశ్రమలో తరచు ప్రమాదాలు ఎక్కువే. అడవులు నాశనం కావడంతో పర్వాలు పడటం లేదు. భూగర్జు జలపనరులు వేగంగా తరిగిపోతున్నాయి. పులికాయ సరస్సు కుదించుకుపోతోంది. జీవరాశులతోనే ప్రకృతికి అందం. మంజీర, మానేరు, గోదావరి, కృష్ణ నదులలో ఇసుక మాఫియా అక్రమంగా ఇసుకను తవ్వి రవాణా చేయడంతో తీవ్ర దుష్పలితాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి.

వివిధ రంగాల్లో ప్లాస్టిక్ వినియోగం ప్రమాదకరంగా మారినది. హాటళ్లలో తినుబండారాలు ప్లాస్టిక్ కవరులో పెట్టి దారాలు కట్టి పంచిస్తున్నారు. వేడి వేడి ఆపార పదార్థాలు ప్లాస్టిక్ కవరులో పెట్టడం వల్ ప్లాస్టిక్ కరిగి ఆపార పదార్థాలలో కలిసిపోతుంది. ప్లాస్టిక్ 1500 సంపుర్ణరాలయినా భూమిలో కలిసిపోదు. భూమిపొరల్లో ఉండి పర్యావరణ ముప్పు తెస్తుంది.

మన రాష్ట్రం పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందుతున్నప్పటికీ, రాష్ట్ర చరిత్రలో ఎన్నడూ ఎరుగనంత పర్యావరణ విధులంసం జరిగింది. గ్రామాల్లో జనం ఎక్కువ ఉన్న చోటు తరచు పంట నష్టం, ప్రొటసప్టం సంభవిస్తున్నాయి. పరిశ్రమలకు, వ్యవసాయానికి, ఇళ్లలోనూ నీటివాడకం పెరిగిపోవడంతో వాతావరణంలో భూర్గా మార్పులు సంభవించాయి. దీంతో మానవాళికి కాకుండా మొత్తం భూమిమీదున్న జీవరాశుల మనుగడకు ప్రమాదం పొంచివుంది. పరిశ్రమల నుండి విడుదలయ్యే వ్యాధులను నదుల్లోకి వదలడం ప్రజలకు తీవ్ర నష్టం కలిగిస్తోంది. అధికంగా విద్యుత్ వాడటం, చెత్త అధికం కావడం సమస్య తీవ్రతను పెంచుతున్నాయి. మనం ప్రకృతిని కాపాడుతుంది. మనకి మనం ఒకరినొకరు మేలు చేసుకుండాం. కాలుఘ్య నిర్మాలనకు ప్రతి ఒక్కరు నడుంబిగించడాం! పర్యావరణాన్ని మనమందరం కాపాడుకుండాం!!

- డి.ఎస్. గ్ర

నుడికారాలు - మమకారాలు

ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర భావన కలగదానికి ప్రాంతీయ అనమానతలతో పాటు తెలుగు భాష పట్ల వ్యాపవహిక భాషా వాదులు చూపిన విపక్కకూడా ఒకకారణమనేది నిర్వివాదమైన అంశం అని అంటూ తెలంగాణ భాషలోని నుడికారాల మాధుర్యాన్ని, సహస్రభూతిని వివరిస్తున్నారు ప్రముఖ రచయిత డాక్టర్ నలిమెల భాస్కర్

తెలుగులో ఆధునిక ప్రమాణ భాష, తెలంగాణ భాష.. ఈ రెండూ వేరువేరు. ఆ మాటకొస్తే ఈ భేదాలు దాదాపు ప్రతిభాషలో నూ వుంటాయి. ఆధునిక ప్రమాణ భాష అన్నది రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాల శిష్ట భాష. ఈ మూస భాషలోని నుడికారాలకూ తెలంగాణ భాషలో వున్న నుడికారాలకూ తేడా వుంటుందా? తప్పనిసరిగా వుంటుంది. రెండు ప్రాంతాలు వేరయినపుడు, ఆ రెండు ప్రాంతాల అభివృద్ధుల్లో తేడాలు వున్నప్పుడు, సంస్కృత ప్రసరణ అంతగా లేనపుడు, యింకా యింకా అనేకానేక కారణాలు తేడైన పుడు దేని ప్రత్యేకతలు దానికుంటాయి.

నుడికారాలు ఏభాషకైనా సహజ భూషణాలు. ఈ నుడికారాల్లో కనిపించే ప్రేమలు, మమకారాలు మల్లా అన్ని భాషల్లోనూ వుంటాయి-ప్రమాణ భాషలోనైనా, ప్రాంతీయ భూషలోనైనా. అయితే యివి ప్రాంతీయ భాషల్లో అత్యంత సహజంగానూ, మిక్కిలి మమకారంతోనూ, అనలు సిసలు జీవంతోనూ తోటికిసలాడుకుంటాయి. వెనకబడిన ప్రాంతంలో (వెనకపడేనిన ప్రాంతంలో) నుడికారాలు యింకా ఎక్కువ మమతానురాగాలతో వుంటాయి. నాగరిక సమాజాల్లో కన్నా ప్రేమలూ, కోపాలూ, తాపాలు, వల పోతలూ, ఏడ్చులూ వెనుకబడిన ప్రాంతాల్లో, జాతుల్లో సహజంగానే ఎక్కువ. ఆధునిక నాగరికత ఈ ప్రపంచాన్ని ఉధరించిన మాట ఎంత నిజమో, మనుషుల మధ్య సహజంగా వుండే మమకారాన్ని మాయం చేసిన మాట కూడా అంతే వాస్తవం.

తెలంగాణ భాష జీవద్వాహ. ఈ భాష ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించిన నాటినుండి పార్శ్వపుస్తకాల్లోంచీ ప్రసార, ప్రచార సాధనాల్లోంచీ దాదాపు కనుమరుగైస్తేయింది. అయినా తెలంగాణాలోని పది జిల్లాల ప్రజాల్లో యింకా పదిలంగా వున్నది భాష, నుడుల్లో (మాటల్లో, పరాల్లో), నానుడుల్లో (సామెతల్లో), నుడికారాల్లో (జాతీయాల్లో, భాషీయాల్లో, పదబంధాల్లో) అది మమతానురాగలను మోసుకొస్తున్న ప్రపాహం. శ్రవ్మైక జీవన సౌందర్యంతో పాటు బతుకువాసనలతో భాసిల్లుతున్న భాష తెలంగాణ భాష.

తెలంగాణలో “తమ్మీ! మంచిగున్నవా”! అన్న అప్పొయిమైన పలకరింపు వుంది. ఆధునిక ప్రమాణ భాషలో యిది “తమ్ముడూ! బాపున్నావా!” అన్న రూపంలో వుంది. ‘తమ్ముడూ! అన్న సంబోధన కన్న ‘తమ్మీ’ అనే పిలపు ఎంతో ప్రేమాన్వితంగా వున్న మాట. దగ్గరితనాన్ని నూచిస్తున్న పడం. పైగా భాషాపరంగా తమిళ ‘తంబీ’కి దగ్గర. బాగుగా అంటే పుష్టులంగా, విరిగా, సమృద్ధిగా అనే అర్థ

మూ స్వార్థినిస్తున్నది. తెలంగాణ పిలువులో ఆత్మీయత, దగ్గరితనం, ద్రావిడ భాషా మూల విధేయతలతో పాటు అర్థస్వార్థి నిండుగా ఉన్నది.

“వారీ!” అనేది తెలంగాణలో సంబోధనా విభక్తి ప్రత్యయం. ఇది “బిరీ”కి రూపాంతరం. “వారీ! ఎటు పోతివిరా? నీ కోసం చూసి చూసి నీ దోస్తు యిప్పుడే పోయిందు. నువ్వు ఏ పని చేసినీ గింతేరా” అన్న వాక్యాల్లోని సంబోధన మాటల్లాడే మనిషితో సంబోధించబడే మనిషుకున్న సాన్నిహిత్యాన్ని చూపిస్తున్నది పైగా ‘బిరీ’లో లేని ఉచ్చరణ విధేయత వారీలో నిలుస్తున్నది. (తెలంగాణలోని ‘బిము’ అన్న మాట ఆధునిక ప్రమాణ భాషలో ‘వాము’ అయినట్లు). వారీ తో పాటు తెలంగాణలో అదనంగా ‘బిరివారీ’ అనే పిలపు కూడా వుంది. గొంతెత్తి పిలుస్తున్నప్పుడు, చెప్పదలుచుకున్న విషయానికి ప్రాధాన్యత వున్నప్పుడు, సంబోధించబడే వ్యక్తి అవధానాన్ని మనవైపు తిప్పుకోవాలనుకున్నప్పుడూ యిలాంటి సంబోధన వ్యవహారంలో వుంది.

జంబీకి అత్యంత గౌరవార్పుడైన అతిథి వచ్చినప్పుడు తెలంగాణలో ‘నా తండ్రిగాడు వచ్చిందు చూడు. నీ మీద ఎంత దయనో నా తండ్రిగానికి’ వంటి వాక్యాలు మాటల్లాడుతారు. ఇక్కడ “తండ్రిగాడు”లోని తండ్రి పదం పిత్యదేవునికున్న గౌరవాన్ని అతిథికి ఆపాదిస్తున్నది. ‘గాడు’ - ‘గారు’కి ఏకవచనం. నిండర్చాంలో యిప్పుడు వాడబడుతున్న ‘గాడు’ కాదిది. ఆధునిక ప్రామణ భాషల్లో ‘పుట్టి నిల్లు’ అన్న పదం వుంది. దీనికి సమానార్థకంగా తెలంగాణలో తల్లిగారిల్లు, అమ్మగారిల్లు, అవ్వగారిల్లు, అన్నగారిల్లు అనే పదాలు పుట్టిన బిడ్డకు తల్లితోనూ, అవ్వతోనూ, యింటితోనూ వున్న పేగుబంధాన్ని చెప్పకనే చెబుతున్నాయి. నిజానికి తెలంగాణలోని సంబోధనలన్నింటిలోనూ దాదాపుగా బంధు(త్తు) వాచకాల ప్రస్తావన వుంటుంది. వావివరు సలతో పిలుచుకోవడం, ఇంకా చెప్పాల్చి వసే రక్త సంబంధాలన్నింటి అనుబంధాలనూ, అనురాగాలనూ పట్టిప్పరుచుకోవడం.

చెల్లే, అవ్వ, నాయినా, అన్నా, బావా, వదినే, మర్దలు పిల్లా, తాతా, బాపు, చిచ్చా, కాకా.. లాంటి మాటలతో వావివరుసలు కలుపుతూ పిలపడం ఆత్మీయతనూ, అనురాగాన్ని వంచుకోవడం. మాటలతో గెలుచుకోవడం. భాషలో మాట (పదం) చాలా ముఖ్యమైన మూలభూతమైన అంశం. మాటలతో కోటలు కట్టివచ్చు. గొడవలు తెచ్చకోవచ్చు.

చిన్నపిల్లల్ని బుట్టే, బుజ్జుమా.. బుచ్చువ్వా, చిట్టీ, పొటీ, చిట్టీతల్లి, బంగారు తల్లి, కన్నతల్లి, నానీ, అమ్మా.. లాంటి పిలుపులలో బుట్టలో పడేస్తారు. కాదు... గుండెల్లో దాచుకుంటారు. అలాంటి పదాలకు మమకారం లేపనం చేస్తారు. పిల్లల్ని ఆకర్షిస్తారు. పిల్లల్ని ప్రేమిస్తారు. ఇక తెలంగాణలో “పోరీ!” అను పిలుపు కూడా వుంది. ఇది పైకి నిందార్థంలో వాడబడుతనుట్లు అనిపిస్తున్నది. కానీ దగ్గరి వాళ్ళను మాత్రమే యిలా పిలుస్తుంటారు. తెలంగాణలో “సంటోడు” అనే పదం కూడా ఆత్మియంగా వుంది. ‘జెత్ర ససుండ్రి సంటోడు నిద్రపోతనుణు. లొల్లి చెయ్యుకుండి’ అనే వాక్యాల్ని “సంటోడు”కి అర్థం యింకా చన్నపాలు మరవని, మరిచినా పెద్దగా పయస్సురాని పిల్లాడు అని. (చన్ను+టి=చంటి, కన్ను+టి=కంటి, పన్ను+టి=పంటి, మిన్ను+టి=మింటి) మొనానవి.

తెలంగాణ సంబోధనల్లో “పై” అనుది ఒక ప్రత్యేకమైన మాట. ‘అరే ఏంది హై? అంత ఎట్టెట్లనే చెయ్యవడితివి. నీ కోసం ఎంతకని ఎదురుచూడాలే’.

ఇక.. “నాయినా! ఎట్లున్నవే?”, ‘చెల్లే! ఊకోరాదే?’ మొదలైన వాక్యాల్ని చివర ఉన్న “ఏ” ఆత్మియతకు చక్కని నిదర్శనం. ఇది కావ్యభాషలో కూడా వుంది. ఈ పద్ధతి తెలంగాణలో యిప్ప టికీ చెక్కు చెదరకుండా వున్నది. ఇంత గొప్ప సంప్రదాయాన్ని, కావ్యభాషా వారసత్యాన్ని, సాన్నిహిత్య సూచకపదాన్ని సినిమాల్లో దీర్ఘాలు తీయస్తూ చూపిస్తున్నారు. ఇది దయ్యాలు వేదాలు వల్లిం చినట్లు లేదా? ఏమిటీ అవహేళన? ఒక ప్రాంతం లోని మనుషుల మధ్య ప్రేమైక బంధాన్ని నెలకొల్పుతున్న మాటల పట్ల యింత వెటకారమా? తెలంగాణలోని మమకారాన్ని కూడా వెటకారం గానే చూస్తారా?

ఇట్లాంటి సంబోధనల్లోనే కాకుండా తెలంగాణ సుడికారాల్లోనూ నిలువెల్లా మమకారం జాలువారుతనుణు. పెద్దవాళ్ళు చిన్న వాళ్ళను అశీర్వదించేటప్పడు చేసిన సాయానికి కృతజ్ఞతలు బెబుతున్నప్పడు.. ‘నీ కడపు సల్లగుండ’, ‘నీ కడపునంబిలివడ’, సద్గితిన్న రేవు తల్లులే’ లాంటి వాక్యాలు అలవోకగా వస్తాయి. ‘నీ కడుపున అంబలి వడ’ అంటే నీ కడుపులో అంబలి వడనీ అని అర్థం.

మరొక దీవెన, నా ఆయుషు కూడ పోసుకొని సల్లంగ బతుకు బిడ్డా! ఎంత గొప్ప మాట యాది! పురాణకాలంలో ఒకరి ఆయుష్మ మరొకరికి యిప్పడం విన్నాను. పైగా యిక్కడ ఆయుష్మ యిచ్చి, తీసుకొని అనడం లేదు. ఆయుష్మ పోసుకొని అంటున్నారు. అందులో స్వీయ ప్రత్యేయ త్యాగం వుంది.

“తోడపుట్టీన తోడు దొరుక్కతడా?” అనేది తోబుట్టుపుల ప్రాముఖ్యాన్ని తెలిపే తెలంగాణ పదబంధం. ఏ కారణంగానైనా సోదరి సోదరుల అనుబంధం సదలిపోయినప్పడు మల్లా వెంటనే స్ఫురించే

“నాయినా! ఎట్లున్నవే?”, ‘చెల్లే! ఊకోరాదే?’ మొదలైన వాక్యాల్ని చివర ఉన్న “ఏ” ఆత్మియతకు చక్కని నిదర్శనం. ఇది కావ్యభాషలో కూడా వుంది. ఈ పద్ధతి తెలంగాణలో యిప్ప టికీ చెక్కు చెదరకుండా వున్నది. ఇంత గొప్ప సంప్రదాయాన్ని, కావ్యభాషా వారసత్యాన్ని, సాన్నిహిత్య సూచకపదాన్ని సినిమాల్లో దీర్ఘాలు తీయస్తూ చూపిస్తున్నారు. ఇది దయ్యాలు వేదాలు వల్లిం చినట్లు లేదా? ఏమిటీ అవహేళన? ఒక ప్రాంతం లోని మనుషుల మధ్య ప్రేమైక బంధాన్ని నెలకొల్పుతున్న మాటల పట్ల యింత వెటకారమా? తెలంగాణలోని మమకారాన్ని కూడా వెటకారం గానే చూస్తారా?

సుడికారమిది. భారతకాలం నుండి అన్నదమ్ముల మధ్య కలపోలు చూస్తున్నాం. ఎంత కలహించుకున్న అన్నదమ్ములు మూడోహాదు వచ్చినప్పుడు కలిసి పోతుంటారు. ఇట్లాంటి ఎన్నో సందర్భాలను చూసి అనుకుంటాను. “ఎవని నెత్తురు వానికి కట్టుకుంటుంది” అనే నుడికారం పురుడు పోసుకుని వుండాలి. రక్త సంబంధం, తిక్త సంబంధం, ఉత్త సంబంధం కాదని చెబుతున్నారు తెలంగాణియులు, నెత్తురు కొట్టుకోవడం అంటే మమకారంతోనే కదా!

వివాహిది సందర్భాల్లో ఒక కుటుంబానికి చెందిన సభ్యులందరూ హిజబైనప్పుడూ, అనేక కుటుంబాల వాళ్ళంతా ఉపస్థితులైన పుడూ ఆధునిక ప్రమాణ భాషలో “ఇంటిల్లిపాదీ” వచ్చారంటారు. తెలంగాణ భాషలో దీన్ని “ఇంటి యిల్లాదులు” లేదా “ఇంటింటి (మా) రాజులు” వచ్చింద్రు అంటున్నారు. ఇంట్లో ఉన్న ఒక్క వ్యక్తికి (మహా) రాజదశ పట్టించడం కన్న మహర్షశ మరొకిలే వుంటుందా? “ఇంటింటి రాజులు” అనడం వచ్చిన వాళ్ళను గౌరవించడం. ప్రేమాభిమానాలతో అతిధుల్ని రాజదశకు ఉడాత్మికరించడం.

కూడికి మొహం వాచిన నిరుపేదలను చూసి “పొపం! వాల్లు కడుపుల పేగుల్లేనోల్లు” అని వ్యవహరిస్తారు తెలంగాణ భాషలో. ఇది దయతో, సానుభూతితో కూడిన సమాసం. కడుపులో పేగుల్లేనోల్లు అంటే అత్యుక్కి ధ్వనించవచ్చు. కానీ పేదరికాన్ని వ్యక్తికరించే చక్కని పదబంధమిది. ఆధునిక భాషలోని అంటుకడుపు అన్నమాట. పిల్లల్ని ప్రేమాసురాగాలతో బాధ్యతగా పెంచినప్పడూ, కంటికి రెప్ప లా కాపాడుకున్నప్పుడూ “అమె పిల్లల్ని ఒల్లె పెట్టుకుని సాచుకున్నది”. “అమె పిల్లల్ని కడుపుల పెట్టుకుని సాదింది” అంటారు. గర్భవతులు ప్రసవవేదన పడుతున్నప్పడు ‘ఆ పొల్ల మస్త ఆపతి (అపద) పడుతుంది’ అంటుంటారు. తెలంగాణ భాషలో ఆపతి అంటే పురుటినోప్పులు, ప్రసవవేదన, సచ్చిపుట్టుడు.

అధునిక ప్రమాణ భాషలో వన్న ‘అప్ప బంధువు అన్న సమాసానికి పొనమసోంటి సుట్టుం అంటారు. వాచకాల్లో, పొల్లపుస్తకాల్లో, పత్రికల్లో, సినిమాల్లో, టీవీల్లో నిత్యం వినబడే శిష్ట రూపాలకు అలవాటు పడి తెలంగాణలోని విద్యావంతులు, కవులు, రచయితలు,

కళాకారులు చాలావరకు సొంతమాటల్ని మరిచిపోయారు. దాదా పుగా పరాయాకరణకు గుర్తయ్యారు. అయితే... విద్యాగంధం అంతగా లేని, యింకా నాగరికతలాంటి వాటితో పొల్చుయ్యాట్ కాని పట్లె టూర్లలో వందలాది ప్రేమపరస్పరమైన మాటలు ప్రజలనోళ్లలో యిప్పటికీ నానడం విశేషం.

తల్లిదంప్రాల్ని అవసానదశలో చక్కుగా అరుసుకొని (ఆరసి) సేవలు చేసినవాళ్లను వుద్దేశించి “హాల్లు అయ్యవ్వను పుప్పులల్ల పెట్టుకొని చూసింద్రు, పండును పొరేసినట్లు పొరేసింద్రు” అంటారు. పిల్లలకు వృధ్యలైన తల్లిదంప్రాలకు చేసిన పరిచర్యల్ని కవితాత్మకంగా వెలిబుచ్చిన ప్రకటన యిది. మన శరీర భాగాల్లో చేతులు కూడా వున్నాయి కదా! వీటిలో కుడి చేయి, ఎడమ చేసి అని రెండు రకాలు, కుడి చేయి అంటే మనలో చాలా మందికి కుడిచే(తినే) చేయి అని తెలియదు. కాని తెలంగాణల ఈ చెయ్యిని “బుప్పు చెయ్యు” అంటారు. ఎంత గొప్ప మాట యిది! సహజత్వాన్ని నిలపుకున్న మహమైన మాట! బుప్పు చెయ్యు అనగానే మనకే తెలియని మమకారాదులు కలుగవా?

శోక ప్రకటనల్లో సైతం తెలంగాణ మాటలు ఎంతో సహస్రభూతిని నిలువెల్లా మోసుకొస్తాయి.

ఎంత గోరం జరిగిపోయిదే తల్లి! ఆ పొల్ల ఎట్ల బతుకాలె మొగన్ని పోగొట్టుకొని” అంటుంటారు. ‘అప్ప’ అన్న మాట జరిగుని ఫోరాన్ని చెబుతుంటే, ‘బిధ్దా’ అనే పదం మాటసాయం (సానుభూతి.. లిప్ సింపతీ కాదు) చేస్తున్నది. అట్లనే “అయ్యల్లా ఎంత ప్రవైపాయో!” లాంటి సంతూష్టాలూ వున్నాయి. అంతేకాదు “అబ్బా” అనే మాట కూడా యిలాంటి సన్నిహితాల్లో ఉపయోగపడుతూవున్నది. “అబ్బా! ఎంత దెబ్బ తాకిందో (ఎంత గాయమైందో చూడు)” మొదలైనవి యిలాంటివి.

ప్రయాణాలు చేస్తున్నపుడూ, ఇంటికొచ్చిన వాళ్లను సాగదోలు తున్నపుడూ యితర సందర్భాల్లోనూ వెంటనే తెలంగాణియుల నోటి నుండి జాలువారే మాట “పైలం (పదిలం) బిధ్దా” అనేది. వెళ్లిన చోట ఎంతో పదిలంగా (భద్రంగా) వుండమని చెప్పడం. ప్రమాణ భాషలో కూడా జాగర్త (జాగ్రత్త) అని జాగరూకతా, మెలకువా అవసరం సుమా అని చెబుతారు.

తెలంగాణ భాషలోని నుడుల్లో కూడా ప్రత్యేకత కనిపిస్తుంది. ఉడాహరణకు పాపురం (పాయిరం) అన్న మాట పరిశీలనార్థం. పాపురం అంటే కపోతమనే పక్కి అని అందరికీ తెలుసు. యిక్కడ పాపురం అంటే వాచ్చార్థం కాదు. అట్లాగని వ్యంగ్యమూ కాదు. తెలంగాణలో పాపురం అంటే ప్రేమ, అభిమానం, సెనరు, దయ, మమకారం, ముదిగారువం, సునుగారం, పట్టి (కన్సెర్చు). పాపురం అమాయకత్వానికి, అండానికి, అణకువకీ సంకేతం. అవస్త్ర కలగలసి తెలంగాణ పాపురంల వున్నాయి.

శోక ప్రకటనల్లో సైతం తెలంగాణ మాటలు ఎంతో సహస్రభూతిని నిలువెల్లా మోసుకొస్తాయి. ఆకట, అక్కటా, కటా, కటకటా, అయ్య.. మొదలైన సంప్రదాయబ్దమైన శిలాసప్పుశమైన మాటలు తెలంగాణలో ఎంత సహజంగా పుంటాయో మాడండి. అప్పేల్లా, అయ్యల్లా, అయ్యా, అప్పేచ్చా మొదలైనవి. “అప్పబిధ్దా! ఎంత గోరం జరిగిపోయిదే తల్లి! ఆ పొల్ల ఎట్ల బతుకాలే మొగన్ని పోగొట్టుకొని”

ప్రపంచంలో బావా బాపురుదుల బంధం చాలా గొప్పది. వీళ్లిద్దరి అనుబంధాన్ని చెప్పే సామెతలు సాహిత్యంలో కోక్కల్లలు. బావమరిదిని తెలంగాణలో “సాలెగాదు” అంటారు. బావ మరిది

అనే మాటతో పాటు కొందరు. “గాడు” నిందార్థ సూచకం కాదు. బావతో బావమరిదికి వున్న సాన్నిహిత్యాన్ని సూచించే పదం. ఇక “సాలె” అంటే ఉర్దూపదమని ముక్కు విరుస్తారు కొందరు. అంతేగాక తెలంగాణ భావ అంతా తౌరక్కాంధ్రం అంటారు. ఉర్దూ పైతం ఈ ముట్టి మీదే పుట్టి పెరిగిన భావం. ముస్లిముల పాలనలో పాలలో పంచ దారలా ఉర్దూ కలిసిపోయింది. దీన్ని ఎవరూ తప్పించలేదు కదా! పైగా ఉర్దూలోని చాలా పదాలకు సంస్కృతమే మాత్రక. శ్యాల కదూ ‘సాలె’కు పురుషుపోసింది. తెలంగాణలో మరొక అబ్బురమైనది అబ్బా పదం. అమ్మాయిల్లో ఈ పదం బహుళ వ్యవహరంలో వుంది. “అబ్బా! ఏంబా! జెర రారాదు అబ్బా! నాకొక్కడానికి బయమైత దబ్బా” లాంచీవి.

“మా ఆయన రెక్కలు సల్లగుండాలె గాని మాకేం తక్కువ గాదు, నీబాంచెనైతె, అదే పాయెతియ్య, సచ్చి నీ కడుపుల పుడుత, పిల్లి విడిండ్ల తిప్పనట్లు, తల్లి కడుపుల పొద్దు పడుడు, పిల్ల పిల్లగాన్ని యిల్లు నింపడు (పెళ్ళయ్యాక నూతన వథూవరుల్ని ఇంటికి తీసుకు రావడం) తెలంగాణలో ఇల్లు నింపడం ఎంత గొప్పమాటో! కొత్త పెళ్ళి జంటతోయించీకి నిండుదనం వచ్చేస్తుందన్నమాట. ‘నోట్లు పండు, జాలిగుండె, సల్లపడుడు (తినడం), కడుపుల దయ పుట్టుడు.. లాంచీ వందలాది, వేలాది నుడులు, నుడికారాలు, నానుడులు ఎలాంటి నాన్నుడు లేకుండా ప్రజల నోళ్ళలో నానుతున్నయి. పరాయాకరణకు గురైన తెలంగాణలోని విద్యావంతులకు సాహిత్యంలోని అస్తిత్వ వాదం (అస్తిత్వ వేదం) మళ్ళీ తల్లిమాటలు రుచిని చూపించింది. నిజమే! ఇవాళ తెలంగాణీయులకు చిన్నప్పటి ముచ్చట్లు గుర్తుకొచ్చి మనస్సు కొట్టుకుంటున్నది. ఆనాచి దోస్తులతో చిన్నప్పటి మాటలతోనే మాట్లాడుకోవాలని మనస్సు గుంజాతున్నది. అదిగూడా కడుపునిండ (మనస్సుర్మిగా) మాట్లాడుకోవాలని మనస్సు గుంజ తది. ఆధునిక ప్రమాణ భావ పోతపాలవంటిదనీ, తెలంగాణ భావ తల్లిపాలసోంచిదనీ, ఎవ్వలు గూడ తల్లిభాషను యాది మరిచిపోవడు మంచిగాదిన ఆలిశెంగ్నైనా జెర సురుకు పుడుతది.. కనువిప్పు కలుగుతుంది.

(తెలంగాణ కేసరి - బాణం - తెలంగాణ భాషా వ్యాసాల నుంచి)

సంఘాలు - కార్యవర్గాలు

తెలంగాణ భూగర్భజలాల శాఖ అధ్యక్షుడిగా మున్నారు అంజయ్య, అసోసియేట్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్సీపీఎస్ చలపతిరావు, ఉపాధ్యక్షులుగా కె.గిరిధర్, ఎ.లక్ష్మియ్య, ఎ.సత్తయ్య, టీ.జయమ్మ, కార్యదర్శిగా టీ.ధరంసిగ్, సంయుక్త కార్యదర్శులుగా మహమ్మద్ ఘజలూర్ రెహ్మాన్, కె.సత్యనారాయణ, బి.చంద్రశేఖర్, పి.గంగాదేవి, కోశాధికారిగా పి.సదానందం, కార్యనిర్వహక కార్యదర్శిగా ఎం.వెంకట్టే, ప్రచార కార్యదర్శిగా కె.సుమేష్ కుమార్ ఎన్నికయ్యారు.

తెలంగాణ లిసెన్స్ సెంటర్

తెలంగాణ ప్రజల చరిత్రను, సంస్కృతిని, జీవన విధానాన్ని మరియు మానవుడు, జీవరాశులు, ప్రాంత సంపద, జీవన విధానం జీవన వైరుద్యాలు, జీవన విధానంలో ముఖ్యంగా సంస్కృతి, ఇక్కడి కళలు, వృత్తులు, వాటికి సంబంధించిన పరికరాలు, ఉపకరణాల సమాచారాన్ని నేటి తరానికి (ప్రైంట్ మరియు ఆడియో, వీడియో ద్వారా) అందించే ప్రయత్నం చేస్తుంది.

ఈ ప్రయత్నంలో భాగంగా మొదట ఒక శైలిరీని ఏర్పాటు చేసుకుంది.

తెలంగాణ ఉద్యమంలోని వివిధ సంఘటనలను, అంశాలను సంకలనాలుగా ప్రచురించింది. (1) ప్రజలు విశ్రాంతిన శ్రీ కృష్ణ నివేదిక (2) 8వ అధ్యాయంలో ఏముంది? (3) అణచివేత శరఫ్ '177' జీవో (4) తెలంగాణ జీవనది ప్రా. జయశంకర్ (5) సీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకుల కుట్ర ఉరఫ్-14-ఎఫ్ (6) తెలంగాణ సాధనకై మిలియన్ మార్క్-2011 మొదలగు అంశాలను ప్రచురిస్తున్న సమయంలో ఈ సంకలనాలకు “నెగడు” (తెలంగాణ ఉద్యమ సంకలనం) అనే శీర్షిక పేరు పెట్టడం జరిగింది. నెగడు-7 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మై-1 నెగడు-8 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మై-2 నెగడు-9 : మానవ ప్రకృతి విధ్వనం-పోలవరం. ‘నెగడు-10’ తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆత్మబలిదానాలు, నెగడు-11 : బలిదానాలు వద్ద...బతికి సాధిధ్యం అనేవి వీలిలో ఉన్నాయి.

వీలిలో పాటు ప్రజల కోసం, నిస్పార్థంగా పని చేసిన మహాస్వత వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తుల పై సంకలనాలను టీఆర్సి తీసుకువస్తున్నది. ఈ సంకలనానికి ‘మనిషి’ అనే పేరును పెట్టాము.

ఈ ప్రయత్నంలో (1) మనిషి-1: జానపద “గోప్త”రం-డా. గోపులింగా రెడ్డి (2) మనిషి-2: పాక్కల గొంతుక ప్రా. బుర్రా రాములు (3) మనిషి-3: ప్రజల మనిషి కె.జి. కన్నబిరాన్ (4) మనిషి -4 తెలంగాణ కళాత్మక హృదయం డాక్టర్. కాపు రాజయ్య, (5) మనిషి -5 కళామార్తి కొండపల్లి శేషగిరి రావు మొదలగు సంకలనాలను ప్రచురించింది. త్వరలో ప్రచురుణ సాహితీత్తు సామల సదాశివ, ఎన్.ఆర్ శంకరన్లగారి పైన సంకలనాలను ప్రచురించే ప్రయత్నంలో టీఆర్సి ఉంది.

ఇంతేగాక తెలంగాణలోని ఉద్యమ నేడ్చుం, వసరులకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలపైన ప్రతి శినివారం సాయంత్రం (గత 94 వారాలుగా) వర్షము కొనసాగిస్తుంది. ఈ వర్షము ప్రైంట్ మరియు ఆడియో, వీడియో ద్వారా అందించే ప్రయత్నంలో ఉంది.

మనవి:

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ మన సమాజానికి ఉపయుక్త మయ్య అధ్యాయసు కేంద్రంగా తీర్మిద్దార్శాలన్నది మా సంకల్పం. అందుకు గాను, తెలంగాణకు సంబంధించి మీ వద్ద ఉండే లేదా మీరు వెలువరించే కరపత్రం, పుస్తకం, ఆడియో /వీడియో సీడిలు లాంచీవి ఒకటి లేదా రెండు ప్రతులు టీఆర్సికి అందించాల్సిందిగా కోరుతున్నాము.

“CHANDRAM” 490, St.No. 11, Himayatnagar,

Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644

Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com

website : www.deccanland.com

వని చేద్దాం..

ఆనందం పెంచుకుండాం

పటీ రంగానికి టీపటీవి పిలుపు

ప్రైవేటు రంగంలోని పలు రంగాలకు చెందిన ఉద్యోగుల మాదిరిగానే ఐటీ రంగానికి చెందిన ఉద్యోగులు కూడా తీవ్ర మైన పని ఒత్తిళ్ళను ఎదుర్కొటున్నారు. పనిగంటల విష యానికి వస్తే హంకాంగ్‌లో ఐటీ ఉద్యోగులు వారానికి సగటున 44 గంటలు పని చేస్తున్నారు. ఆ తరువాతి స్థానం భారతీదే. ఇక్కడ వారానికి సగటున 42 గంటలు పని చేస్తున్నారు. అంతర్జాతీయ ట్రూవెల్ ఏజెస్టీ ఎక్స్ప్రెస్‌డియా నిర్వహించిన ఆధ్య యనంలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా పలు దేశాలకు సంబంధించి ఉద్యోగుల పని గంటలు, వారు ఒత్తిళ్ళకు లోను అవుతున్న తీరు, సెలవులు తీసుకుంటున్న తీరుపై పలు ఆసక్తిదాయక అంశాలు వెలడయ్యాయి. ఈ నేపథ్యంలో పని - జీవిత సమతుల్యతను కాపాడుదాం అంటూ తెలంగాణ ఇన్ఫోర్మేషన్ టెక్నాలజీ అసోసియేషన్ (టీపటీవి) పిలుపునిచ్చింది. పని, జీవిత సమతుల్యతను కాపాడేందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడంలో ఈ ఆధ్య యన ఘలితాలు ఉపకరిస్తాయని సంస్థ వ్యవస్థాపక అధ్యక్షుడు సందీప్ కుమార్ మక్తూ పేర్కొన్నారు. ఈ విషయంలో ఐటీ ఉద్యోగుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించేందుకు క్రషి చేస్తామని పేర్కొన్నారు. ఐటీ ఉద్యోగులు వృత్తి పరంగా మాత్రమే గాకుండా వ్యక్తిగత జీవితానికి కూడా ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలిన అవసరం ఉండన్నారు. ఈ సమస్యను పరిష్కరించేందుకు ఐటీ కంపెనీ లతో కలని చర్చిస్తామన్నారు. సమస్య పరిష్కారం కోసం తక్షణ ప్రయత్నంగా ఇన్ఫోర్మేషన్ ఐపాయాన్ క్యాపెయిన్ చేపట్టినట్లు తెలిపారు. దీని కింద ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ఐటీ ఉద్యోగుల నుంచి సూచనలు, సలవోలు ఆహారిస్తున్నట్లు చెప్పారు. ప్రపంచికరణ నేపథ్యంలో ఎన్నో విదేశీ కంపెనీలు చోక కార్బూక శక్తి, వసరులు లభిస్తున్న కారణంగా భారతీలో తమ సంస్థలను నెలకొల్పుతున్నాయని అన్నారు. ఈ నేపథ్యంలో పోటీని తట్టుకు నేందుకు ఆయా సంస్థలు తక్కువ వ్యధితో కూడిన డెట్లైస్టను విధిస్తున్నాయని, ఇది ఉద్యోగులపై ఒత్తిడి పెంచుతోందని తెలిపారు. ఈ కారణంగా ఉద్యోగులు వాస్తవంగా పని చేయాలిన దీంతో కారణంగా ఉద్యోగులు వాస్తవంగా పని చేయాలిన పసోందని, దీంతో శారీరక, మనసిక ఒత్తిళ్ళకు లోనవుతున్నారని, ప్రశాంత మైన వ్యక్తిగత జీవితం గడపలేకపోతున్నారని టీపటీవి ఉపాధ్యక్షుడు నవీన్ గడ్డం, సంయుక్త కార్బూడర్చి దిలీప్ కట్టారిపల్లి పేర్కొన్నారు. ఇలాంటి స్థితిగతులను ప్రోత్సహించరాదని సూచించారు.

- దక్కన్ న్యూస్

సీమాంద్రులు దురాలోచన వదలాలి

సీమాంద్ర నాయకులు తెలంగాణను అడ్డుకోవడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాలు వీడాలని తెలంగాణ ప్రజాప్రంట (టీపిఎఫ్) ఉపాధ్యక్షుడు వేదకుమార్ అన్నారు. ప్రైదర్చగూడలోని ఎన్వెస్ ఎన్లో నవంబర్ 22న ఏర్పాటు చేసిన లిలేకరుల సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు. తెలంగాణ ఏర్పాటుపై చిన్న పరతును కూడా అంగీకరించే ప్రసక్తే లేదని, సీమాంద్రులకు ప్రైదర్చాబాద్లో ట్రాస్ప్రోటీర్ ఏర్పాట్లు మాత్రమే ఉండాలని, ప్రైదర్చ రాబాద్పై పూర్తి హక్కు తెలంగాణదేనని చెప్పారు. ప్రోలోగ్, 371(డి)లపై సీమాంద్రుల వాడన నిలబడడన్నారు. భీద్రా చలం, మునగాల తెలంగాణవేనని, పోలవరం కట్టడానికి రెండు లక్షల మంది గిరిజనులను ముంచే ప్రయత్నం వీడాలని స్పష్టం చేశారు. ఈ అంశంపై తెలంగాణవ్యాప్తంగా టీపిఎఫ్ ధర్మాలం టాయని చెప్పారు. తెలంగాణ ఏర్పాటును అడ్డుకోవడానికి దుష్ప్రాచారం చేస్తున్నారని టీపిఎఫ్ కార్బూడర్చి చిక్కుడు ప్రభాకర్ ఆరోపించారు. సమావేశంలో టీపిఎఫ్ ప్రతినిధి పూజారి నర్సింగ్‌రావు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

తెలంగాణపై తేడా వస్తే మరో ఉద్యమం

పది జిల్లాల తెలంగాణ విషయంలో తేడా వస్తే మరో ఉద్యమానికి తెలంగాణ ఉద్యోగులు, ప్రజలు సిద్ధం కావాలని తెలంగాణ ఎస్టీవోల సంఘం కేంద్రుకుటి ప్రధాన కార్బూడర్చి కారం రఫీందర్చ్ పిలుపునిచ్చారు. ప్రైదర్చాబాద్ కలక్కరేట్ ఉద్యోగుల సంఘం ఎన్వీకల్లో విజేతలకు టీపిఎస్టీవోల సంఘ భవనంలో ప్రోస్టీడింగ్స్ ఇచ్చిన సందర్భంగా జరిగిన సమావేశంలో ఆయన మాట్లాడారు. అరవై సంవత్సరాలుగా తెలంగాణ ప్రజలు చేస్తున్న పోరాటాలు పదిజిల్లాల తెలంగాణ కోసమే తప్ప, రాయల తెలంగాణకో, సమైక్యాంద్రుకో కాదని గుర్తించాలన్నారు. టీపిఎస్టీవోల సంఘం ప్రైదర్చాబాద్ జిల్లా అధ్యక్షుడు ఎన్వెం. హుస్సీనీ ముజీబ్ మాట్లాడుతూ ప్రైదర్చాబాద్పై ఆంశులు లేని పది జిల్లాల తెలంగాణకు మాత్రమే తెలంగాణ ప్రజలు అంగీకరిస్తారని, దీంతో తేడా వస్తే మరో సమావినికి ‘సై’ అనక తప్పడన్నారు. ఈ సందర్భంగా కలక్కరేట్ తెలంగాణ ఎస్టీవోల సంఘం అధ్యక్షుడిగా హరిబాబు, ఉపాధ్యక్షులుగా మోహన్‌రావు, దుర్గాపుసాద్, అన్నా ప్రోస్టీన్, కార్బూడర్చిగా అనంతరాములు, సంయుక్త కార్బూడర్చులుగా ఆశ్చిన్ కుమార్, మహ్మద్ పర్వేజ్ ఖాన్, ఆర్జున్‌జెంగ్ కార్బూడర్చిగా సురేష్కుమార్, రాము, కోశాధికారిగా శ్రీనివాస్, సుధాకర్లకు ఎన్నికెన పత్రాలను అందజేశారు.

కార్బూకుమంలో తెలంగాణ ఎస్టీవోల సంఘం ఉపాధ్యక్షులుగా రేచర్, ఆర్జున్‌జెంగ్ కార్బూడర్చి రామినేని శ్రీనివాస్‌రావు, ప్రైదర్చాబాద్ జిల్లా ప్రధాన కార్బూడర్చి ప్రభాకర్, కోశాధికారి కృష్ణ, వరదరాజు, యాదగిరిడ్డి పాల్గొన్నారు.

ఆనలు నిజాలు

1. తెలంగాణ, అంధ్ర రాష్ట్రాల వీచినం స్వచ్ఛందంగా జరిగించి

ఇది చరిత్రను వక్రీకరించడమే. కుట్టపూరితంగా రెండు ప్రాంతాలను కలిపి అది స్వచ్ఛందం అని ప్రచారం చేయడం సరికాదు. ఈ వాదన సీమాంధ్ర నేతల అజ్ఞానానికి నిదర్శనం.

1953లో మద్రాస్ రాష్ట్రం నుంచి వేరుపడి ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడింది. ఏర్పడిన నాటి నుంచి ఆంధ్రరాష్ట్రం రాజధాని సమస్యలో, నిధుల కొరతలో సత్తమత్వంది. గుంటూరులో పైకోర్కోర్కోల్, కర్నూలు రాజధానిగా ఏర్పడ్డ అంధ్ర రాష్ట్రం గందగర్గోళంగా ఉండేది. తమ సమస్యలన్నింటికి పరిష్కారం విశాలాంధ్ర ఏర్పాటులోనే ఉండని ఆంధ్రరాష్ట్ర నాయకులు భావించారు. తెలంగాణను కలుపుకోవటానికి ఉబలాడవడారు. వారి ఆరాటం ఎట్లా ఉండేదో ఆనాటి పత్రికలు చూసి తెలుసుకోవచ్చు.

ఐదు అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని విశాలాంధ్ర ఉద్యమం లేవదీశారు.

1. రాజధాని సమస్య-ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన నాటినుంచి తగిన రాజధాని లేక ఇఖ్యందులు పడ్డది. అస్టోర్ సకల వసతులతో అలరారుతన్న పైదారాబాదు పొందితే రాజధాని సమస్య పరిష్కారమవుతుంది.

2. కృష్ణా, గోదావరి నదులు తెలంగాణ నుంచే ప్రవహిస్తాయి. ధవళేశ్వరం, ప్రకారం ఆనకట్ట బ్ర్యారేచీలకు నీళ్ల తెలంగాణ నుంచే వస్తాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రం అలాగే కొనసాగితే నేడు కాకున్నా ఏదో ఒకరోజు ఈ నదులపై ఆనకట్టులు నిర్మిస్తారు. కృష్ణా, గోదావరి జలాలను అవుతారు. కనుక ఎగువన ఇంకో రాష్ట్రం ఉండకూడదు!

3. విద్యుత్ ఉత్సవి, పరిక్రమల ఏర్పాటుకు అవసరమైన బోగ్గు ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఎక్కడా లేదు. సింగరేణిలో ప్రష్లంగా ఉంది. అది తెలంగాణలో ఉంది. ఆ ప్రాంతాన్ని కలుపుకుంటే విద్యుత్ కేంద్రాలు ఏర్పాటుచేసి కరెంటును విరివిగా ఉత్సవి చేయవచ్చు. పరిక్రమలు నెలకొల్పావచ్చు.

4. తెలంగాణలో అక్కరాస్యత తక్కువ. (1948 లెక్కల ప్రకారం తెలంగాణలో అక్కరాస్యత 4 శాతం అయితే ఆంధ్రాలో 36 శాతం) విద్యావంతులైన ఆంధ్రులకు తెలంగాణలోనూ ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించవచ్చు.

5. పైదారాబాదు రాష్ట్రం మిగులు నిధులతో ఉంది. ఆంధ్రరాష్ట్రంలోటు బడ్జెట్‌తో ఏర్పడింది. తెలంగాణలో ఉన్న మిగులు నిధులను మళ్ళించి సర్వబాటు చేసుకోవచ్చు. (అంటే నిధుల దోషించి అన్నమాట).

వీటిని మనసులో పెట్టుకుని విశాలాంధ్ర ఉద్యమం మొదలు పెట్టారు. తెలుగోళ్లమందరం కలిసి అభివృద్ధి చెందవచ్చన్నారు. మనవాళ్లు కొందరు వారి మాయమాటలను నిజమేనని నమ్మారు.

వరంగల్లలో ఒక సమావేశం పెట్టారు. దాశరథిని సైతం తమవైపు తిప్పుకుని ‘మహంధ్రోదయం’ రాసేలా భ్రమల్లో ముంచారు. అక్కడా ఇక్కడా కాంగ్రెస్ పార్టీయే అధికారంలో ఉండటం వల్ల వారి పని సులవు అయిపోయింది. ప్రజలు పడ్డని మొత్తకున్నా ఆనాటి తెలంగాణ నాయకులు వినలేదు. వ్యతిరేకించిన నేతలను మళ్ళిక చేసుకు న్నారు. ఘజల్లలీ కమీషన్ పద్ధన్నా పట్టించుకోలేదు. పైదారాబాదు రాష్ట్రంలో ఉన్న మహారాష్ట్ర, కర్నూలు ప్రాంతాలతో కలిసిపోవాలన్న తొందరపాటు ఆంధ్రానేతలకు కలిసి వచ్చింది. ప్రధాని నెప్పూరు ప్రభావితం చేశారు. ‘పెద్దమనుషుల ఒప్పందం’ పేరతో తెలంగాణ వారి అభ్యంతరాలను నెరవేర్చుతామని హమీ ఇచ్చారు. తెలంగాణను ఉద్ధరించడమే తమ మొదటి ప్రాధాన్యత అని బాసచేశారు. మాయోపాయంతో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను ఏర్పాటుచేశారు. ఇదీ ఆసలు చరిత్ర. సీమాంధ్రపెట్టుబడించారు! ఇక ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు స్వచ్ఛందం ఎట్లా అవుతుంది!

2. ఘజల్ల అలీ కమీషన్ విశాలాంధ్రను సమర్థించింది

ఇది పూర్తిగా తప్పు చాలా విషయాల్లో చరిత్రను వక్రీకరించి నట్లు గానే జస్సిన్ ఘజల్ల అలీ కమీషన్ నివేదికనూ వక్రీకరించారు.

స్వాతంత్ర్యానంతరం చిన్న, పెద్ద రాష్ట్రాలుగా, సంస్థానాలుగా ఉన్న ప్రాంతాలను రాష్ట్రాలుగా పునర్వ్యవ్సీకరించడం కోసం భారతప్రభుత్వం జస్సిన్ స్టీ. ఘజల్ల అలీ నేత్యున్నాలో ఒక కమీషన్ ను ఏర్పాటు చేసింది. అందులో హాచ్. ఎవ్. కుండ్రూ, కె. ఎం. ఘజల్ల సభ్యులు. ఈ కమీషన్ దేశంలో ఆన్ని ప్రాంతాలు వర్యాచించి ప్రజలు, నాయకులు, పార్టీల అభిప్రాయాలను సేకరించింది. అలాగే 1954 లో పైదారాబాదు రాష్ట్రాన్ని సందర్శించింది. వివిధ సంఘాలు, ప్రజలతో మాటల్లాడింది. ఆంధ్ర ప్రాంత ప్రజలు, నాయకులతో గతంలోని చేదు అనుభవాలు పొందించ్చు పైదారాబాదు రాష్ట్ర ప్రజలు, నాయకులు తెలంగాణ ప్రశ్నేక రాష్ట్రంగా ఉండాలని అభ్యర్థించారు. సొంత రాష్ట్రంగా ఉంచేనే ఈ ప్రాంత భవిష్యత్తు సుభిక్షంగా, సురక్షితంగా ఉంటుందని ఆ కమీషన్ నివ్వించారు. ఆ విజ్ఞాపనలన్నింటిని పరిశీలించిన ఘజల్ల అలీ కమీషన్ ఈ సిఫారసులు చేసింది.

- 1). తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని ఆంధ్రలో కలిపితే ఉప్పుడి లాభాలను ఆంధ్ర ప్రాంతం వారే హస్తగతం చేసుకుంటారు. తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని దోచుకుని దీన్ని తమ వలస ప్రాంతంగా మార్చే ప్రమాదమున్నది. (ఎస్సార్సీ రిపోర్టు - పేరా 378)
- 2). తెలంగాణలో భూమిశిస్తు, ఎక్కుజు సుంకం అధికంగా ఉండటం వల్ల, వచ్చే అధికాదాయాన్ని విశాలాంధ్రలో తెలంగాణ తరపును తరిపాడు. (ఎస్సార్సీ రిపోర్టు - పేరా 376)
- 3). భవిష్యత్తులో గోదావరి, కృష్ణా నదులపై ఆనకట్టులు కడితే

ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ ప్రాంతం తన న్యాయమైన వాటా కోల్పోయే ప్రమాదమంది. (ఎస్స్‌రీ రిపోర్ట్ - పేరా 37) తెలంగాణ అంధ్రా ప్రాంతాల వాదనలు విన్న కమీషన్ ఇలా స్పష్టమైన సిఫార్సు చేసింది. “ఉభయ ప్రాంతాల ప్రజల శ్రేయస్తు దృష్టి తెలంగాణ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పరచడమే మంచిది. అంతగా అనుకుంటే 1961 అసెంబ్లీ ఎన్నికల తర్వాత హైదరాబాదు రాష్ట్రం (తెలంగాణ) శాసనసభ్యులు మూడింట రెండువంతుల మంది అంగీకరిస్తే అంధ్రతో విలీనం గురించి అలోచించవచ్చు. అలా జరగుంటే తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగానే కొనుసాగాలి” (ఎస్స్‌రీ పేరాలు 386, 388)

వాస్తవాలు ఇట్లు ఉంటే హైదరాబాదు నగరం, సింగరేణి బొగ్గు, కృష్ణ గోదావరి జలాలపై క్రేస్సిన ఆనాటి ఆంధ్రరాష్ట్ర నేతలు విశాలాంధ్ర కోసం ఘజల్ అలీ కమీషన్కు తాము చేసి విజ్ఞప్తులనే కమిటీ సిఫారసులుగా ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇది చరిత్రను వక్రీకరించటమే!

3. హైదరాబాదును సీమాంధ్రులే అభివృద్ధి చేశారు.

ఇది హర్షార్థగా అబద్ధం. ఈ వాదన కొంతమంది తెలంగాణ వాళ్ళు కూడా చేస్తుంటారు. చరిత్రమీద ఏ మాత్రం అవగాహన లేకపోవడం వల్ల మిడిమిడి జ్ఞానంతో అది నిజమేనని కొందరు నమ్ముతుంటారు. సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారుల ఆస్తులు, వ్యాపారాలు చూసి అదే హైదరాబాదు అభివృద్ధి అనుకుంటారు. వాళ్ల మీడియా కూడా ఈ అభిప్రాయాన్ని విప్రతంగా ప్రచారం చేస్తున్నది. కానీ అది నిజం కాదు.

అంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడే నాటికే, అంటే సీమాంధ్రులు ఇక్కడకు రాక మంది హైదరాబాదు ఎంతో అభివృద్ధి చెంది ఉన్నది. అసెంబ్లీ, సెక్రెటీరీయట్, హైకోర్టు, ఉస్కానీయా యూనివర్సిటీ, ప్రసూతి, పిల్లల దవాఖానాలతో సహి ప్రత్యేక అస్పుత్రులు, భూగర్జు ట్రినేజెస్ వ్యవస్థ, విశాలమైన రోడ్లు తదితర మాలిక సౌకర్యాలతో అలారూతుండది. బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థ, రోడ్లు రవాణా సంస్థ, రైల్వేవ్యవస్థ ఉండేది. హున్సీ నీసాగర్ ఒట్టున గల హైదరాబాదు విద్యుత్ ఉపాయి కేంద్రం జంట నగరాలకు నిరంతరంగా వెలుగులు పంచేది.

అదే సమయంలో మద్రాస్ రాష్ట్రం నుంచి 1953లో వేరుపడిన అంధ్రరాష్ట్రం రాజధాని సమస్యలో సత్తుప్రముఖంది. కర్మాలులో ఓంట్ల కింద సెక్రెటీరీయట్ కార్యాలయాలు నిర్వహించుకున్నారు. వర్షాకాలం వస్తే సరిస్థితి దారుణంగా ఉండేది. కార్యాలయంలోని ప్లేట్ఫారము పందులు పాడుచేస్తే, పందుల నివారణ కోసం ప్రత్యేక బడ్డెట్ కేటాయింపులు చేసుకున్నారు. కొన్ని ఆఫీసులను మద్రాసులోని అడ్డెభపాల్లో నడిపించారు. రాజధాని విషయంలో అటువంటి దుస్సితిని ఎదుర్కొంటున్న అంధ్రా నాయకుల కన్ను అప్పటికే సకల సౌకర్యాలతో అలారూతున్న హైదరాబాదుపై పడింది. దానికోసం విశాలాంధ్ర రాగం అందుకున్నారు. ఆనాటి అంధ్రానేతల ప్రకటనలు చూస్తే హైదరాబాదుపై వారికున్న ‘అగడు’ తెలుస్తుంది.

“మనం హైదరాబాదును పొందితే మన అన్ని సమస్యలు పరిష్కారమౌతాయి. కానీ ఎలా పొందగలం? మనం ఆ దిల్లో అలోచించి పనిచేయాలి.” - ఉంగుటూరు ప్రకాశం పంతులు (ఆంధ్ర చించి పనిచేయాలి.)

“మనం హైదరాబాదును పొందితే మన అన్ని సమస్యలు పరిష్కారమౌతాయి. కానీ ఎలా పొందగలం? మనం ఆ దిల్లో అలోచించి పనిచేయాలి.” - ఉంగుటూరు ప్రకాశం పంతులు, ఆంధ్ర పత్రిక 2.6.1953

“ఎప్పుడెప్పుడు హైదరాబాదు వెళదామా అని ప్రజలు ఆత్మతగా ఉన్నారు. రాజధానిని కర్మాలు నుంచి హైదరాబాదు తరలించడంలో ఎవరూ ఇబ్బంది పటడం లేదు.” - నీలం సంజీవరెడ్డి ఆంధ్రపత్రిక 1.9.1954

ఇదీ చరిత్ర అయితే, వాస్తవాలు మరిచి ఒకరు ‘కర్మాలును తెలంగాణ కోసం త్యాగం చేశా’మంటాడు. మరొకడు ‘తొండలు గుడ్ల పెట్టుని హైదరాబాదును మేమే అభివృద్ధి చేసినా’మంటాడు.

పత్రిక 2.6.1953)

“ఎప్పుడెప్పుడు హైదరాబాదు వెళదామా అని ప్రజలు ఆత్మతగా ఉన్నారు. రాజధానిని కర్మాలు నుంచి హైదరాబాదు తరలించడంలో ఎవరూ ఇబ్బంది పటడం లేదు.” - నీలం సంజీవరెడ్డి (ఆంధ్రపత్రిక 1.9.1954)

ఇదీ చరిత్ర అయితే, వాస్తవాలు మరిచి ఒకరు ‘కర్మాలును తెలంగాణ కోసం త్యాగం చేశా’మంటాడు. మరొకడు ‘తొండలు గుడ్ల పెట్టుని హైదరాబాదును మేమే అభివృద్ధి చేసినా’మంటాడు. మద్రాసు వదలగానే రాజధాని సమస్యలో తల్లిదిల్లిన ఆంధ్రులు హైదరాబాదుపై ఆశతో, భాష పేరుతో విశాలాంధ్ర నాటకం మొదలు పెట్టారు. తెలంగాణు అంధ్రరాష్ట్రంలో కలిపేసుకున్నారు. అది మొదలు మిడతల దండులా హైదరాబాదులో వాలిపోయారు. సెక్రెటీరీయట్లో అధికారులుగా తిప్పుశేశారు. అన్ని శాఖలను తమ వారితో నింపుకున్నారు. మొత్తం తెలంగాణు తమ వలస ప్రాంతంగా మార్చుకున్నారు. తెలంగాణ ఆనవాళ్ల లేకుండా చేశారు. దాతం అసలు నగరాన్ని మరిచి వాళ్ల నిర్మించుకున్న వాణిజ్య సముదాయాలు వినోద కేంద్రాలు, భవనాలే హైదరాబాదు అభివృద్ధి అనుకునే దుస్సితిలో మనం పడిపోయాం. నిజాం కాలంలో హైదరాబాదు దేశంలో ఐదో పెద్దపట్టణం. ఇప్పుడు కూడా ఐదోస్తానమే. బెంగళూరు ఐదోస్తాన్ని ఆక్రమించి అని ఒక అంచనా. అది నిజమైతే హైదరాబాదుడి ఆరోస్తానం. మరి అంధ్రుల పాలనలో హైదరాబాదు బాగు పడ్డట్లా? మెనుకబడ్డట్లా? దేశంలో అన్ని నగరాలవలెనే వృధ్ఛి చెందిందా? లేక సీమాంధ్రులు రావడం వల్లనే వెలిగిపోయిందా?

కనుక హైదరాబాదును మేమే అభివృద్ధి చేశామని విఱ్పించే వాళ్లను మనం ప్రశ్నించుటింది ‘మీరు వచ్చిన తర్వాత హైదరాబాదు అభివృద్ధి చెందిందా? లేక హైదరాబాదు అభివృద్ధి చెంది వున్నది దని మీరు ఇక్కడికి వచ్చారా? దీనికి సమాధానం చెప్పనివారికి హైదరాబాదు అభివృద్ధి గురించి మాటల్డాడే అర్థత్త లేదు!

(డాక్టర్ వి.శంకర్ రచించిన ‘అసలు నిజాలు’ పుస్తకంలోని వ్యాసంలో కొండభాగం) (4)

తాత్కాలిక రచనలతో

జెన్నత్వాన్ని చాటిన సిద్ధప్ప వరకవి

ద్రుష్టికి భారతానికి చెందిన వరకవులలో కవి, యోగవంధ్యులు సిద్ధప్పవరకవి తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఉన్నత స్థానంగా చెప్పవచ్చు. తెలంగాణలో ఇతని పద్మాలు ప్రజల నాలుకలపై నాట్యం చేస్తాయి. సంవత్సరాలు ఎన్నో గడిచిపోయినా, తరాలెన్నో పుట్టి గిట్టుతున్నా, కాలము భూతకాలంలో కలిసిపోయినా కని ప్రజల మనోఫలకాలపై రూపు ఇద్దుకున్న సిద్ధప్పవరకవి అనే మహానీయుని రూపం ఎన్నటికీ చెరిగిపోదు. కులమత భేదాలు, సాంఘిక మూడు సమ్మకాలు, మానవ వైతిక విలువలు కనుమరుగవుతున్న దశలో కలాన్ని ఆయుధంగా ఎంచుకొని సాహిత్య యుధం ప్రకటించి సిద్ధప్ప వరకవి ప్రజాహితం కోసం తాత్కాలిక సాహిత్యం సృజించి బోధించిన ఘనుడు.

ఆధునిక నాగరికత శాష్ట్ర విజ్ఞానాభివృద్ధికి మూలం కుమ్మరి చక్కం రసాయనశాస్త్రానికి మూలం బంచున్నా. చక్కమే యాంత్రిక యుగాన్ని నడిపిస్తుంది. మానవ విలువలను, శ్రమ, సంస్కృతిని ప్రపంచానికి చాటిచెప్పి తరతరాల వ్యత్తి నైపుణ్యం గొప్ప సాంస్కృతిక వైభవం కలబోసుకుని మట్టిని నమ్ముకొనే మట్టికి మానవునికి ఆవిభావ సంబంధాన్ని చాటిన కుమ్మరకుల నిరుపేద కుటుంబంలో కోపాడ మండలం గుండార్శి పల్లెలో పెద్దరాజుయ్య-లక్ష్మీ దంపతులకు క్రీ.శ. 1903లో జన్మించారు.

సిద్ధప్పవరకవి ఒప్పములు ప్రజ్ఞశాలి. పామరులను, పండితులను సహితం తన కవిత్వం ద్వారా రంజింపజేశారు, ఆశ్చర్యపరిచారు.

“గొప్పవాడను కాదు కోవిదుడను కాను

తప్పులున్నను దిద్దుడు తండ్రలారా” అంటూ...

విసయంగా చెప్పుకున్నారు. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో ఉణిముత్యం. తన గూర్చి తేట తెలుగులో ఒక పద్మంలో చెప్పుకున్నారు.

“నైజాము రాష్ట్రము నదిపుసుస్కన్ధి

పొదుషాగారి పట్టణము క్రింద

సూచె వరంగల్లు సాంపైన గ్రామము

జిల్లా కరీంనగర్ చెలిగి వినుడి

శాలివాహన వంశ సమహితుండు

జనకుండు రాజుయ్య జనని లక్ష్మమ్మకు

తనయుడు సిద్ధప్ప తగిన మతుడు.”

నిజం పౌలనలో శూద్రులకు చదువు అంతంత మాత్రమే. సిద్ధప్ప ఉర్రూ మీడియంలో 7వ తరగతి వరకు చదివారు. తెలుగు, హింది, ఉర్రూ, పాట్టి, ఇంగ్లీష్, సంస్కృత భాషల్లో ప్రావీణ్యం సంపాదించారు. ఉపాధ్యాయునిగా పనిచేశారు. సిద్ధప్పవరకవి పదిపోనపయ్యేటనే రామాయణం, అమరశాష్ట్రములను పుక్కిటపట్టారు. సరస్వతీ దేవి ఇష్టదేవత కట్టాడు వల్ల స్వప్తపోగా సాహిత్య రచన చేసి సిద్ధప్పవరకవిగా ప్రసిద్ధి చెందారు. సాహిత్యంతోపాటు జోతిష్యం, వాస్తు, ఆయుర్వేద సేవలు కొనసాగుస్తా మానసిక రుగ్మతలకు సలహాలు ఇస్తుండేవారు. తన

స్వగ్రామంలో గల ప్రసిద్ధ ఆశ్రమానికి వచ్చిపోయే వారి వద్ద చిల్లి గమ్మ తీసుకునేవారు కారు. నిరాడంబర జీవితాన్ని గడిపారు. తన కలం ద్వారా శ్రాంకితుల కంట్లు తెరిపించారు. తన సాహిత్యంలో కులాలకు, మతాలకు అతీతంగా మానవత్వానికి ప్రాధాన్యమిచ్చారు. మంచికి ప్రాధాన్యమిస్తా కులవ్యవస్థ, మూడనమ్మకాలను ఖండించారు. పామరుల నోళ్లలో సహితం “యేకులంబిని” పద్మం నాట్యం చేస్తుంది.

“యేకులంబిని నను యెరుకతో నడిగేరు

నాకులంబును జెప్ప నాకు సిగ్గు

మా తాత మాలోడు మరియు వినుడు

మా యత్త మాదిగది మామ ఎరుకలవాడు

మా బావ బలంజత్తడు మానవతుడు

కాపువారి పడుచు కాంత దొమ్మరి వేశ్య

భార్యగావలె నాకు ప్రణయ కాంత” అంటూ...

మానవత చాటారు. ఈ పద్మంలో ‘యేరుక’ అడిగేరు మానవతుడు, పడుచులాంటి ఎన్నో తెలుగుపదాలను వాడి సామన్యులకు సహితం అర్థమయ్యే విధంగా రాశారు.

భారత స్వాతంత్య సంగ్రామంలో పార్లొన్నారు. గాంధీజీ అహింస సిద్ధాంతాలను నమ్మి ఆనాడు గాంధీజీ సమావేశాలకు హోజురైన ఆయన ప్రభావంతో స్వదేశీ పాస్త్రాలను వాడాలని సూచించారు. స్వయంగా ఇద్దరు పాస్త్రాలను ధరించి అదే విధంగా నిజాం నిరంకుశ పాలన నుండి తెలంగాణ విముక్తి చేయాలని తలిచారు.

సిద్ధప్పవరకవి ఒకవైపు ప్రజలకు బోధన చేస్తునే మరొకవైపు 50 గ్రంథాలు రచించారు. 1. సిద్ధప్పకవి జ్ఞానబోధిని (నాలుగుభాగాలు)

2. వర్షమాల కండార్థములు, 3. కాలజ్ఞాన వర్షమాన కండార్థములు,

4. యాదగిరి నరసింహస్వామి వర్షమాల, 5. విష్ణుబ్జనావళి, 6. శివభజనావళి, 7. సీతిమంతుడు, 8. గోవ్యాపు సంభాషణ, 9. కాకి హంసోవాహ్యానం, 10. అర్పకుల సుబోధిని, 11. అశోక సామ్రాజ్యము యక్కగానము, 12. జీవ నరేంద్ర నాటకము, 13. నక్కతుకల ప్రభావం తో చార్మినార్ చెరిగిపోతుంది.” అని పరోక్షంగా తన కలం ద్వారా నిజాం ప్రభత్వం గడై కూలిపోతుంది. తెలంగాణ విముక్తి అవతుందని సూచించారు. ఆనాడు నాణాలపై చార్మినార్ బొమ్మను ముద్రించేవారు.

ప్రభత్వం గడై కూలిపోతుంది. తెలంగాణ విముక్తి అవతుందని సూచించారు. ఆనాడు నాణాలపై చార్మినార్ బొమ్మను ముద్రించేవారు.

ప్రభత్వం గడై కూలిపోతుంది. తెలంగాణ విముక్తి అవతుందని సూచించారు.

“పంచమ జాతి లోపల పతిప్రత లేద

గొప్పజాతిలో ----- లేడ?” అని మానవత్వం కోరుతాడు.

అలాగే బుద్ధిమంతుల గూర్చి చెప్పతూ... “బుద్ధిమంతులు పుణ్య పురుషులైన వారు. పదిమందిలో ప్రజ్ఞ పలుకబోరు” అంటారు.

తెలంగాణలో బతుకమ్మ పండుగ గొప్పది బతుకమ్మ గూర్చి చక్కగా తెలిపారు. “ఆశ్వయుజ శుద్ధమనగా స్త్రీలంత తిరిగి పుష్టులు తెచ్చి తేగల మలర నాసందు నీసందు నానాడె పాసెనని కంటె రంగనివుండు గూసెనసుచు వైనమను సిబ్బులన్ వదుల బదులుండుకొని యొవరెష్టరి చండివాగుడాబి” అనింసారు. అదే విధంగా మహానీయుల గురించి యేమరెడ్డివంటి యోగ గురుడులేడని, కాళిదాసువంటి కవిలేడని, తల్లి దండ్రులవంటి ధనము లేదని అంటానే..

“ఫుటముకంటె వేరైన మరము లేదు

ఆత్మకంటె వేరైన హరియు లేదు” అని చెప్పారు.

సిద్ధపువరకవి బహుముఖ “లీప్రతాపసింగరాయ స్ససింహస్సామి వర్ధమాల” పుస్తకంలో అ నుండి క్ష వరకు సీసపద్మాలలో స్తుతించారు. ఈయన కీర్తన మంగళపరితులు, పద్మాలు వివిధ ప్రక్రియలలో రచించారు. సిద్ధపు బోధించిన జ్ఞాన బోధలో ముఖ్య హితపులు.

1. ప్రపంచ జీవనరీతిని విడువరాదు.

2. సంసారమే చేయవలె

3. రాజయోగికి సన్యాసము కూడదు

4. సజ్జన సాంగత్యము విడువరాదు

5. జీవించడానికి కష్టఫలమే మంచిది

6. నేను అనే అహం వీడాలి.

7. ఉన్నంతలో ధానధర్యం ఉండవలె.

8. ఆత్మలో గురువును స్యరించవలె.

9. పరమతం పట్ల అసహనం వలదు.

10. నీవు నేను అనే భేధ భావం ఏడవలె.

11. శాంతబ్ది వీడకు” మొదలగునవి ఎన్నెన్నే...

సిద్ధపు వరకవి కాలజ్ఞాని. నైజాం ప్రభుత్వం కూలుతుండని, కరీం సగర్కు డక్టిక్షాన పెద్ద జలాశయం (మానేరు) ఏర్పడుతుండని ముందే ఊహించి చెప్పారు. ఆయన జ్ఞానబోధనలతో మన రాష్ట్రంలోనే కాకుండా పొరుగు రాష్ట్రాలలో కూడ భక్తాభిమానులు తయారయ్యారు. ప్రతి సంవత్సర కార్తీక పొర్చుమి గురువుజోత్సవం సందర్భంగా గుండారెడ్డి పల్లెలో సమారాధానోత్సవం జరుపుతారు. ఈయన సమాధి వర్ధ సాహితి గౌతమీ కవి సమ్మేళనం నిర్వహించింది. పరిశోధకుడు జయధీర్చిరుపుల్లాపు సిద్ధపును వేమనతో పోల్చాడు. బిలుదు రామరాజు యెగుల పుస్తకంలో సిద్ధపు గూర్చి సమీక్షించారు. సురవరం ప్రతాపరెడ్డి ‘గోలుకొండ కవులు’ సంచికలో 108వ స్థానం కల్పించారు. 2012 కార్తీక పొర్చుమి రోజున తెలంగాణ వివేక రచయితల సంఘం ఆధ్వర్యంలో “సిద్ధపు వరకవి జీవితం-సాహిత్యం” అను అంశంపై సదస్సు నిర్వహించారు. పెద్దింటి అశోక్ కుమార్, జనపాల శంకరయ్య, తైదల అంజయ్య, వెంగళి నాగరాజు, సిద్ధెంకి, పొన్నాలులు పాల్గొన్నారు.

సిద్ధపు కుమారులు వీరేశలింగం బిక్కనూర్లో ఆశ్రమం నడుపుతుండగా చిన్నకుమారుడు మాణిక్యలింగం ఉపాధ్యాయ వృత్తిని చేస్తూ గుండారెడ్డిపల్లెలో తండ్రి ఆశయం కొనసాగిస్తున్నారు. సిద్ధపు వరకవి ప్రజల గుండెల్లో నిలిచిపోయిన ప్రజాకవి.. మల్లీలో మాణిక్య.

- వాసరవేణి పరురాం ④

అవగాహన పెంచుకుండాం! చైతన్యవంతులను చేడ్డాం!!

**సమస్కల పుట్ట తెలంగాణ
కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి
అయిం అంశాల గురించి చర్చాద్దాం
వాటిని నలుగులకి చాటి చెబుదాం**

జప్పుల్ వరకూ చర్చించిన అంశాలు:

తెలంగాణ ఉప్పుమంలో మహిళల పాత్ర

పాలత్రామిక కాలఘ్యం, పర్మాచరణం

ష్వాసాయరంగంలో పెనుకబాటు

విద్యారంగం తీరుతెన్నులు

తెలంగాణలో గుట్టల విద్యాంసం

తెలంగాణలో పెరగుతున్న దైతుల ఆత్మహాత్యలు

...ఇంకా మరెన్నో!

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంటే ఆ వేదన ఏమిటో స్వప్తంగా అవతలి వారికి వెల్లడించగలగాలి. అంతే తప్ప మూగజీవిలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకునే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కోదాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ, ఈ చర్చలో పాల్గొనడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో సెగ్గవచ్చు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరికొత్త సమాజాన్ని పొషించవచ్చు. అందుకు బాట వేసేదే టి.ఆర్.సి. ‘చర్చ’.

చర్చ
TRC CHARCHA

శ్రుతి శ్రవివారం సాంచిత గెంపాల 30 సాంఘిక
ఒక్కొక్క వారం.. ఒక్కొక్క అంశం

రండి! చర్చాద్దాం...

“చంప్రం” 490, ప్రీట్ నం.11,

హీమాయిత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 500 029.

ఫోన్: 9030626288 ఫోక్స్: 040-27635644

E-mail: trchyd@gmail.com

website : www.trchyd.org

మానవీయ విలువల ఘనాభిగా

తెలంగాణ పునఃనిర్మిద్ధాం!!

ప్రపంచ యువనికపై తెలంగాణ పదమెప్పుడూ ప్రత్యేకతను సంత రించుకుంటూనే ఉంటుంది. తెలంగాణ అన్న పదం నేడు కేవలం భోగోళికార్దుమే కాదు. ఒక ప్రాంతియ సమాఖ్యాపు ఉమ్మడి ఆస్తిత్వంగా రూపు దిద్దుకుంది. పోరాటాల పురిచిగడ్డగా పేరుగాంచిన ఈ ప్రాంతం, ప్రపంచ చరిత్రలో అనేక సందర్భాలలో, అనేకానేక మాళిక అంశాలపై స్పురందించింది, గొంతెత్తి నినదించింది. మానవీయ విలువలకు, మరో ప్రపంచ నిర్మాణానికి ఈ నేల తండ్రాడుతోంది. నేటికి సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక అధిపత్యాలకు వ్యతిరేకంగా ధిక్కారస్వరంగా నిలబడే ఉం ది. “పాల నవ పల్లవ కేమలమైన కావ్యకర్మకను, స్వపతులకంకిత మిచ్చి, అప్పుడుపు కూడు భుజియించుట కంటే సత్కర్త హోలికులైననే మి?” అన్న పోతన వారసత్వాన్ని కొనసాగిస్తూ, పాలురికి, బండారు అధ్యమాంబల అడుగు జాడల్లో సాగిపోతుంది. అధర్థుం అయితే అయిన వారినైనా ఎదిరించిన బందగీ, పోయబుల్లా భానీల నుండి కాళోజి, జయశంకర్ సారీల వరకు అందరూ ఈ నేల చెప్పుత్తాన్ని అందిపుట్టు కున్న వారే. ప్రజల ప్రజాస్వామిక అకాంక్షల సాధనలో అసువలు బాసిన నాటి 369 మంది ప్రత్యేక తెలంగాణ విద్యార్థి అమరులు ఆ పరంపర వారుసులే.

స్వాతంత్ర్యద్వారము సమయంలో బాసార్న యూనివర్సిటీ నిర్వహించిన పాత విశ్వవిద్యాలయాలకు గల ప్రాముఖ్యతకు అడ్డం పడుతుంది. ఆ వరుసలోనే మరో ప్రతిష్టాత్మక విశ్వవిద్యాలయంగా 1918లో ఉన్నానియా విశ్వవిద్యాలయం ఆవిర్భవించింది. 1930లలో పందెమాతరం ఉద్యమానికి, 1946-51లో భూస్వామ్య, రాచరికాలకు వ్యతిరేకంగా భూమి, భూతీ, విముక్తి పోరాట రూపంగా జరిగిన తలెంగాణ సాయుధ రైతాంగ పోరాటానికి, ముల్కీ ఉద్యమానికి అలాగే 1969లో జరిగిన ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర పోరాటానికి సైతం మేధోపరమైన మద్దతుతో పాటు ప్రత్యక్ష నాయకత్వాన్ని అందించినది. నేటి మలిదక ఉద్యమంలో కూడా భిన్న రూపాలలో, విభిన్న మార్గాలలో - అంతర్గత, బహిర్గత పోరాటాలకు వేదికగా నిలబడింది.

అటువంటి అవగాహనా వారసత్వాన్ని కొనసాగిస్తూ, సమకాలీన సమాజపు చలన సూత్రాలను అర్థం చేసుకుని, దానిని సామాజిక అభివృద్ధికి ఉపయోగపడేలా భావజాల రంగంలో ఆరోగ్యవంతమైన చర్చకు, అర్థవంతమైన పరిష్కారాలను అన్వేషించే మేధోపరమైన కృషి నేడు అత్యంత అవశ్యక విషయం. ఇప్పటికే పలువేదికలు, సంస్థలు అటువంటి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయి. అయినా ఇంకా కొంత అంతరం మిగిలే ఉన్నది. అటువంటి అంతరాన్ని కొంతవరకైనా పూటే తగ్గించేదుకు విద్యార్థిలోకం ముందుకు నడువాలనే సద్గుద్దేశమే ఈ సంస్థ ఆమిర్ఖానికి పునాది. విద్యారంగంలో చేటు చేసుకుంటున్న మార్పులను అర్థం చేసుకోవడం. భవిష్యత్ పొరులైన విద్యార్థులలో వైతిక, మానవీయ విలువలను

పెంపాందించడం, సామాజిక అభివృద్ధిలో విద్యార్థుల క్రియాలీల పొత్త పెరిగేలా ప్రాత్మహించడం, లింగ వివిష్ట, అంతరాలు లేని సమాజ నిర్మాణం కొరకు ప్రజలతో సిద్ధివ సంబంధాలను కలిగి ఉండటం లాంటి లక్ష్యాలతో ఈ సంస్థ పని చేయదలచింది.

సూచించి ఎనిమిది మందికి మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయాల్లో చదువుకో గలిగే అవకాశం ఉన్న సమాజం మనది. మనకు లభించిన ఈ ఆపుర్వ అవకాశం వెనుక మన తల్లిదంట్రుల రెక్కల కష్టంతో పాటుగా అశేష తెలంగాణ త్రమ జీవుల త్యాగం ఉన్నది. తలాపున కృష్ణ గౌదావరులు పారుతున్నా సాగునీరు లేని కారణంగా లక్ష్మాది పంట భూములు బంజరు బీట్యూర్గా మారినయి. ప్రజల కనీస హక్కు అయిన రక్తిక్ష మంచి నీరు లేక ఫోర్మెంట్ నీటితో నలగొండ నరకయాతన అనుభవిస్తున్నది. చేదామన్నా వనికాదరకక పాలమారు, దేశాలకు దేశాలు దాచిపోతుంది. చేసేత కార్బికులు, రైతులు పురుగు మందులకు, ఉరితాళ్ళకు బలపుతు న్నారు. గౌదావరి పొడుగుత ఓపెన్కాస్టల పేరట ప్రజలక బొందల గడ్డలు తవ్వుతున్నారు. మైదాన ప్రాంతాలలో సెజ్లు, రియల్ ఎస్టేట్లు, షెడ్యూల్ ప్రాంతాలలో టైగర్ జోన్లు, మైనింగ్ ప్రాజెక్టులతో, లక్ష్మాది మంది పేద ప్రజానీకం, ముఖ్యంగా దళితులు, అదివాసులు నిర్వాసితులు అవుతున్నారు. అభివృద్ధి పేరట నేడు తెలంగాణలో విధ్వంసం రాజ్యమేలు తున్నది. ఇందుకు దేశంలో కొనసాగుతున్న సూతన ఆర్థిక విధానాలతో పాటు, తెలంగాణను పీల్చి పిపిచేయాలనే దురాశపరుతైన సీమాంధ్ర పాలకవర్గాల విధానాలే ప్రధాన కారణం.

మిత్రులారా! ఆరు దశాబ్దాల అలుపెరుగని తెలంగాణ పోరాటం నేడు అంతిమ దశకు చేరుకుంది. ప్రత్యేక తెలంగాణరాష్ట్ర ఏర్పాటు అనివార్యం. అందుకే రేపటి తెలంగాణలో విద్య, ఉద్యోగ అవకాశాలు, అభివృద్ధి విధానాలు, రాజ్యంగబద్ధమైన పాలన, సంపద, వనరుల సమాన పంపిణి, సామాజిక న్యాయం లాంటి అనేక అంశాలు ఎలా ఉండాలో ముందే చర్చించుకోవాలసి ఉన్నది. అందుకు తగిన విధంగా మనం తయారు కావలిసి ఉన్నది. వివక్ష అసమానతలు లేని సమాజ నిర్మాణం కొరకు పునాదులు వేసే బృహత్తర కార్బుకమంలో కలిసి రావల్చిందిగా విద్యార్థిలోకాన్ని హృదయపూర్వకంగా ఆప్సోనిస్తున్నాము. **లక్ష్ములు:** సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక అంశాలపై సైద్ధాంతిక అంతరాలు వేరుగా పేరుగాంచిన ఈ కలిగిన మరో

దక్కన్ ల్యాండ్ నిర్మాణికి పునాదులు. **దక్కన్ ల్యాండ్** ■ డిసెంబర్ - 2013

నా మూసీ నట

ఒకసాడు సుందర అందమైన మహానది మన మూసినది. వికారాబాద్ అనంతగిరి కొండల గుండెల్లో పురుడు పోసుకొని నిరంతర ప్రవాహ జలాలతో వందల కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తు గ్రామ గ్రామాన్ని తాకుతూ, కాలువలు, చెరువులు, కుంటలను నింపుకుంటూ విరామమంటూ ఎరగని పరమ పావని నా తల్లి నిత్య పుష్టిజీ నా మూసిమ తల్లి.

మూసి అంటే అదో ఆనందం. కల్పమం, కాలుఘ్య విషం లేకుండా, శంఖంలో తీర్థంలా పవిత్రంగా వుండేది. పసిపాపల మన స్నుల లాంటి తన నీటి అలాపై తామేర పుష్యుల సప్పులలో వయ్యారాల సాగసుల మలుపులలో లోలోన మురుస్తూ తళతళ ముత్యాల్లా మెరుస్తూ పర్యాటకులని మైమరిపించేది నా మూసి.

మూసి అంటే ముత్యాల సగరానికి రతనాల పసిడిగా వంటిది. మూసి అంటే తెలంగాణలో ఓ జీవనది. ఓ పుష్టిజీ మూసి. నిజాం నిలువెత్తు పాలనకి సజీవ సాక్షాం మూసి. భాగమతి స్వప్యం మూసి. నయాపూల పరిమళాల సోయగం.

తరతరాల సుంచి లక్షలాది ప్రజలకి అనుపూర్వుల సకల జీవజాతికి దివ్యజ్ఞపద్ధిని మూసి. పట్టల పర్యాటకుల, సందర్భకుల సుందర కేంద్రం మూసి. నిశ్చబ్దాల్చంలా నిజాం పాలన అంతరంగం కనిపించే చూపులకు. చుట్టూరా ఎంత సందడి ఉన్నా మౌనంగా, ధ్వనం చేస్తున్నట్లు ఉంటుంది మూసి.

నిరంతర గంగా తరంగమై లక్షలాది విషార విషాంగ విడదియై కాకళీయుల కత్తుల, నిజాం మధుపొనీయ మత్తుల గమ్మత్తుగ ఉంటుంది నామూసి.

మూసికి నెలవు సత్యమే. తన తనుపులో నేలరాలిన రూపాయి కూడ తన అంతరంగు అందవు అద్భుతంలోన తన పై నిలచిన వారికి నిశ్చబ్దంగా చూపించేది మూసి.

ప్రతి కులానికి తన జలం జీవమై నిలిచింది! రజకుల బట్టలకు రత్న కుండలి అలల నాట్య మంజరి కళల కానాచి మంచి గుణపు మంచ కుండ మూసి.

గొల్లవారి గొర్రెలకి పచ్చని పసిడి. గొడ్డవారి కల్లు ముంతల్లో అమృత భాండం నా మూసి. చేసు చెలక వంటిది మూసి.

వికారాబాద్ అనంతగిరి కొండల్లో పుట్టి వికారాబాద్ సుంచి వాడపల్లి దాక ఓ తీగల ఇంద్ర ధనస్సుల సాగిపోయింది.

ఇక ఎందరితో విడదియులేని అనుబంధాలతో నా తెలంగాణ పుడమి పాదాలను పావనం చేస్తు ఇలల దివ్య ఘలాలుగ చేసింది నా మూసి.

ఈస మూసీ నదుల సంగమమైనాది ఓ దివ్యనిధి. సుందర భాగ్యసగరవు సోయగాల సొంపులకు పసిడి నగని కళీసట్లు ఉంటుంది నా మూసి నది. స్వార్థం తెలియని తీర్థం. ప్రేమికుల దివ్యధామం.

అలాంటి మూసీనది ఇప్పుడు మురికి నది. మూసినది దరి.. దారి.. ఒడి.. ఒడి... గుడి. మూసినది పక్కన నివసించడం ఓ శాపం. జన్మజన్మలపాపం. దినదినగండం. మూసి సుడిగుండం.

ఆ పట్టపు కర్మగారాల కలుషిత రసాయనాలతో నిండిన మూసి దుర్గంధంలో చిక్కుకుని, కలుషిత జలాల నదుమ జీవిస్తున్నాం.

విషజ్ఞాలతో జీవచ్ఛవాలుగా మారిపోతున్నాం. మూడు పదుల వయస్సులోనే పోర్సెడ్ దాడిలో మా దేహం చెదలుపట్టి లోలో వ్యధలలో వంకరలు పోయిన యువకులు కాటికి దగ్గర్ల కటికచికటిలో వేదనలో యమలోకపు దారులనీ వెతుకుతున్నారు.

పాడు మురుగు నీటిలో కోడెనాగుల విషపు బురుగుల గక్కుతు కారుమబ్బుల పరుగులు తీస్తు ప్రాణాలు తీస్తోంది మూసి.

మత్యాకారులకు బితుకు కరువు. బోయవారి బితుకు ఖాళీ. రజకులు బట్టలు రంగుమయం. వేసుకుంటే రోగం ఖాయం. గొడ్డవారి తాటి కుండల కల్లు విషం.

మూసి ఒడిలో గర్వించి కడుపులో పిండానికి దినదినగండం.

ఎదగని ఒళ్లు, పాచిపట్టిన పళ్లు, మసక బారిన కంప్లు, వంకర కాళ్లు, చెదలుపట్టిన చేతులు, వంటినిండ కురుపులు, నెరిసిన జుట్లు, మూడు పదులకి ముసలితనం మూసి పక్కన మా బితుకు చిత్రం.

గాసం తిన్న గొల్లవారి గొర్రెల గొంతులు కాయలు. పవుల దాహం తీర్చే..ప్రాణం తీసే హలాహలం.

గంగనది మస్తుగ గబ్బు పట్టేరా తాకిన చాలు ఉత్తర జబ్బు పట్టేరా నక్కల తుములో నుంచి మూసి

కుక్కలు కూడ ఆ నీళ్లు తాగవు మొక్కలు మసియైపోయె

పల్లెలు పిల్లాలకి తీరాని కష్టం ఏది ఆనాటి సిరుల మూసి

మిగిలినది మురికి మూసి అప్పిపంకరల్లో మా బితుకు

అయిప్పంగానైనా నీ తీరంలోనే బతకలేక చావలేక బితుకుతున్నం.

-జి.అంజనేయులు, అలియాబాద్, రంగారెడ్డి జిల్లా

బెదరం - వదలం పదిలం

పదిలం, పదిలం, తెలంగాణ పదిలం
లగడపాటి రాజగోపాలుగారి
కబంధ హస్తాలనుండి పదిలం
పదిలం పదిలం తెలంగాణ పదిలం
దళారుల దాడి నుండి పదిలం
పదిలం, పదిలం తెలంగాణ పదిలం
సమైక్యాంధ విద్యార్థుల వ్యతిరేకత
నుండి పదిలం
పదిలం, పదిలం, తెలంగాణ పదిలం
ఆంధ్రనేతల అలజడుల నుండి పదిలం
పదిలం, పదిలం
పరిపాలించుచున్న ముఖ్యమంత్రి
కుట్ట వలల నుండి పదిలం
పదిలం, పదిలం తెలంగాణ పదిలం
గోడమీద పిల్లల్లగ కదిలే
సాయకుల నుండి, పదిలం
పదిలం, పదిలం తెలంగాణ, పదిలం,
బొంత సంచలతో, డబ్బులందించే
దళారుల నుండి పదిలం
పదిలం, పదిలం తెలంగాణ పదిలం
తెలంగాణలో ఓట్లేనే, ఓటర్లతో పదిలం

వదలం

వదలం, వదలం, పడిజిల్లాలతో,
తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని, సాధించేవరకు
పోరును మేము వదలం
వదలం, వదలం,
తెలంగాణను, సాధించే వరకు మాప్రయత్నం
మేము వదలం
బెదరం, బెదరం,
పోలీసుల లారీ దెబ్బులకు, తుపాకీ తూటాలకు
సాధిద్దాం, సాధిద్దాం, తెలంగాణ, సాధిద్దాం,
ప్రాణత్యాగాలను వదిలి, పోరుబాటంలో సాధిద్దాం.
-రేగుంట పోచయ్య, బెల్లంపల్లి

చెలిగిపోని ఆణిముత్యాలు

నా జూతి తెలుగు తేజం - నిండుగా వెలుగొందును
తెలంగాణ గాయాల వీణ - త్యాగాల చిరునామా

నా బాపు ఎల్చుంపల్లి యాదగిరి - నా శ్వాస సుద్దాల హన్మంతు
నా యాన - పోయి భీమస్తు

నా అందం కృష్ణ, గోదారులు - నా చంధం దిగ్రజాల
నా చిత్రతేఖనం కాపురాజయ్య - అందంగా నిలిసేను ప్రతిరూపాలు
నా కనులు మంజీర మానేరు - సిరుల సింగరేణి
మురినే కనక దుర్గమ్మ - ఏడుపాయల జాతర
పేల్లురి ఉగ్ర నరసింహని - మహో జాతర

సముద్రుని అలలు అలలుగా వచ్చేను - రవి నిత్య ఉపోదయుడు
దోర భూస్వాముల, నవాబుల కాళ్ళ కింద - ఆణగిన మెతుకుసీమ

చిరుగల్లు కాక్షియుల సాప్రూజ్యం - తెలంగాణ వీరగాఢలు
తెలంగాణ వీరనారీలు - ఆరుట్లు, కమలదేవి, చాకలిణలమ్మా

మెతుకు రైతంగ పోరాట ప్రతి రూపాలు - అమరుల చరితలు
ప్రజాకవి - ముగ్గుం, మొహన్మద్హిన్
రైతంగ వీరులు - కేవల్ కిషన్, చిరుగంటి సుదర్శన్
తెలంగాణ ప్రజాకవి - మిత్ర
పాటల సిరి - ఆరుటోదయ విమలక్య

బతుకమ్మ - పండుగ - బంతిపూల వనం
చదసర పండుగ - కొత్త బట్టలు, అలయ బలయ
ఎరువాక సంక్రాంతి - గంగిరెద్దల విన్యాసాలు

ఎందరెందరో మహోనుభావులు
త్యాగధనులను - కన్నది తెలంగాణ తల్లి
వీడిపోని బంధాలు - చెరిగిపోని ఆణిముత్యాలు

చరిత్ర చెక్కిలిని - ముద్దాడినా - వీరయోధులకు
ఇవే - మా - లాల్ సలాములు
(తెలంగాణ పోరాటంలో అసువులు బాసిన అమరవీరులను స్మరిస్తా)

- దామరపల్లి నర్సింహార్ట్

నవ్వుతున్న నా తెలంగాణ

ఇప్పుడు

భూమీరు ఎక్కుడైనా సరే
ప్రజల నెత్తురులోంచి వికసించిన
ఉద్యమానికి
విజయం తప్ప పరాజయం అంటదు

ప్రజా కాండ్లు - రాస్టార్స్ కోల్రె,
నిరసన దీక్షలై
సముద్రంలా పోటెత్తినప్పుడు
భయపడిన శత్రుశిబిరం నుంచి -
రాక్షేలాగూ పర్చిస్తూనే వుంటాయి
వాచిని ఉద్యమంలో ఎలా
వాడుకోవాలన్నదే ఇప్పటి ప్రశ్న!

మొనం చేయటం - విషం కక్కటం
ప్రభుత్వానికి పుట్టుకతో వచ్చే
కోరల్లాంటివి
వాచిని ధ్వంసం చేయటమెలాగో
తెలుసుకోవటమే ఇప్పటి కర్తవ్యం
యువకుల కోసమే
తెలంగాణ చెట్టుతల్లిని
కలగంటున్నప్పుడు
వాళ్ళ ప్రాణాలే సమిధలైతే ఎలా?
ఈ యజ్ఞంలో ఎవరిని కాల్పాలో
జర సోంచాయించాలే!

మన ఓట్ల మీద నుంచి నడిచివెళ్లి
అధికారం మీద హోయిగా
కూర్చున్న వాళ్ళందరూ
మననోట్ల మన్న వోస్తున్నప్పుడు
ఓటునెలా వాడాలో నేర్చుకోవాలి!

-తోకల రాజేశం

తుమ్మి చెట్టు కొమ్ములల్లో
అందమైన గూడు కట్టి
కీచు కీచుమని
బాసలాడిన నా ఊరపిచికే
ఏమైందో నీకు తెల్పుదా!

తుమ్మిచెట్టును అమ్ముకొని
సెల్లు టపరు లొల్లిపెట్టి
నా ఊరపిచికకు ఉరిపెట్టి
నేరనట్టు జీవవైవిధ్యపు సదస్సు పెడితే
నవ్వుతుంది నా తెలంగాణ సమస్తం.

కొండ కోన మాసులల్లో
కోరుకున్న పండ్ల తింటూ
ఆటలాడుతు పాటపాడే
కోతి, కోయిల అండను
తొండిజేసి గుంజుకున్నపు
కొండకోనల కూలగొట్టి
పండ్ల చెట్లను పాడుజేసి
ఎవ్వడుండని ఇండ్లుకట్టి
రియల్ ఎస్టేట్ పేరుపెట్టి
నేరనట్టు జీవవైవిధ్యపు సదస్సు పెడితే
నవ్వుతుంది నా తెలంగాణ సమస్తం.

అడవిలోన ఆకులల్లో
పొట్టకూతికి పాటుపడుతూ
పట్టపగలంతా ఎట్టి కష్టమాయే
పొఢ్లుగూకి ఇంటికొచ్చి
అలసిపోయి పండుకుంటే
శివారు తోటలో కోటలు కట్టి
రిస్టార్ట్లంటూ డిస్టోలు పెట్టి
మద్యం మత్తులో ఆటలాడి
నా నిద్రను భంగపరిచి
నేరనట్టు జీవవైవిధ్య సదస్సు పెడితే
నవ్వుతుంది నా తెలంగాణ సమస్తం

జమానలో నిజాముగాని నిర్వంధంలో
జిందగి మొత్తం గందరగోళం
జమీను కోసం కమీజు తొడిగి
సాయం కవాతు చేసిన నా తెలంగాణకు
కరువు పొట్టతో ఆరువుకొచ్చిన అంద్రోడా

నా తెలంగాణ కల్పతరువును నరికి
నీ అంద్రాకోసం అరుగులు కట్టుకున్నపు
నా తెలంగాణను మరుగనపెట్టి
నీ ఆస్తిత్వంకై నన్ను పస్తులుంచినపు
సర్వాంగాలలో నన్ను సమాప్తం చేసి
నేరనట్టు జీవవైవిధ్యపు సదస్సు పెడితే
నవ్వుతుంది నా తెలంగాణ సమస్తం

నా తల్లి కన్నీళ్ళతో
నీ పల్లె కాళ్ళు కడుకున్నపు
నా ఒడిలోని ముళ్ళై గుంజాకుని
నీ మచిలో జల్లుకున్నపు
పల్పులతోటి వస్తెలతోటి
కులకులతోటి కుయుక్కలుపన్ని
నా తెలంగాణకు గాలంవేసిన అంద్రన్న
నా అడవి తల్లి బగ్గిలో బొగ్గునేరుకున్నపు
అగ్గిపెట్టి నన్ను గుగిలాన్ని చేసినపు
నా ఒంట్ల సాంధ్రాని పొగలో
నీ ఇల్లాలి కురులారబెట్టుకున్నపు
నేరనట్టు జీవవైవిధ్యపు సదస్సు పెడితే
నవ్వుతుంది నా తెలంగాణ సమస్తం.

ఓ అంద్రా హలాహలపు సంద్రమా
మా ఉద్యమాలకు ఊపిరిదానాలకు కారణం
అంతరిస్తున్న వనరుల
జీవుల సరసన నేడు నా తెలంగాణ
జీవనాన్ని నిలబెట్టింది ఈ సీమాంద్ర
పొలకులు కాబట్టి..
-చౌగోని సోమంజి

నానేల తల్లి నవ్యంది

జయహే జయహే తెలంగాణ
 జయజయహే తెలంగాణ
 అరవైయేళ్ళ కలల పంట
 నిజమైన ఓ సుందర స్వప్నం
 పది జీల్లాల పసిడి స్వర్ధం
 బలీయమైన తెలివాహ దుర్ధం
 మొగస్తస్తినీ గుర్తించిన నా కోటిలింగాల
 అమరవీరుల నెత్తుటి ధారల్లో తడిసిన నిత్యసూతన
 నా జుభుఛామి ఇది
 అయినా వారి నెప్పటికినీ మరువం
 ఎందరందరి పోరాటాలతో పునితమైన
 నా జనని శోభాగ్యాల నా కన్న తల్లి ఘనస్వగతమమ్మా
 రాజకీయ పోరాటమైనా, సాంస్కృతిక వీరావేశమైనా
 విద్యార్థుల బలి దానాలైనా, అన్ని పాటీల సహకారమైనా
 మండిసిన నా తల్లి కొలిమి నేటికినీ చల్లబడింది
 అశలనీ అడియాసలుగా కాక ముందే
 తెలంగాణం మరో రాష్ట్రమై అవతరించనుంది
 విభజించు, పాలించు అన్న శత్రునినాడం వీగిపోయింది
 నాలుగు వందల యేళ్ళ నా భాగ్యసగరిపై సిరుల వాన కురిసింది
 అమృతల్లి ఆశాధ బోనమెత్తింది విజయ గర్వంగా
 దాశరథి రుద్రగానం వట్టికోట నవలాయణం
 సినారే కావ్యగానం విశ్వంభరమై పోయింది
 జాలూరి విజయసింహాద్యందు
 అడుగడుగు సవ్వడుల్లో మైమరపించే ముఖాయిరాలు
 జల్ జల్ మనిపించే గజిళ్ళ గాంధర్వ గానాల మధ్య
 నాతల్లికి ఇక జిజ్జనరకర జనారే
 గద్దరను పాటెత్తిందు,
 మిత్రకలంతో విమలక్కపోయారెత్తింది

నా నేల తల్లి నవ్యింది యమ ఖుశీగా
 వరపరరావు చిరునప్పతో చిందు యక్కగానం పాడిండు
 గా కాలువ మల్లను అప్పతోదు ఇది
 నా నిజమైన తెలంగాణమన్నదు బిఎస్ ఓ ఎస్ అన్నదు
 అల్లం సోదరులతో కల్లోలం అజీగిపోయింది
 అందే మలయీలు ఈ నేల నాదైందని కశేసిను
 పాల్కురికి సోమన్న వేములవాడ భీమన్న
 పోతన్న ఎలగందుల నారన్న శేషపుకవి
 ఈడ పుట్టిన పంపన్న కొరవి గోపరాజు పిల్లలమటి చినవిభద్రన్న
 కాక్తీయుల పొరుషాల్లో తనవితీరిన నా నేలన్న
 పట్టుపట్టు చెట్టుపట్టుల నాలుగున్నర కోట్ల ప్రజల నా నేలతల్లి
 కోటిరతనాల వీణాయై కదిలింది జై తెలంగాణ
 సిద్ధాంతకర్తకు శివసాయుజ్యం లభించింది
 కాళన్న ప్రజకవిగా సంతోషించిందు
 నాగోడుకు పగోడు లేకుండా పోయిందన్నదు
 కేనీఅర్ కెప్పుకేకన్నదు కిఫన్ రెడ్డి చిచ్చబుడ్డి పట్టిందు
 దత్తన్న దోలెత్తి అప్పురాకు దరువ్వెత్తిందు
 సిఫిష నారయణన్న మటన్ కూరన్నదు
 తెలంగాణ తల్లి గోదారి కృష్ణములతోడుతో నిండుగా గలగలా
 నప్పుతుండగా.. నీళ్ళప్పలు మాకాదనే
 పారాలని నిండు మనసుతో జలగితం ఆలపిస్తు కోరుకుంటున్నా
 చిదంబరంపై, జై అన్నదు - ప్రిందే మాట మీద గట్టి గుండె అన్నదు
 దిగురాజు నాకు కలేజై పున్నదన్నదు
 సోనియమ్మ ఇక ఆగేది లేదని రామటెంకె తప్పక మీదేనని అంది
 హాస్టిన హస్తం అండదండలు పుష్టులం
 నీరుగానని తెలంగాణ నిజ స్వప్నం
 గులాబీ పూలతో తల్లి మెడలో గజమాల వేద్దాం రండి రండి
 మనమంతా తెలుగుభ్యం ఘనకీర్తి గల వాళ్ళం
 తెలుగు తల్లికి రెండు కళ్ళుం కలిసి పుండాం
 అస్పదమ్మల్లాగా జై సీమాంధ్ర సోదరుల్లా
 ప్రగతి పథంలో పయనిద్దాం...

-సంకేపమ్ నాగేంద్రశర్మ

చందదారులుగా చేరండి!

దక్కన్ ల్యాండ్

చందదారులను చేర్చించండి!

'తెలంగాణ రిసోర్స్' సెంటర్' ఆధ్వర్యంలో ఎం.వేదకుమార్ సంపాదకత్వంలో ప్రజాఉద్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'డక్కన్ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అనుక్తికాలంలోనే అన్ని వర్గాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు కరదీపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్గాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమ్మాల్య సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందదారులుగా చేరడంతో పాటు తమకు తెలిసినపారిని చందదారులుగా చేర్చించాల్సిందిగా అభ్యర్థిత్తున్నాం.

మా చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar

Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288

mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చందా వివరాలు:

వార్షిక చందా : రూ. 150

2 సంాలకు : రూ. 300

'డక్కన్ ల్యాండ్' పేరిట ఎంట, మనీయార్డ్, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో చందామెత్తం చెల్లించవచ్చు.

బహుజన మహిళలకు తానులేని మహిళా కమిషన్

ప్రభుత్వాలు మహిళల్ని ఏదో ఉద్దరిస్తున్నట్లు కనిపించే దానికి మహిళా కమీషన్ వేస్తున్నాయి. అదేంటో యిప్పటి దాకా వేసిన మహిళా కమీషన్లో దశిత ఆదివాసి, బీసీ మైనారిటీ మహిళలు కనిపించలేదు. వారి దృష్టిలోనే తీసుకుంటే మహిళలంటే విద్య, ఉపాధి రంగాల్లో ముందున్న వారేనా? చుపువు, ఉపాధి లేక, మానవ గౌరవాలు, మానవ హక్కులు లేక బతకడమే ఒక సమస్యగా వున్న దశిత ఆదివాసి, బీసీ, మైనారిటీ మహిళలంతా ఒక్కటే అయితే ఈ సమాహాల్లోంచి, ఈ కులాల్లోంచి కూడా మహిళా కమీషన్లో ప్రాతినిధ్యం కల్పించాల్సి ఉండింది. కానీ ప్రభుత్వాలకు అన్ని అవకాశాలున్న పాలక కులాల మహిళలే మహిళలుగా కనిపించి వారి పేరుతో కింది కులాల మహిళలను ప్రాతిపదికగా తీసుకొనక ప్రాతినిధ్యంగా తీసుకొనక అణగారిన మహిళ అన్నాయిన చేస్తున్నది.

భారతదేశంలో మహిళలు భిన్న కులాల్లో వున్న పైరార్థిని, కుల ప్రాతిపదికగా జరుగుతున్న అభిప్రాయి వాస్తవాల్సి గుర్తించకుండా నిజంగా మహిళ అంటే అగ్రవల మహిళ జీవితాన్ని ప్రాతపదికగా తీసుకొంటూ యిప్పటి దాకా మహిళా చట్టలోచ్చినయి. కానీ దశిత, ఆదివాసి, మైనారిటీ, బీసీ మహిళా కోణాల్సించి, వారి జీవితాల్సించి వారి జీవన విధ్యంసాలు, పర్యావరణం దృష్టికోణాల నుంచి చట్టులు రూపొందించబడలేదు.

అణగారిన మహిళలు కుల జెండర్ పీడనల్లో క్సీస మానవ హక్కులేకుండా, మానవ గౌరవాలు లేకుండా, మెరుగైన జీవనం లేకుండా బతుకుతున్నారు. నిత్యం అనేక హింసలు, అవమానాలు, లైంగిక దాడులతో దినదినం బతకడమే ఒక పెద్ద సమస్యగా ఉంది. పార్దుమెంటలో మహిళా హక్కుల బిల్లు పెట్టడానికి కసరత్తు చేయడం మంచి పరిణామమే కానీ ఆ బిల్లు ఫిల్మీలో కాకుండా దేశం గల్లిలు, పల్లెలు, గూడలు, తండ్రాలు, అడివి అంచుల దాకా జరగాల్సిన అవసరముంది. యిప్పటిదాకా జాతీయ మహిళా కమీషన్ మహిళా హక్కుల బిల్లు పెట్టబోతుందనే విషయం కూడా ఏ మహిళకూ తెలవడు. యి బిల్లు ముసాయిదా కసరత్తు చర్చ యారవ్త భారతమంతా జరిగెనే సార్కుత వుంటుంది. లేదా మిగతా బిల్లుల్లాగనే కొద్దిమంది మహిళల ప్రయోజనాలకు సంబంధించిన హక్కుల బిల్లులాగే అయిపోతుంది.

జాతీయ మహిళా కమీషన్ పాలక కులాల మహిళల్ని, పాలిత కులాలైన అణగారిన మహిళల్ని, వారి ఆస్తిత్వాల్ని గుర్తించక తప్పనట్లుం ది. అందికే బిల్లులో ఎన్ని ఎస్టీ మహిళలకు ప్రభుత్వంఎన్నికలప్పుడు ఆర్థిక సహకారం అందించాలని పెట్టడం జరిగింది. యిది మంచి పరిణామం. యిట్లు యింకా అనేక అంశాలు బిల్లులో రూపొందించాలంటే చివరి మహిళ దాకా చర్చ చేచేటట్లు కమీషన్ చూడాలి.

మైనారిటీ, ఎంబీసీ మహిళలకుడా ఆర్థిక సాయం ఎన్నికల్లో అందించాలి. జాతీయ మహిళా కమీషన్ యింకో గొప్ప సాహసం చేసింది. మానుషులుగా ప్రభుత్వం తమ సంస్థల్ని తమకు వెన్నుదన్నగా ఏర్పాటు చేసుకుంటయి కానీ, జాతీయ మహిళా కమీషన్ ప్రభుత్వ సంస్థగా వుండి సైనిక దళానికి ప్రత్యేక అధికార చట్టన్ని ఉపసంహరించాలని చాలా బలంగా సిఫార్స్ చేసింది. యిది మహిళా కమీషన్ చరిత్రలో గొప్ప సంగతి.

సైనిక దళాల ప్రత్యేక అధికార చట్టం వల్ల కాళీర్, ఈశాస్య రాష్ట్రాల ప్రజలు సస్కార్లో ఉధ్వమ ప్రాంతాలు, చత్తీస్గఢ్, (సల్వాజుడుం) ముఖ్యంగా ఆదివాసి మహిళలు నిత్యం సైనిక, పోలీసు దళాల లైంగిక దాడులు, హింసలు ఎదురుంటూ పోరాట్నున్నారు. ఆ మహిళల గోసలు, గొంతులు (ల)సాగిరిక లోకానికి వినబడ్తాలేవు. పశ్చాట ఆదివాసి మహిళల మాన ప్రాణాలకు భద్రత లేకుండా పోయింది. వీటి మీద పోర సమాజాలు, సంఘాలు ఎంత మొత్తుకున్న ప్రభుత్వాలకు సుందర లేదు. పోలీసలు, సైనిక దళాలు చేసే లైంగిక దాడుల్లి, అఘాయత్వాల్ని ప్రభుత్వాలు, చట్టాలు, న్యాయస్థానాలు వారినెల్లా రక్షిస్తయో వాకపల్లి ఘుటన నిదర్శనం. మహిళా సంగాలు, సమాజాలు వాకపల్లి మహిళల మీద అన్నాయి తీఱ్యలకు లిలవిల్లాడినయి. యిక కట్లోల కాళీర్, ఈశాస్య రాష్ట్రాల్లో సైనికదుశ్శర్యలు ఎంత ఫోరంగా, క్యారంగా వుంటాయా అక్కడి మహిళా పోరాటాలు - ఇరోం పర్మిల పద్మాలుగేండ్ర దీక్షలే చెప్పాయి. వీటిని మీదియా కూడా పట్టించుకోదు. యిట్లు యూనిఫోమ్ వేసుకున్న దోషులు, నేరస్తులకు ప్రత్యేక అధికార చట్టాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని మహిళా కమీషన్ ప్రభుత్వానికి సిఫార్స్ చేయడం అభినందించదగింది. ఆ సిఫార్సును అమలు చేసే దిశగా మహిళా సమాజాలు, ఉద్యమాలు ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేయాలి.

- జాపాక సుభద్ర

'అభయ'కు సత్యరామాయం చేసి దీపులను శిక్షించాలని
అక్షీబీర్ 24న భోజన విరామ సమయంలో
రామ్ నిర్మిషాస్తున్ సచివాలయ మహిళా ఉద్యోగిసినిలు

ఎక్కడైనా చర్చ...చేసేద్దాం రచ్చ!

ఒక సమైక్య వాదికి ఒక వేర్పాటు వాదికి మధ్య చర్చ. ఒక అంధ్రోనికి ఒక తెలంగాణోనికి మధ్య చర్చ. ఈచర్చ స్తలం త్వాదరాబాదు రేడియోస్టేషన్ ముందు ఉన్న బిస్ట్స్ట్ట్స్. నవంబర్ 1న 11 గంటలకు అసంఖ్యి ఎదుట అమరపీరుల స్థాపం ముందు అంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు మాకు ఒక దుర్నినమని తెలపడానికి, సల్లరిబ్స్స్స్లు ధరించి హోన ప్రదర్శన చెయ్యడానికి మా తెలంగాణ సీనియర్ సిబీజెఎస్ అసోసియేషన్ (టీ.ఎస్.సి.ఎ) సభ్యులం జమైనాము. గన్పార్క్స్లోని స్తూపం ముందుల ప్రదర్శన పిదప ముందు చెప్పిన బస్ ప్లెట్ పక్కన అందరూ వెళ్లిపోయిన పిదప నలుగురం ఉండిపోయి చర్చిస్తున్నాం. ఇంతలో ఒక పరిచయంలేని వ్యక్తి మా చర్చలోకి దూరినాడు. తన పేరు ఏపీఎస్ స్వామియని, ఒక తెలుగు దినపత్రికకు ఎడిటరోయర్ అప్పుడప్పుడు రాస్తుంటానని చెప్పుకొచ్చాడు. మొన్న అంటే 2011 ఆక్స్పోబర్ 30న రాసింది చూడండి అంటూ తన అభిప్రాయాలను మాముందు చర్చకు తీసు కొచ్చాడు. రేడియోస్టేషన్లో కూడా అప్పుడప్పుడు ప్రసంగించేందుకు వస్తుంటానని చెప్పుకొచ్చాడు. వి.హెచ్., కాకా వంటి తెలంగాణా నాయకుల వల్ల లగడపాటి, రాయపాటి వంటి సీమాంధ్ర నాయకుల వల్ల ఇప్పుడు రాష్ట్రం చిన్నాభిస్తుం అయ్యే పరిస్థితులు ఉత్సవస్తునైనా యని ఆవేదన వ్యక్తం చేశాడు. ఇక్కడి తెలంగాణా వాళ్ళకు పది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రి పదవి ఇస్తే బాగుంటుందని గతంలో వ్యాసాలు రాశానని, అట్ల ఇచ్చి వుంటే ఏర్పాటు సమస్య వచ్చేది కాదని ఆవేదన పడ్డాడు. మాలో ఒకరైన సూర్యం గారు పది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రి పదవి ఏమన్న మాకు బిభ్జం ఏస్తే బాగుంటుందటునారా? అని ప్రశ్నించాడు. ముపై సంవత్సరాల కింద అనా ల్సిన మాటలు ఇప్పుడెందుకు అంటున్నారని ఎప్పుడో ఇప్పుల్నిన సలహాలు ఇప్పుడిస్తున్నారెందుక? అని నేనూ ప్రశ్నలు సంధించాను. ఇంతెందుకు మీరిప్పుడు రేడియోస్టేషన్లో ప్రసంగించేందుకు వచ్చారు. మమ్మిల్లి అందులో కాళ్ళ కూడా పెట్టినివ్వరు అని కూడా నా అభిప్రాయాన్ని చెప్పాను.

తుదుపరి నా వాదనను కొనసాగిస్తూ ఆక్స్పోబర్ 30వ తేదీన మీరు రాష్ట్ర సమైక్యతే ఇందిరమ్మకు ఘన నివాళి వ్యాసాన్ని నేను చదివానని ఒక కౌంటర్ వ్యాసం రాయాలని ఉండని, కాని మీ వాళ్ళ వెయ్యరని, అందుకే రాయాలని ఉండడు అన్నాను. మా అభిసుకు రండి నేను వేయిస్తాను అని ఆయన సమాధానం. అతని వ్యాసం మొత్తం ఇక్కడ రాయలేను కనుక ఓపిక ఉన్న వాళ్ళంతా ఆ రోజు (30వ ఆక్స్పోబర్) పత్రికను దొరికించుకొని చదవాలని ఇప్పుడు నేను రాస్తున్న స్పందనను చదువుతున్న వారికి మనవి. ఏపీఎస్ స్వామితో చేసిన వాదనలోని నా నిజాయాతీని గుర్తించాలని, పేతు బధ్యతను గ్రహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నావైపు వాదనను మాత్ర మే ఇప్పుడు మీముందు ఉంచుతున్నాను.

- తన వ్యాసంలోని మొదటి పేరాలోనే అప్పుట్లో (ఆమె పాలన సమయంలో) ఇందిరమ్మను ఎవరెవరో ప్రశంసించిన మాటలను వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలను ప్రస్తుతించి 69 ఉత్సవం తరువాత ఎంత ఒత్తిడి వచ్చినా సమైక్య రాష్ట్రాన్ని నిలబెట్టిన తీరును, ఇందిరమ్మ దృఢినిర్భయాన్ని (ఇందిరాగాంధీ ఉక్క మహిళ అంటూ) కూడా ప్రశంసించారు. ఒకవేళ అప్పుట్లో, రాష్ట్రం వేర్పాటు కావాలని తెలంగాణ వాళ్ళ కోరడం సమంజసం అని ఇందిరమ్మ అని ఉంటే మీరు ఇదే తీరుగా ఆమెను ప్రశంసిస్తూ వ్యాసం రాసి ఉండేవారా? అని నేను ఆయన్ను సూచిగా ప్రశ్నించాను. అందుకు అతను సమాధానం చెప్పులేక ఆలోచనలో పడిపోయాడు.
- మరో పేరాలో ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండు చేస్తున్న వారిలో వెనుకబాటుతనం అన్యాయాలకు గురి కావడం అనేవి ఉమ్మడిగా కనిపించే లక్షణాలు అని రాస్తూ దోషించి స్వభావం గలవారు తమ రక్తసంబంధికులను కూడా వదలకుండా దోషించి చేస్తారని, కనుక తమ సీమాంధ్రాలు తెలంగాణలో సాగించిన దోషించి అనేది అంత పేర్కూడగిన పెద్ద అంశమేమీ కాదన్నట్లు చెప్పిన విషయాన్ని ప్రస్తుతించాను. మరి దోషించి అంత సహజమైనదే ఐన ప్పుడు మద్దాసునుండి ఎందుకు వేరుబడే పోరాటం చేశారు? అని నేను ప్రశ్నించాను. మీరు చెప్పున్న గొప్ప నీతిసూత్రాలు అప్పుడే రాసి ఉంచే బాగుండేదికదా! అని కూడా అన్నాను. దానికి కూడా మా అందరిపైపు ఒక చూపును విసిరాడే తప్ప సమాధానం చెప్పులేదు. కొంతసేపటికి నేనప్పుడు చాలా చిన్నవాళ్ళి కదా అని అన్నాడు.
- తమ తమ రాజకీయ ప్రయోజనాల కౌరకు కాకుండా జాచి విశాల ప్రయోజనాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతి పొట్టి నిర్ఝలు తీసు కోవాలని కూడా వదునాభం తన వ్యాసంలో సలహ ఇచ్చారు. ఐతే స్వయంత్రం వచ్చిన పిదప 15 కొత్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడాయి. కనీసం బి.జె.పి. హాయాంలో ఏర్పడ్డ ఆ మూడు కొత్త రాష్ట్రాల సమయంలో మీ (ఏపీఎస్ స్వామి) వ్యాసాలు రాసి ఉండి ఉంటే మీ వ్యక్తిత్వాన్ని శంకించేవిలు కలిగేది కాదు అన్నాను. దానికి కూడా ఒక చూపును విసిరాడే తప్ప సమాధానం చెప్పులేదు.
- చివరి పేరాలో నీక్కు నిధుల పంపకంలో పారదర్శకతను పాటిస్తూ వచ్చివుంటే తాజా ఉద్యమం తెరమీదికి వచ్చి ఉండేది కాదన్నారు. అది మాత్రం నిజమే. 610 జీవోను అమలు పరిచి గతంలో అక్రమంగా కైపసం చేసుకున్న ఉద్యోగాలను సమతుల్యమం చేసేందుకు కొత్తవాటిలో సగానికైనా ఔటసోర్టింగ్, కాంట్రాక్ట్ పోస్ట్స్లో మొత్తం తెలంగాణ వారికి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలన్నా ఇచ్చి ఉంటే ఈ ఉద్యమం వచ్చేది కాదు అని నేను కూడా ఒకప్పుడు అనుకున్నాను. ఇప్పుడు అటువంటి సలహాలన్నిటిని విప్పాలు తెలంగాణ ప్రజలకు కుతంత్రాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. కనుక కలిగి ఉన్న విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను అన్నాను. ఇదీ బస్టోప్ చర్చ ... రచ్చ అనుభవం.

- రాములు చందా

కాళీర్జీ కవిత్వం

పాదసూచికల ప్రాధాన్యం

1930 నుంచి ఆయన చివరి శ్యాసనరకు తెలంగాణ

ప్రజల ఆరాట పోరాటాలకు అక్షరాకృతి కాళీజీ కవిత్వం. నాగొడవలుగానే అయినా, కథలు, వ్యౌసాలు, అనేక సభలు, సమావేశాలలో చేసిన ఉపన్యాసాలైనా కాళీజీ సాహిత్యాన్ని కాలక్రమంలో తేదీల వారీగా కూర్చి చదివితే తెలంగాణ సమాజ చలన క్రమం కనిపిస్తుంది. కాళీజీ సాహిత్యాన్ని (భావస్కర్తకరణ), కార్యచరణను వేరువేరుగా చూడ లేం. రెండు ఒకబే. కాళీజీ జనశీవన మమేకత ఎంతటి భావోద్వేగ పూరితమైనదంటే ఏ కవిత అయినా సాహిత్య వ్యక్తికరణ అయినా వాటి నేపథ్యం గర్త చేసిన సరే, లేదా ఆ క్షణం తాను స్పందించిన ఏ ఘటన విషయం అయినా తన వారసులనేవారు ఎవరు కలిసినా వారితో చెప్పి కన్నీరు కార్య కాళీజీ కరుణాప్రతసు బహుశా ఎవరూ మర్చిపోలేరు. 1977లో అనుకుంటా. ఒకరోజు ఉదయం నడకకు ఉస్కాన్నియా వచ్చిపోతా మా ఇంటికొచ్చి మాట్లాడుతూ మాట్లాడుతూనే భోరున ఏడ్చాడు. ఎమర్జెన్సీలో బూటకపు ఎన్కోంటరులో మరణించిన జంపాల, సూరపనేని జనార్థన్ మొదలగువారిని గుర్తు చేసుకుని. ఏంటి ఈ విషపు నాయకులు, విషపు మేధావులు, రచ యితలు వాళ్ళ పిల్లవాంషును దొనేపస్సు కట్టి చదివించుకుంటరు. లక్షులుపోసి విదే శాలకు పంపుతరు. మంది పిల్లల్ని మాత్రమే ఉద్యమాల్సి లాగ చూస్తరు అని కన్నీరు పెట్టుకున్నారు. ఎమర్జెన్సీ తరువాత కాళీజీ హసుమాన్ టేకిడిలో మాడపాటి హసుమంతరావు గారింటో ఉన్న ఘుడు ఉ స్కాన్నియా విశ్వవిద్యాలయానికి ఉదయమే కాలినడకలో భాగంగా వెళ్లి తిరిగి వస్తూ శంకరమరం ఎదురు సందులో రైలు వంతెన పక్కననే ఉంటున్న మా ఇంటికి వచ్చి చాయ్ తాగి రేటి తిని కాస్సేపు ఉండి వెళ్లేవారు. కాళీజీ మాటాముచ్చట్ల ప్రవాహంలో ఎన్నో విషయాలు అలవోకగా ద్వార్చించి. కాళీజీ సాహిత్య నేపథ్య ఘుట నలు తెలిసేవి. ఎన్ని పసులున్నా నరసింహార్పవగారు అడగ్గానే కాళీజీ రచనల సేకరించడానికి ఒప్పుకొన్నది కాళీజీ మీద అభిమానంతోను, కాళీజీ కవితల వెనుక ప్రాతిపదికలయిన తెలంగాణ జనశీవన సంద ర్యాలిని కాళీజీ చెప్పిన వివరాలను కాళీజీ కవితాన్నికి జతగూర్చి చెప్పాలన్న ఉద్దేశ్యమే ప్రధాన కారణం.

ఎందుకంటే ఒకసారి 1978లో అనుకుంటా. నూతన పత్రికలో బాష యాసలపై చర్చావేదిక క్రమంలో ఒకరోజు (ఉస్కాన్నియాలో ఉ దయం నడకలో భాగం) వచ్చిన కాళీజీ మాటల సందర్భంలో తన రెండు కవితల గురించి చెప్పా, తెలంగాణ భాషను ఆంధ్ర కపులు పరిషాసం చేస్తూ మాట్లాడిన సందర్భం చెప్పారు. మాయింట నా దగ్గర ఉన్న నాగొడవ సంకలనాల్లో వాటిని అప్పుడే తీసిస్తే చదివారు. వాటి నేపథ్యం చెప్పారు.

నరసింహరావు గారి ఇల్లు మా యింటి వెనుక సందులో ఉండేది. తరచుగా మేం రోడ్డుమీద వెళ్లేపుడు శంకరమరం ఎదురుసందులో ఎదురుపడి మాట్లాడుకునే వాళ్ళం. అట్లా ఒకరోజు నరసింహరావుగారు తాను, కాళీజీ మిత్రులు కలిసి కాళీజీ రచనలన్నీ ప్రచురించే ప్రయత్నంలో ఉన్నామని చెప్పారు. వాటిని సేకరించడం పెద్ద ప్రయాసతో కూడిన పని, మీరు సహకరించగలరా అని అడిగారు. 1982 నూతనలో దొడ్డి కొమరయ్య గురించి ప్రచురించడానికి నేను రాష్ట్ర కేంద్ర గ్రంథాలయంలో గోల్డ్ఐమండ పాత పత్రికలు తిరగేస్తున పుడు కొన్ని కాళీజీ కథలు అదులో చదివాను కాని పని తొందరలో వాటి ప్రతిని రాసుకోలేదు. ఆ విషయాలను నర్సింహరావుగారికి చెప్పాను. ఈ సేకరణ పనిమీద చేస్తారూ అని అడిగారు. కాళీజీ పట్ల ఉన్న అభిమానంతో పాటు కాళీజీ సాహిత్యానికి నేపథ్య ఘుటనల వివరాలను కూడా తెలపాలనే కోరికతో నేని పనికి వెంటనే ఒప్పుకు న్నాను. పని కోసం తిరగడానికి నాకు నెలకు వందో రెండొందలో గుర్తు లేదు ఇచ్చేవారు. ఈ సేకరణ పని రెండు మూడు నెలల్లోనే పూర్తయింది. కేంద్ర గ్రంథాలయ ఉస్కాన్నియా ఐసి ఎస్.ఎస్. ఆర్ కేంద్రంలో గోల్డ్ఐమండ తదితర పాత పత్రికల్లో, ఇంక కొందరు కాళీజీ అభిమానుల దగ్గర, నా గొడవ ప్రతులు నా దగ్గర కూడా చాలా వరకు ఉన్నాయి కనుక సేకరణ పని త్వరగానే ముగిసింది. కాని కాళీజీ ఇంటికి రోజు వెళ్లి గంటల తరబడి కూచుని, కాళీజీని విసిగించి, జ్ఞాపకం రావడం లేదన్న పూర్వాపరాలను కూడా గుర్తు చేయించి కాళీజీకి కోపంపచ్చినా (నేను గయ్యునేదాన్ని కదా) ఒక పది జర్వె కవితలు తప్ప (కొన్నింటి పూర్వాపరాలు లేకపోయినా పర్మ లేదనుకో కుండా) అన్నిటి వివరాలు నా చేతిరాతలో ప్రతి కవితకు చివరన రాసి ఉంచాను. కేవలం కవితలు, కథల సేకరణ నా ఉద్దేశ్యం శం ఎంత

మాత్రం కాదు. కానీ ఈ మధ్య ఒక రోజు ఒక వ్యాసం రాయమంటూ నాకు జీవన్గారు కాళోళీ కవితలు సంకలనం తెచ్చి ఇచ్చారు.

నేను కాళోళీ అనేక కవితలకు రాసిన పాదసూచికల వివరాలు ఇందులో లేవు. ఎందుకు లేవో నాకు తెలియదు. కథల సంకలనం కూడా వచ్చిందట. ఆ కథలకు పాదసూచికల వివరాలు అచ్చువేశారో లేదో కూడా నాకు తెలియదు. ఇక ఈ కవితా సంకలనానికి ముందు మాట రాసిన ముగ్గరిలో ఒక కవి పండితుడు “బకదరలో రత్నమాల అయిన రచనల సేకరణకు పూనుకొన్నది” అని రాశాడు. నేను పూనుకొన్న పని పూర్తి చేయుక పోవడమన్నది ఎప్పుడూ లేదు. కాళోళీ సాహిత్యానికి పాదసూచికల ప్రాధాన్యత చారిత్రక అవసరం అన్న గుర్తింపు నాకు ముఖ్యమైనది. మరో పరిశోధకుడు రాసిన ముందు మాటలో రత్నమాలగారు కాళోళీ రవనలని సేకరించి కృష్ణదేవరాయల బాషానిలయంలో భద్రపరిచింది అని రాశారు. ఆ పరిశోధకుడు కూడా పాదసూచికల గురించి ప్రస్తా వించ లేదు. ఒప్పుషా పాదసూచికలు వారికి అంత ప్రాధాన్యం కాక పోవచు. నా దృష్టిలో కాళోళీ సాహిత్యప్రాతిపదిక అయిన సామాజిక చలనశీలత గురించిన వివరాలు చాలా ముఖ్యమయి.

గోవధ నిషేధ ప్రచారాన్ని నిరసిస్తూ “గోవులను చంపితె పాపం అంటూ ప్రచారం చేస్తున్న వారు మనుషులను చంపటం పాపం అనుకోవడం లేదు అన్న అర్థం వచ్చేలా ఒక అధ్యుత్వమైన కథ రాశారు. ఆ కథతోపాటు దానికి సంబంధించి అన్ని వివరాలతో ఆ కథ కాగి తాల్చి పిన్న గుచ్ఛి పాదసూచికల కాగితాలను కూడా పెట్టాను. అదే విధంగా వరంగల్లో ఒక సాహిత్య సదస్సులో రాయప్రోలు నుబ్బారావు తెలంగాణ భాషను కించపరిస్తూ మాటల్లాడితే అయిన్న విమర్శిస్తూ మర్మాటి కవి సమ్మేళనంలో “తిన్న తిండవ్వారిదే కోయిలా... పాడు

కాళోళీ మాటాముచ్చుట్ల ప్రవాహంలో ఎన్నో విషయాలు అలవోకగా దొర్చేవి. కాళోళీ సాహిత్య నేపథ్య ఘట నలు తెలిసేవి. ఎన్ని పసులున్నా నరసింహారావుగారు అడగ్గానే కాళోళీ రచనల సేకరించడానికి ఒప్పుకొన్నది కాళోళీ మీద అభిమానంతోను, కాళోళీ కవితల వెనుక ప్రాతిపదికలుయన తెలంగాణ జనజీవన సంద ర్యాలని కాళోళీ వెప్పిన వివరాలను కాళోళీ కవిత్తానికి జతగూర్చి చెప్పులన్న ఉద్దేశ్యమే ప్రధాన కారణం.

పాటప్పారిదే” అని కవిత చదివారు.

పార్ట్రివ వ్యయం కవిత 1946 నావికా నిబ్బంది తిరుగుబాటుకు స్పందన. ఈ అలజడి కవిత 1951 సంఘలో రాజకీయ పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుని రాసింది. ఏ ఇజానికీ, ఒక ప్రత్యేక వాదానికి అయిన పరిమితం కాదు. గాంధీయవాది అని తనను ఇతరులు విశ్లేషించినా, తనను తాను అలా చెప్పుకున్నా ఆ గాంధీయవాద పరిమితిని దాటి విషపోద్యమంతో కరచాలనం, కవితా చాలనం చేశారు కాళోళీ.

వైజాం మంత్రివర్గంలో చేరడానికి నిజాం ఆహోనాన్ని తిరస్కరించిన బార్యుల రామకృష్ణరావును అభిసందిస్తూ (15-2-1947లో) రాసిన గట్టి కండకలవాడు కవిత, జనగామ నల్గొండ ప్రాంతాలలో రైతు కూలీలపై దౌర్జన్యాలను నిరసిస్తూ 1944లో రాసిన కవిత, బైరాస్పద్మ ప్రజలపై రజకార్ధ జరిపిన దాడులపై స్పందిస్తూ గుల్బర్గా జైలు నించి 1948లో రాసిన కవిత కాబేసి తీరాలి... ఇట్ల కాళోళీ కవిత్వం కథల వెనుక ఉన్న నేపథ్యానికి సంబంధించిన పాదసూచిక ప్రాధాన్యం విస్మయించడానికి వీలు లేనిది.

-యం. రత్నమాల ④

నవంబర్ 4న ఉస్సానియ విషపిద్మాలయంలో ‘ఉత్తర తెలంగాణ బస్సుయాత్ర’ పాటప్పరిమ అవిష్కరిస్తున్న తెలంగాణ జేపీఎస్ నేతలు దేవీప్రసాద్, శ్రీనివాస్సగాడ్, చీఫీఎఫ్ నేతలు భూమయ్య, వేదకుమార్, విద్యార్థి సంఘాల నేతలు

పులికాట్ సమీపాన రేవు నిర్మాణం వద్దు

సెల్లూరు జిల్లా పులికాట్ సరస్వతు సమీపాన భారీ ఓడరేవు నిర్మాణం ప్రతిపాదనను విరమించుకోవాలని కేంద్రప్రభుత్వాన్ని సీపీఎ డిమాండ్ చేసింది. ఆ ప్రాంతం పర్యావరణపరంగా సుఖిత్వమైనదని, దగ్గర్లనే శ్రీహరికోటులో సీతప్ప ధావన అంతరిక్ష కేంద్రం (షార్) కూడా ఉందని ప్రస్తావించింది. ఈ విషయమై సీపీఎ ప్రధాన కార్బోర్డు సుపరం సుధాకర్ రెడ్డి ప్రధాని మన్సోప్పనసింగ్ కు లేఖ రాశారు. రేవు నిర్మాణానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదట ప్రకాశం జిల్లా రామాయంపేటను ఎంపిక చేసిందని, దాని స్థానంలో హాత్తుగా నెల్లూరు జిల్లాలోని డుగ రాజపట్టం తెరపైకి వచ్చిందని అందులో పేర్కొన్నారు. రామాయంపేట వద్ద నిర్మించాలిన ఓడరేవును కొండరి ఒత్తిళ్ళతో దుగరాజుపట్టానికి మార్పడం వల్ల సరస్వత పర్యావరణంపై దుప్పుభావం పడుతుందన్నారు. జిల్లా అటవీశాఖ అధికారి కూడా అభ్యంతరం చెబుతూ ఆ జిల్లా కలక్క రీకు లేఖ రాశారని పేర్కొన్నారు. దుగరాజపట్టంలో రేవును నిర్మిస్తే సుమారు 42వేల మంది మత్స్యకారులకు, వలన పక్షులకు ఆక్రయం ఉండదని చెప్పారు. అంతరిక్షప్రయోగాల పరంగా కీలకమైన షార్ అభ్యంతరాలను విస్తరించవద్దని కోరారు.

ముఖ్యమంత్రికి నాయాయి లేఖ: దుగరాజపట్టంలో రేవు నిర్మించ తల పెట్టిన ప్రాంతానికి దగ్గర్లో పలువురు రాజిక్యి నాయకులకు వందల ఎకరాల భూమయిల ఉన్నట్లు తెలుస్తోందని, వారి ప్రయోజనాల కోసమే అక్కడ ఓడరేవు నిర్మాణానికి పచ్చజెండా ఊపారని సీపీఎ రాష్ట్ర కార్బోర్డు దర్శి కె.నారాయణ ఆరోపించారు. నిర్మాణాన్ని ఆపేంద్రుకు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవాలని ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డికి ఆయన లేఖ రాశారు.

పోరాటాలతోనే హక్కుల సాధన

పోరాటాలతోనే హక్కులు సాధించుకోవాలని, దేశానికి స్థాతం శ్ర్వం వచ్చి ఏట్లు గడుస్తున్నా.. అదివాసుల జీవన స్థితిగతలల్లో ఎలాంటి మార్పు రాలేదని అదివాసీ, రాజీగోండ్ సంఘం జిల్లా నాయకులు పేర్కొన్నారు. భానాపూర్ మండలంలోని అగవిసారంగాపూర్లో రాజీగోండ్ సేవాసమితి గోండ్వాన పంచాయతీ రాయసెంటర్ ఆధ్వర్యంలో అదివాసీల బహిరంగ సభ నిర్వహించారు. అదివాసీ సంక్లేషమ సంఘం జిల్లా అధ్యక్షుడు కనక యాదవేరావు, రాజీగోండ్ సేవాసమితి జిల్లా అధ్యక్షుడు మదావి రాజు మాట్లాడారు. అదివాసీలు తమ హక్కులను కాపాడుకోవాలన్నారు. అదివాసీల దరికి చేరడం లేదన్నారు. అదివాసీల సంస్కృతి, సంప్రదాయాలను కాపాడుకోవాలిన అవసరముందన్నారు. అదివాసుల ఖనిజసంపదమై కన్సేసిన పాలకులు వారిని విచ్చి స్నేహితి ప్రయత్నమై చేస్తున్నాయిన్నారు. హక్కుల కోసం అదివాసీల ఏకం కావాలిన అవసరముందన్నారు. శ్రీకాకుళంలో పాముల కోసం పాముల సంరక్షణ కేంద్రం, విజయనగరంలో ఏసుగుల సంరక్షణ కేంద్రం, విశాఖపట్టంలో బాక్ట్రో, పట్టిముగోదావరి జిల్లాలో గుట్టెడ్లు

వజ్రక్ డిమాండ్

సంరక్షణ కేంద్రం, ఖమ్మంలో పోలవరం, ఆదిలాబాదులో కవ్వుల్ పులుల సంరక్షణ కేంద్రం పేరుతో అదివాసీలను తరలించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్నారు. జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘం రిపోర్టింగ్ అధికారి వెడ్డ విజయప్రకార్ మాట్లాడుతూ అదివాసీలు శారీరకంగా దృఢంగా, మైత్ర్యపూంతులుగా, విజ్ఞానవంతులుగా కావాలని పిలుపునిచ్చారు. అదివాసీలలో పక్కత లేకపోవడం వల్ల వెనుకబడి పోయామని పేర్కొన్నారు. కార్బూకమంలో పంచాయతీ రాయ్ సెంటర్ జిల్లా మేడి మెప్రం దుర్గ, వెడ్డ విజయప్రకార్, కొలాంసేవా సంఘం జిల్లా అధ్యక్షుడు మదావి మానిరావ్, అదివాసీ జిల్లా క్స్సోనర్ కుప్రం నీలకంం, కోవ సోనేరావ్, నాయణపోడ్ జిల్లా యువనాయకుడు జనగ భీముడు, కుంర జగ్గేరావ్, డిజిన్ క్స్సోనర్ షైతం లీనివాస్, మర్సుకోల ఇంద్రబాయి పొల్గొన్నారు.

పర్యాటక స్థలాలకు అమరవీరుల పేర్లు పెట్టాలి

తెలంగాణలోని పలు పర్యాటక స్థలాలకు అమరవీరుల పేర్లు పెట్టాలని తెలంగాణ అగ్రి దాక్షార్ అసోసియేషన్ డిమాండ్ చేసింది. తెలంగాణ సాధన పోరాటంలో అమరులైనవారంతా అంబెద్కర్ వాడులేని, అంబెద్కర్ కలలరూపంలో ఉన్న తెలంగాణ మాత్రమే కావాలంది. తెలంగాణ కోసం ప్రాణాలొదిలిన చాకలి అయిలమ్మను తెలంగాణ తల్లిగా గుర్తించాలని అసోసియేషన్ వ్యవస్థపక అధ్యక్షుడు కె.రాములు కోరారు. తెలంగాణ సాధించడంలో ఈ ప్రాంత ప్రజలందరి కృష్ణ ఉండన్నారు. తెలంగాణకోసం అమరులైనవారి కుటుంబాలను అడుకోవాలిన బాధ్యత అన్ని రాజకీయపార్టీలు, ఉద్యమ సంఘాలపై ఉండన్నారు. అమరుల కుటుంబాల సంక్లేషం కోసం ప్రత్యేకంగా అజెండాను రూపొందించాలని ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు.

నకిలీ ఎన్కాంటర్లు: ఎన్పోచ్చార్లు

దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలలో భద్ర దళాల కన్నా పోలీసు అధికారులే ఎక్కువ బూటకు ఎన్కోంటర్లు చేస్తున్నారని జాతీయ మానవ హక్కుల కమిషన్ (ఎన్పోచ్చార్లీ) తెలిపింది. ‘ఏఫ్ఎస్‌ఎస్‌ఎవ్’ (సాయుధ బలగాల ప్రత్యేక అధికారాల చట్టం)పై ఎంతగానో ఆగ్రహం వ్యక్తము తోంది. ఈ చట్టాన్ని ఉపసంహరించుకుంటే బూటకు ఎన్కోంటర్లు తగ్గుతాయనే అభిప్రాయం కూడా వ్యక్తమవతోంది. కానీ స్థానిక ప్రభుత్వాల అండతోనే రాష్ట్ర పోలీసులు విచారణలో ప్రయత్నించుకుంటే బూటకు ఎన్కోంటర్లు తగ్గుతాయనే అభిప్రాయం కూడా వ్యక్తమవతోంది. కానీ స్థానిక ప్రభుత్వాల అండతోనే రాష్ట్ర పోలీసులు అత్యధిక బూటకు పూత్యలకు పొల్చుతున్నారని మా విచారణలో తేలింది’ అని ఎన్పోచ్చార్లీ సభ్యుడు సత్యబుత పాల్ విలేకరులకు తెలిపారు. పోలీసులు బలగాలు క్రమశిక్షణ తో మెలగాలిన అవసరముంది. బాధ్యులుగా తేలే పోలీసుల అధికారులకు పొల్చుతున్నారని విచారణలో శిక్షులు విధించడం ద్వారానే ఈ కేసులను తగ్గించగలం’ అని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. ‘ఈ కేసులలో బాధ్యులను శిక్షించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చిత్రపుద్దితో వ్యవహరించడం లేదు. ఈ విషయంలో మా విచారణలో శిక్షులు విధించడం ద్వారానే ఈ కేసులలో బాధ్యులను శిక్షించడంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చిత్రపుద్దితో వ్యవహరించడం లేదు. ఈ విషయంలో మా అధికారులకు కూడా అవి సహకరించడం లేదు’ అని ఆయన చెప్పారు. సామాజిక, ఆర్థిక పరిస్థితులు, బూటకు ఎన్కోంటర్ల ఫులులను సమీక్షించడానికి ఇటీవల ఎన్పోచ్చార్లీ పలు రాష్ట్రాలలో పర్యుటించింది.

శీతాకాల సమావేశాల్నినే 'టీ'బిల్లు : టీపీఎఫ్

శీతాకాల పార్శవమంట సమావేశాల్లోనే తెలంగాణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టాలని తెలంగాణ ప్రజాప్రంట నేతలు డిమాండ్ చేశారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియ ఉన్నతమవుతను సమయంలో సీమాంధ్ర భూస్వామ్యాలు పెట్టుబడి దారులు బిల్లును అడ్డుకునేందుకు కుట్రలు చేస్తూన్నారని ప్రంట్ ఉపాధ్యక్షుడు ఎం.వేదకుమార్, కార్యదర్శులు చిక్కుడు ప్రభాకర్, సనాటల్లా, పూజారి నరసింహోరావు విలేకరుల సమావేశంలో విమర్శించారు. ప్రైదరాబాద్, భద్రాచలం, మునగాల, సీపిఎస్ రుద్రల ప్రాజెక్టుల విషయంలో పేచిలు పెట్టడాన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తామన్నారు. అసెంబ్లీని ప్రోరోగ్ చేసి తెలంగాణ బిల్లు శీతాకాల పార్శవమంట సమావేశాలకు చేరకుండా అడ్డుకునే కుట్రచేయడంపై తెలంగాణ ప్రజాప్రంట నేతలు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు.

ప్రభుత్వ ప్రేస్‌ను పునరుద్దరించాలి: టీవెస్టీబీ

సమైక్య పాలనలో ఒక్కొప్పతువు రంగ సంస్థను కుట పూరితంగా నాశనం చేశారని తెలంగాణ ఎన్నీవో సంఘం కేంద్ర కమిటీ అధ్యక్షుడు జి. దేవీప్రసాదరావు ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. శతాబ్దానికి పైగా చరిత్ర కలిగి ప్రతితువురంగంలో ఉజ్జ్వలంగా వెలుగుందిన ప్రభుత్వ ప్రింటింగ్ ప్రెస్కు నేడు దాపురించిన దృష్టితే దీనికి తార్యాణమని ఆయన అన్నారు. సీమాంధ్ర పాలకులు కమీషన్ కక్షార్థితో ఈ సంస్థను సర్వస్వాశనం చేశారన్నారు. 1860లో సర్దార్ జంగ్ బహదుర్ చంచల్గోడలో ఏర్పాటు చేసిన ప్రింటింగ్ ప్రెస్ ను తీవ్సీవోల సంఘం కేంద్ర కమిటీ పరిశీలించింది. ఈ సందర్భంగా దేవీప్రసాద్ విలేకులుతో మాట్లాడారు. ప్రైస్లో వంద సంవత్సరాల నాటి ప్రింటింగ్ మిషన్లను వట్టించుకోకపోవడంతో తుప్ప పట్టి 60 మిషన్లు పని చేయకుండా పోయాయని చెప్పారు. ఉద్యోగులు పలుమార్లు ఒల్డిడి తేస్తే కేవలం రెండు మిషన్లు

తెచ్చాని వాలీతో ప్రభుత్వ అవసరాలు తీరడం లేదన్నారు. ప్రెస్ ప్రారం భగ్లో ఉన్న ఉద్దేశుల సంఖ్య 3,600 నుంచి వెయ్యకి తగ్గిందన్నారు. ప్రభుత్వం చౌరావ చూపి రూ. 500 కోట్ల ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇచ్చి అత్యాధనిక యంత్రాలను తీసుకురావాలని దేవీప్రసాద్రావు డిమాండ్ చేశారు. ప్రెస్లో పనిచేస్తున్న కార్బుకలుకు 10వ హీఅర్సీలో న్యాయమైన వేతనాలు అందేలా కృషి చేస్తామని అన్నారు. 150 ఏళ్ళ క్రితమే ప్రాదురాబాదీలో ప్రింటింగ్ వ్యవస్థ ఉండడమే కాక పకడ్చుందిగా ప్రణాళికభద్రంగా పాలన సాగించనడానికి ఈ ప్రెస్ నిదర్శనమన్నారు. ప్రాదురాబాదీను తామే అభివృద్ధి చేశామని సీమాంధ్రులు చెప్పడం పచ్చి అబద్ధమని నిరూ పించడానికి ఈ ప్రెస్ నిదర్శనమన్నారు. ప్రెస్ ను పరిశీలించిన వారిలో కారం రవిందరీరాణీ, ప్రెస్ ఉద్దేశుల సంఘం నాయకులు రాజీకుమార్, సంతోష్కుమార్, ఎండీ వాజీద్, దుర్దాంస, పీ రఘు, ఇసాముద్దీన్, సయ్యద్ ముసీన్ తదితరులున్నారు.

పెండింగ్ వేతనాలు చెల్లించాలి: అర్.కృష్ణయ్

సాక్షర భారత్ మండల, గ్రామ సమన్వయ కార్యకర్తలకు వెంటనే వేతనాలను చెల్లించాలని బీసీ సంకేతునంఘుం రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు ఆర్. కృష్ణయ్య ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేశారు. లేనిపక్షంలో వేల సంబ్యులో కార్యకర్తలతో హైదరాబాద్ ను ముట్టడిస్తామని ఆయన హెచ్చరించారు. బిఎర్బాగ్ ప్రెన్కబ్లో తెలంగాణ సాక్షర భారత్ కాంట్రాక్ట్ ఉద్యోగులు సంఘుం రాష్ట్ర స్థాయి సమావేశంలో కృష్ణయ్య పాల్గొని ప్రసంగించారు. సాక్షర భారత్ ఎంసీవో, వీసీవోలను వెంటనే క్రమబద్ధికరించాలని, ఎంసీవోలకు 12వేలు, వీసీవోలకు నాలుగువేలు గౌరవవేతనం ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేశారు. ఎంసీవోలకు ఎఫ్టీఎఫ్ 500ల నుంచి 15 మందల వరకు పెంచాలన్నారు. సమావేశంలో సాక్షర భారత్ జాతీయ అధ్యక్షుడు ఎం. కృష్ణరాజు, రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు టీఎపీ రాజు, వైస్ ప్రెసిడెంట్ సీహెచ్ రవికుమార్, ప్రధాన కార్యదర్శి ఎం సురేష్ పాల్గొన్నారు.

త్వాగాలు చేసింది 'రాయల' కోసమా?

తెలంగాణ ప్రజలు తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం వేలాది
మంది ప్రాణాలు అర్పించింది రాయల తెలంగాణ కోసం కాదని,
సంపూర్ణమైన 10 జిల్లాలలో కూడాని తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు
కోసమని తెలంగాణ జేఎసీ రంగారెడ్డి జిల్లా అధ్యక్షులు రాజీందర్ డి
పేర్కొన్నారు. ఆయన మాటల్లడుతూ తెలంగాణ రాష్ట్రం ఎల్లప్పుడూ
సిమాంద్ర నేతలతో విపక్క గుర్తిందని, మళ్ళీ కాలయాహన చేయ
డానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం రాయల తెలంగాణ అంటూ తెర మిాదకు
తెస్తోందని, అది తెలంగాణ ప్రజలను మోసం చేయదమే అని అన్నా
రు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఏ ఒక్కరూ అడగనిదే కేంద్ర ప్రభుత్వం
రాయల తెలంగాణ అనడం సిగు చేటన్నారు

గాంధీయ మార్గంలో తెలంగాణ ప్రజలు జీవిస్తున్నారని, మళ్ళీ వారితో కలిపి అరాచకస్తి తీసుకురావడ్ని కోరారు. ప్రాదురొబాద్ రాజుధానిగా 10 జిల్లాలతో కూడిన 119 అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాలతో కూడిన తెలంగాణ రాపుం కావాలని తెలంగాణ ప్రజలు కోరుతున్నారని.

రని చెప్పారు.

“ రాయల తెలంగాణ తెరమిదకు వన్నే 2011 సప్టెంబర్లో చేసిన సకల జనలు సమ్ము కంటే భారీ ఎత్తున ఉద్యమం చేపడుతా మని హెచ్చారించారు.

చెలంగాణ కాంగ్రెస్ నాయకులు కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చి సంపూర్ణ తెలంగాణ కోసం కృషి చేయాలని, అనంతరం విజ యోత్సవ సభలు నిర్వహించాలని, ఆ సభలో తాము కూడా పాల్గొంచామని వెల్లడించారు.

తెలంగాణ జేఎస్ జిల్లా కన్సీనర్ సత్త్వసారాయణ మాట్లాడు
తూ సీమాంధ్ర నేతలు వారికి తోచినట్టు శ్రీశైలం, భద్రాచలం,
ప్రాదురూబాద్ లలో మావి అనడం మానుకోవాలని హితు పలికారు.
ఈ కార్యక్రమంలో తెలంగాణ జేఎస్ సమస్యాయకర్త చంద్రసాయక
ప్రచార కార్యదర్శి బాలకిషన్, కో కన్సీనర్ మంత్రి నర్సింహాయ్,
సత్త్వయ్, రమీందర గౌడ్, సాయిబాబా, తదితరులు పాలోన్నారు

ప్రాంతియ అసమానతలతోనే ప్రత్యేక తెలంగాణ ఉద్యమం

రాజ్యంగం పట్ల ప్రతిబట్టరూ అవగాహన పెంపొందించుకోవాలని పలువురు వక్తలు పిలుపునిచ్చారు. సాంఘికశాస్త్ర ఉపాధ్యాయుల ఫోరం ఆధ్యాత్మంలో నిర్వహించిన రాజ్యాంగంపై విద్యాసదన్సు కార్యక్రమానికి ప్రాఫెసర్ హరగోపల్, ప్రాఫెసర్ హరిప్రసాద్, ప్రాఫెసర్ ఘంటా చక్రపాణిలు ముఖ్యవక్తలుగా హజ్రె ప్రసంగించారు. అదనపు జేసీ రాజురాం ముఖ్యాంతిథిగా హజ్రె కార్యక్రమాలను ప్రారంభించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాటల్లాడుతూ సాంఘిక శాస్త్రం పట్ల అధ్యాపకులు పూర్తిసాధించి అవగాహన పెంపొందించుకొని విద్యాభోధన చేయాలన్నారు. నిజం ప్రభుత్వ కాలంలో మద్రాస్ నుంచి వచ్చిన అంద్రులు చట్టలలోని లౌసుగులను ఆధారంగా చేసుకొని తెలంగాణ ప్రాంతంలో విలువైన భూములను, ఆస్తులను ఆక్రమించారన్నారు. ప్రాఫెసర్ హరగోపల్ మాటల్లాడుతూ రాజ్యాంగం విలువలు, హక్కులు అనే అంశాలను గూర్చి ప్రజలకు పూర్తిసాధించి అవగాహన లేకపోవడం పల్ల ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారన్నారు. తమకు దక్కువల్సిన ఆస్తులను, హక్కులను కోల్పోతున్నారన్నారు. ఉపాధ్యాయులు చేసే విద్యాభోధన మన చరిత్ర మూలాల్లోకి వెళ్లాలన్నారు. ప్రపంచంలోని ప్రతి దేశం మారుతన్న కాలానికి అనుగుణంగా తమ సంస్కృతి సంప్రదాయాలను మార్పుకుంటూ ఉండగా భారత దేశంలో మాత్రం అందుకు విభిన్నమైన పరిస్థితులు నెలకొంటున్నాయిన్నారు. సమస్యల పరిష్కారం కోసమే పని చేయాల్సిన పాలకులు వార్షపాలను పరిశీలించకుండా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నారన్నారు. ప్రాంతియ అసమానతలు కలుగజేస్తున్నారని, ఈ కారణంగానే తెలంగాణ ప్రజలు ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరుకుంటున్నారన్నారు.

ఆర్థికర్త 3 ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు పూర్తిసాధించి అధికారాన్ని పార్దమెంటుకు కల్పించిందన్నారు. 371(డి) ఆర్థికర్త తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు సీమాంధ్రమేళలు అడ్డంకులు కల్పిస్తున్నారన్నారు. ప్రాఫెసర్ ఘంటా చక్రపాణి మాటల్లాడుతూ ప్రతి దేశంలోనూ విద్యార్థులకు రాజ్యాంగం పట్ల పూర్తిసాధించి అవగాహన కల్పిస్తారన్నారు. మన దేశంలో 75కారం అక్షరాస్యలు ఉన్నప్పటికీని 15కారం మందికి కూడా రాజ్యాంగం గూర్చి తెలియదన్నారు. విద్యార్థులకు పూర్తిసాధించి రాజ్యాంగంపై అవగాహన పెంపొందించాలని సూచించారు. ప్రా. హరిప్రసాద్ మాటల్లాడుతూ నిరక్షరాస్యత ఎక్కువగా ఉన్న మనదేశంలో రాజ్యాంగాన్ని గూర్చి అవగాహన చేసుకునే అవకాశాలు ప్రజలకు తక్కువగా ఉన్నాయన్నారు. పాలకులు తమ అధికార పరిమితులను దాటకుండా ఉండేందుకే రాజ్యాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగిందన్నారు. విషపాలు రాకుండా ఉండాలంటే రాజ్యాంగాన్ని గూర్చి, అందులోని హక్కులు, బాధ్యతలను గూర్చి

పూర్తిసాధించి అవగాహన కల్పించాల్సిన అవసరం ఉండన్నారు. ఈ కార్యక్రమంలో రాష్ట్ర పైకోర్సు న్యాయమూర్తి ప్రకార్ రెడ్డి, డిప్యూటీ డిస్కాలు గోవిందరాజులు, భాస్కరర్యు, ఆర్పీఎం ఏఎంట రవీందర్, సాంఘిక శాస్త్రం ఫోరం జిల్లా అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు సత్యారాయణ, ఘయాజీ, చెన్నప్పు, కేసీ. వెంక జమిలాబేగం తదితరులు పాల్గొన్నారు.

‘వార్తల వెనుక కథ’ పుస్తకావిష్కరణ

పాత్రికీయుల విజయగాథలను తెలిపే ‘వార్తల వెనుక కథ’ అనే వ్యాస సంపుణి పునర్వ్యుద్రణను నవంబర్ 19న నమస్తే తెలంగాణ దినపత్రిక సంపాదకుడు అల్లం నారాయణ ఆవిష్కరించారు. నమస్తే తెలంగాణ పత్రిక ప్రధాన కార్యాలయంలో ఈ కార్యక్రమం జరిగింది. ఈ పుస్తకంలో 45 మంది పాత్రికీయుల విజయగాథలు ఇమిడి ఉన్నాయి. వీటిని పొచ్చెంబీ ఈ సీకష్టో కే రామచంద్రమూర్తి, నమస్తే తెలంగాణ సీకష్టో కట్టు శేఖర్ రెడ్డి సీకరించారు. 2007లో జరిగిన తొలి ముద్రణకు విశేష స్పందన లభించడంతో మార్పులు, చేర్చులు చేసి మలిముద్రణతో అందుబాటులోకి తెచ్చారు. ఈ కార్యక్రమంలో నమస్తే తెలంగాణ సీకష్టో కట్టు శేఖర్ రెడ్డి, అసిస్టెంట ఎడిటర్ కే కృష్ణమూర్తి, పీ వేంగోపాలస్వామి, నెట్వర్క్ జన్మచార్జి డి మార్కందేయ, టెక్నికల్ జీఎం సీపొచ్ లీనివాన్, పాత్రికీయుడు రొడ్డం లీనివాన్ పాల్గొన్నారు.

తీర్మానికి ప్రారంభించిన సమానతలు

సహ. కార్యకర్తలు గుర్తింపు చెప్పకల్గేరేడు

సహచట్లం కింద వివరాలు కోర్చేవారు తమ పేరు, చిరునామా తెలియజేయటమేమీ తప్పనిసరికాదని కోర్కెతతా పైకోర్సు తీర్మానిచ్చింది. పోస్ట్బ్యాస్ నెంబరుతో కూడా వపరాలు కోరవచ్చిని స్పష్టం చేసింది. సహ చట్ట కార్యకర్తలపై దాడులు, వేదింపులను నిరోధించేలా, వారికి రక్షణ కల్పించాలని కోరుతూ దాఖలైన ఓ ప్రజాహిత వ్యాఖ్యాంపై ఈ తీర్మానిచ్చింది. ఈ తీర్మాన కేవలం బెంగాల్కు మాత్రమే వర్తిస్తుంది. అయినప్పటికీ మిగిలిన రాష్ట్రాల్ని సహచట్లం కార్యకర్తలందరికి వైతికబలాన్ని స్పుండని భావిస్తున్నారు. అభిషేక గోయంకా అనే కార్యకర్త తన గుర్తింపును వెల్లడించకుండా పోస్ట్బ్యాస్ నెంబరు ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వ విభాగం నుంచి సమాచారం కోరాలు. పేరు, చిరునామా తెలపలేదంటూ సంబంధిత శాఖలు ఆ విజ్ఞప్తిని తోసిపుచ్చింది. దీన్ని సహాలు చేస్తూ అభిషేక కోర్కెతతా పైకోర్సును ఆశ్రయించారు.

‘మనసున్న మనిషి’ నిర్విద్ర గానమిట’

జీవితానుభవాలను, ఆలోచనా తీరాలను, తెలిసిన ప్రపంచాన్ని దాటి ఎవరు ఏమి రాసినా ఆ రచనలో జీవం ఉండదు. ఈ సూత్రం ఎరిగిన కవయిత్రి కొండపల్లి నీహారిణి. తెలిసిన రాగాలలోనే ‘నిర్విద్ర గానం’ చేసింది. అందుకే ఇందులో జీవకళ ఉంది. ఆర్థత ఉంది, నిజాయితీ ఉంది. అక్కడక్కడా కొంగు బిగింపూ ఉంది.

ఎలాంటి ఆడంబరాలు, అతిశయోక్తులు లేని ఈ కవిత్వం కవయిత్రి మనోచిత్రాల ఆల్యామ్సు తిరగేసినట్లు ఉంటుంది. ఈమెకు స్వందించవలిసిన సమయం, సందర్భం స్వస్పంగా తెలుసు. తన మనసు తలదిఖిలిన ప్రతి చిన్న సంఘటనను కూడా కవిత్తికరించడం తెలుసు.

సంకలనంలో కవయిత్రి తన మాటగా ‘మనస్సాక్షిలో’ రాసిన నాలుగు మాటల్లో ఎంతో పాదర్థకత ఉంది. ‘మనములం కదా! స్వందిచ కుండా ఎట్లుండాలి?.. ఎట్లుంటాం!’ అని ప్రశ్న స్తుంది. ఇదే తపన ఈ కవిత్వంలో పదవదంలో అగుపిస్తుంది.

ఈ పురాపాధిక్యతా సమాజంలో స్త్రీల జీవన వ్యధలపై కవయిత్రి పూర్తిగా ప్రతిఫుటన ప్రకటిస్తోంది. ఇలాగే కొనసాగితే పురుష ప్రపంచమే ఇక ఒంపరిదై పృథివీపై తల్లులను / వెతుక్కునే రోజులాసన్నమైతవని’ హెచ్చరిస్తుంది. వారసత్వపు వెలుగులకై మగతనాన్ని గొప్పచేసే అమాయక చేష్టలను / కుటుంబ పద్ధతులను తప్పనిసరై ప్రతిఫుటిస్తోంది.

వెండితెర నిర్లజ్జుశ్యాలను నిలదీస్తూ - చాటు వెతుక్కునే

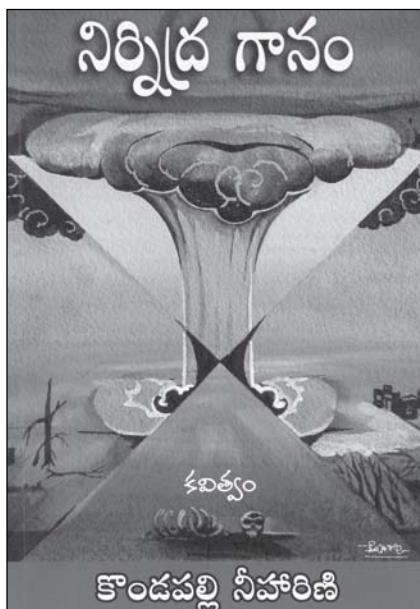
ప్రయత్నం చేసే పశువులను చూస్తేనా / బుధి తెచ్చుకొమ్మని / ట్రై జాతి ప్రతిఫుటిస్తుంది.

తొలి మంత్రితీ నాగమ్మను గుర్తుచేసుకుంటూ తొమ్మిది వందలేండ్ల కింద తొకిడ్న చరిత్ర / కొత్త అధ్యాయాలు చేర్చుకున్నది. పారకులు సమాయత్తమవ్వాలి/ అబద్దాల వెండితెర కథకు దీటుగా / తెరక్కాలి సూతన చరిత్ర! ప్రేక్షకులూ సిద్ధమా? అంటుంది.

యువతి ఇల్లాలైన తర్వాత జీవితంలో వచ్చే మార్పును ‘ఇల్లాలి బాగోతం’ మనకు చెబుతోంది. చిన్నప్పుడు అన్నయ్యతో పోటీపడిన చదువు / పరుగు వందెలో గలిచిన కప్పు / గుండె సారుగులో పెట్టుకున్న ఆమె ’ అగ్గిపుల్లతో వెలిగించిది పొయ్యి అంటూ నేటికీ మారని పరిస్థితులకు అధ్యంపడుతుంది.

బుల్లితెర రాకతో ఆడబ్లోమ్మ మరీ అధ్యాన్యమైందని చెబుతూ ‘విస్తుపం’లో ‘ఆరగంట ప్రకటనల్లో / అంగాంగ ప్రదర్శనల్లో మనిషిగా కాదు / వాదబడుతున్నది వస్తువుగా! / పేరులోనే ఆ తెర వెండిది / లోన అంతే దాని వర్షం నల్లనది / ఉత్సవాలక్కర లేదు ఉదారత ఉంటే చాలు / మహిళా దినోత్సవాలక్కరలేదు మనిషిగా చూస్తే చాలు’ అని కోరుకుంటుంది.

‘ఫేల్ ఖతమ్! దుకుణం బంద్’ ఈ సంకలనంలో విడిగా కనబడే సత్తా ఉన్న సందర్భంలో నిర్విద్ర గానమిట జీవితాలను అదేయాసలో అవిష్క

 Oxford
Grammar School
Street No. 12, Himayatnagar

ADMISSIONS ARE IN PROGRESS

for CBSE & SSC

040-2763 5669 / 9959020512
www.oxfordgrammarschool.com

33
YEARS

I go to Ogs to learn life

రించిన రచన యాది. వ్యవసాయం గిట్టుబాటుగాక, ‘పనిదొర్కూలంటే పట్టం బోవాలె / ఆడోండ్ల ఇండ్లల్ బాసాండ్ల దోమాలే / మొగోండ్లేమో కూలికోసం అడ్లుమీద నిల్వుడాల్చుయే’ అంటూ ‘సిన్యుల్ల వీళ్లు నిజమని నమ్ముతాండ్రు పోరలు / కాలేజీ సద్గుంటనే ప్రేమాగీమా అన్నాల్చు ఏది? అని కాలేజీ చదువు పేరుతో యువతను చెగొదుతున్న సినిమావారి చెంప చెల్లుమనిపిస్తుంది. నిజానిక్కూడా యువతను ఉ ధ్వరించే సందేశం ఏ కాలేజీ నేపథ్యం సినిమాలోనైనా ఉందా! ఇంకా ‘మొన్న మొన్నద్దానుక మనతోనే ఉన్నాడు / లీడరైనాన్న నాల్లు సుమోల్క్కి దిర్ఘవట్టే! గ్లాన్ చూసి మనోళ్లు పాడైపోత్రాండ్రు’ అని రాజకీయం పొట్ట విప్పుతుంది.

‘కవిత్వం ఆమె జీవితంలో అంతర్భాగం’ అంటూ ముందుమాటలో గుడిపాటి రాసినట్లు మిగితా కవితల్లో కూడా తన అనుభవ పరిధిలోకి వచ్చిన అనేకానేక అంశాల్ని వస్తువులుగా స్వీకరించారు. మహిళల సంవేదనలు, తెలంగాణ కాంక్షలు, పర్యావరణ విధ్వంసం, వెంటాడే జ్ఞాపకాలు ఈ కవితల్లో మనల్ని పలకరిస్తాయి.

కవయిత్రి గొప్పులకు పోకుండా ‘రచనా వ్యాసాంగంలో’ సాహిత్య బాధ్యతకూ, ఇల్లాలిగా కుటుంబ బాధ్యతలకూ సమాన ప్రాధాన్యతనిస్తూ చేయగలిగినంత సమాజసేవ చేస్తూనే ఉన్నా, చేస్తూనే ఉంటూని ముగిస్తుంది. ఈ నిజాయాతీకల కవిత్వం అందరినీ అలరిస్తూంది. ఆలోచింపజేస్తుంది.

-ఆదర్శ్

పుస్తకం: నిర్మిద గానం (కవిత్వం)

రచన: కొండపల్లి నీహారిణి

పేజీలు: 135, వెల: రూ. 60

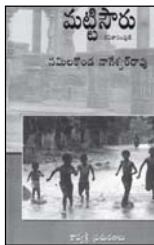
ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తక విక్రయ కేంద్రాలు,

పాలాపిట్ట బుక్ ఫోన్, హైదరాబాద్

కింగ్ మేకర్ పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమంలో

భానుమార్ల, వేదకుమార్, సంధ్య, రమణారావు, సతీశచండర్, జాలూల గాలీశంకర్

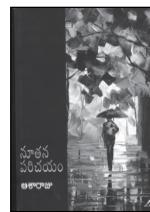
పేరు: మట్టిసొర్లు (కవితా సంపుటి)
రచన: నమిలకొండ నాగేశ్వర్ రావు
ప్రచురణ: కాశ్వరీ ప్రచురణలు
వెల: అమూల్యం
ప్రతులకు: కావ్యాలీ, షాట్ 189,
రాఘవేంద్రునగ్ర, లంఫైల్, మెడ్టల్, రంగారెడ్డి,
విశాలాంధ్ర ప్రజాశక్తి నవోదయా

పేరు: నవసీతం
(డాక్టర్ నలిమల భాస్కర్ సాహిత్యం విల్సేపణ)
రచన: నగునూల సేఖర్
ప్రచురణ: సాహితీ సోసిపతి - వెల: రూ. 100
ప్రతులకు: షాట్ 24, సాయి జయంతి
అపార్ట్‌మెంట్స్, పథ్థంచాలి వీధి, కలీంగనగర్.
సెల: 9985411275

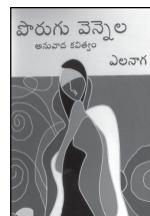
పేరు: అత్తర సీసా
రచన: డా.పి.సుమతి నరేంద్ర
ప్రచురణ: బాలకృష్ణ భారతి
వెల: రూ. 90
ప్రతులకు: పాలపిట్ట బుక్స్, షాట్ నెం. 3, జ్లక్ 6-
ఎం.ఎ.జ.-2, హీఫాయిల్, బగ్గిలింగంపల్లి,
వైదరాబాద్, నవోదయ బుక్ పోస్ట్

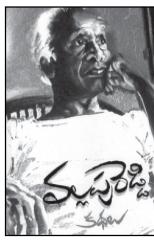
పేరు: శూతన పరిచయం
రచన: ఆశారాజు
వెల: రూ. 90
ప్రతులకు: విశాలాంధ్ర బుక్ పోస్ట్
అన్ని ప్రాంతిలలో, నవోదయ బుక్ పోస్ట్,
ఆర్యసుమార్జీ ఎదురుగా, బడీ చౌడీ,
వైదరాబాద్.

పేరు: ఖండిత స్ఫోర్షాలు (కవిత్వం)
రచన: డా॥ కొండపేరిగు ఐ. దేవిడ్ లివింగ్స్ట్రో
ప్రచురణ: స్ఫోర్షిక ప్రచురణలు
వెల: రూ. 100
ప్రతులకు: రాజగ్యపూ, తయ్యపాటు రోడ్,
మార్కెట్పురం, ప్రకాశం.
పాలపిట్ట బుక్స్, 16-11-20/6/1, 403,
సెలీంగర్, మలకపేట, వైదరాబాద్

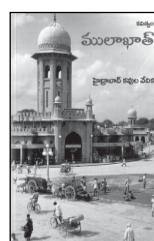
పేరు: పారుగు వెన్నెల (అనువాద కవిత్వం)
రచన: ఎలనాగ
ప్రచురణ: పాలపిట్ట బుక్స్ : వెల: రూ. 50
ప్రతులకు: 73, స్కూల్కాలనీ, బాలాపూర్,
కేశవగిలి, వైదరాబాద్ - 05
పాలపిట్ట బుక్స్,
సెలీంగర్, వైదరాబాద్.

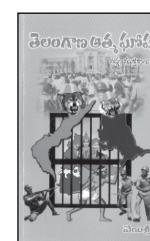
పేరు: పల్లపురేణ్ణి (కథలు)
రచన: డాక్టర్ పల్లపురేణ్ణి బుచ్ఛారేణ్ణి
వెల: రూ. 150
ప్రతులకు: ఎల్.బి. కుసుమ్ కుమార
జి.నె.4-85, భగీరథ్ కాలనీ,
మహాబాబునగర్ -509 001
సెల: 9490804157

పేరు: రజ్జెయ్య (తెలంగాణ ముస్లిం కవిత్వం)
సంపాదకుడు: స్ట్రోబ
ప్రచురణ: ససలీ కితాబ్ ఫుర్ తెలంగాణ
ముస్లిం రచయితల వేదిక
వెల: రూ. 50
ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తక విక్రయ కేంద్రాలు
ఫోన్: 99859 21379

పేరు: ములాఖాత్తీ (కవిత్వం)
సంకలనం: వైదురాబాద్ కవ్యల వేదిక
వెల: రూ. 50
ప్రతులకు: ఏనుగు నల్సింహరెడ్డి,
ఫోన్: 8978869183
వేముగంచి మురళీకష్ట,
ఫోన్: 9052203843

పేరు: తెలంగాణ ఆత్మమోషి (పథ్థ ముక్కకాలు)
రచన: వేణులీ : వెల: రూ. 30
ప్రచురణ: క్రాంతి చైతన్య ప్రచురణలు
ప్రతులకు: కాప్ట్రోర్ నెం.ఎల్.ఎ.జ. 1-99
జి.నె.5-7-563
పోజంగ్ బీర్డ్ కాలనీ, కలీంగనగర్-505001
సెల: 9440064033

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాలన్న చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

కొప్పుతో పల్లె పడతి
రంగులతో కళాహసరతి

తోడునీడగా వాయిద్యం
భావ సమృధితంగా వర్షం
మనం మరిచిన
వాయిద్యాలు
ఇక చిత్రాలకే
పరిమితమా!
కాపాడుకోలేమా
పల్లె కళలను!
ప్రోత్సహించలేమా
ప్రజా కళలను!

Paintings : Aeloy Laxman

Oxford
Grammar School
Street No. 12, Himayatnager

I go to Oxford (ogs)
to learn life!

CBSE & SSC

Phone: 040-27636214

Mobile : 9959020512

నేటి కార్పొరేట్ బట్టీ చదువులకు భిన్నంగా
పాఠ్యంశాలపై విద్యార్థులకు సంపూర్ణ అవగాహన
కల్పించేలా విద్యాబోధన ఉంటుంది. పుస్తకాలకే పరిమితం
కాకుండా ఆటపాటలూ ఉంటాయి. వారి హబీలను
ప్రోత్సహించేలా వివిధ 'క్లబ్'లూ ఉంటాయి.
అధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వినియోగించుకుంటూ
బోధన జరుగుతుంది. వృత్తి, ఉద్యోగాలకే గాకుండా
జీవితానికి పనికొచ్చేలా శిక్షణ ఉంటుంది.

3-6-743/2, St, # 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500029.

Ph : 040 - 27635669, Cell : 9959020512

Email : ogshydcbse@gmail.com

website : www.oxfordgrammarschool.com